

Septambra
2019

Herinandrom-bavaka ho an'ny fianakaviana

Ny ankohonana, ny Fiangonana ary ny sahan' Andriamanitra

Fiainam-Pianakaviana

Union de Fédérations de l'Océan Indien

Sampana
Fianam-pianakaviana

Ny ankohonana, ny Fiangonana ary ny sahan' Andriamanitra

Nosoratan'i Pasitora
Daniel Jennah,

Talen'ny
Fiainam-Pianakaviana
Feredasiona la Réunion

(Lahatsoratra nalaina
sy namboarina avy tamin'
ny boky mitondra ny lohateny
hoe **Ny vokatry ny Fanahy,**
Maradil, 2007.)

Union de Fédérations
de l'océan Indien

Fampidirana

«Fa ny vokatry ny Fanahy kosa dia fitiavana, fifaliana, fiadanana, fahari-po fahamoram-panahy, fanaovan-tsoa, fahamarinana, fahalemem-panahy, fahononam-po; tsy misy lalàna manohitra izany. Fa izay an' i Kristy Jesosy dia efa nanombo ny nofony mbamin' ny faniriany sy ny filàny tamin' ny hazo fijaliana» - Gal. 5:22-24

Inona ny voankazo tianao indrindra? Raha toa ahy ianao dia mety hisalasalana hamaly ny fanontaniako satria azo antoka fa maherin' ny iray ny voankazo tianao ao anatin'ny voankazo maherin'ny folo fantatrao sady efa nohaninao. Izaho manokana dia tena tia serizy, goavy, "letchis", manga ary paiso. Hitanao fa sarotra ny tsy mitia afa-tsy voankazo iray monja! Manoloana ny fanatontoloana sy ny fitaovam-pitaterana samy hafa, dia manana fahalalana tsara kokoa momba ireo karazam-boankazo misy eto amin'ny planeta isika, ary na tsy mivoaka ivelan'ny firenena misy antsika aza isika dia hitantsika mivelatra eny amin'ny tseña fandehanantsika ny lokon'ny voankazo marevaka avy any amin'ny faritra samihafa eto amin'izao tontolo izao.

Ampiasain'i Paoly ilay fiteny hoe «ny vokatry ny Fanahy», ary izy irery ihany no nampiasa izany ao anatin'ny Baiboly iray manontolo. Noresahiny tao anatin'ny taratasiny ho an'ny Galatianina izy io; ny «vokatry ny fahamarinana» kosa no resahiny any an-toeran-kafa (Fil. 1:11) na ny «vokatry ny mazava» (Efes. 5:9). Ity fampiasana ny teny hoe «voa» izay manondro zavatra tokana ity (fa tsy maro) dia somary miavaka, sa tsy izany? Rehefa miresaka momba ny Fanahy isika dia mahatsapa fa mamoa voa maro izy, izay aseho amin'ny endriky ny natiora na ny famoronana. Tsy isalasalana anefa fa amin'ny maha-tokana azy dia mikatsaka ny hampiditra mialoha ny firaisantsaina sy ny fomba fidiran'ny Fanahy an-tsehatra mihitsy izy. Mila fantarina tsara ny tanjon'ny fampianarana Baiboly rehefa tonga eo amin'ity ambaratonga ity. Ny vokatry ny Fanahy dia tsy tokony hafangaro amin'ny fanomezan'ny Fanahy. Mitambatra ao anatin'ny vokatry ny Fanahy ny endrika samihafa isehoan'ny fijoroana ho vavolombelona kristianina, saingy maneho ny maha-samihafa ny asa fanompoana ao amin'ny vatan'i Kristy kosa ny fanomezan'ny Fanahy. Manontany tena aho raha tsy tokony ampifandraisina amin'ny toe-tsaina ilay voalohany, izany hoe ny toe-tsain'ny Kristianina, ary raha toa ilay faharoa ka mifandraika amin'ny fisian'ny fanompoana sy ny fanahin'ny fanompoana.

Ao anatin'ny vokatry ny Fanahy no ahitana ny vavolombelon'ny fiainana voaova: tsy misy afaka milaza fa tsy manana na tsy afaka mamoa ny vokatry ny Fanahy, ary tsy misy mambran'ny fiangonana afaka milaza fa tsy nahazo fanomezam-pahasoavana mihitsy, mba handraisana anjara amin'ny fananganana ny tenan'i Kristy sy ny fitomboana ara-panahy eo amin'ny mpino.

Tian'Andriamanitra jinjaina eo amin'ny fiainan'ny zanany ny vokatry ny Fanahy, eo amin'ny fiainanao sy eo amin'ny fiainako ihany koa. Midika izany fa mitady voa ao am-piangonany Izy, izay toy ny sahanany, ahazoan'ny rehetra tombontsoa (...) Mba ahafahana mamoa voa dia ilaina ny miorim-paka ao amin'ny Tenin'Andriamanitra, izay tsindrimandry avy amin'ny Fanahy Masina. Ity Teny ity dia natao hamoky sy hampahatanjaka ny fanahintsika, hanome azy ny otrikaina rehetra ilaina, ilaina ho an'ny fitomboany. Ny tokantrano kristianina izay te hanompo an'Andriamanitra dia tsy maintsy mifanaraka amin'izany Teny izany ary hanaraka ho azy ny zava-drehetra.

Inona moa no tokony ho takatsika afa-tsy io fanandramana ara-panahy - izay aingam-panahy sy tohanan'ny Fanahy io, hamokatra tokoa! Izy io dia manery antsika hiteny fa ny saina, ny fanahintsika manokana no angatahina, amin'ny heviny hoe ny finoana dia tsy fahatsorana be fahatany na finoanoam-poana, fa fandalinana tsara, amin'ny alalan'ny fandinihana sy ny saina mamakafaka.

Raha azo ampitahaina amin'ny zaridaina ny Fiangonana dia midika izany fa ny Fiangonana no zaridaina izay namafy ny soatoavina mifanaraka amin'ny fanjakany. Ary ara-dalàna ny hanantenany hahita voa, indrindra fa ny an'ny Fanahy. Ho hitantsika ao anatin'ny vakiteny ny fomba hianteheran'Andriamanitra amin'ny mpino, ny isam-batan'olona ary koa ny fianakaviana, izay mitambatra amin'ny Tenan'i Kristy, ny vondron'ny finoana sy fanantenana, mba hahitana ny fahasoaavany mamonjy. Miantehitra amin'ny zanany izy mba hahatonga ny teniny hisy akony mafonja ao anatin'izao tontolo iainantsika izao. Manontona ezaka ao amin'ny fiangonany ny Tompo mba hamonjena izao tontolo izao. Tsarovy fa antony lehibe hisian'ny Fiangonana ny hanazava izao tontolo izao amin'ny drafity ny fanavotana ao amin'i Jesôsy ary ny hanomana ny vahoaka ho amin'ny fiverenany indray (...) Ho valin'ny antson'Andriamanitra dia ampisihina ny mpianatra hampihatra ireo lafiny samihafa amin'ny vokatry ny Fanahy, ao anatin'ny fampiasana ny fanomezana ara-panahy. Hamafisina ny Fiangonana ary hiroborobo tsy misy isalasalana ny mpianatra, eo ambany fahefan'ny herin'ny Fanahy Masina hatrany.

Mamboly ao anatin'ny saha Andriamanitra mba hijinjany ny tombontsoa azo avy aminy. Noho izany, ny mamoa ny vokatry ny Fanahy, ao anatin'ny fahasamihafany mitondra hery be, dia azo antoka fa ho loharanon'ny fitahiana ho an'ny hafa! Manjary fy kokoa ny voankazo tsara indrindra rehefa zaraina (...)

1

Mikolokolo ny fitiavana ao an-trano

“Ny fitiavana mahari-po sady mora fanahy; ny fitiavana tsy mialona, tsy mirehareha, tsy mieboebo, tsy manao izay tsy mahamendrika, tsy mitady ny azy, tsy mora sosotra, tsy manao otri-po, tsy mifaly amin’ny tsy fahamarinana, fa miara-mifaly amin’ny fahamarinana kosa, mandefitra ny zavatra rehetra, mino ny zavatra rehetra, manantena ny zavatra rehetra, maharitra ny zavatra rehetra” - 1 Kôr. 13:4-7.

Rehefa mandinika voankazo eo amin’ny hazo ianao dia azoko an-tsaina fa tsy tsapanao hoe nanao ezaka lehibe izy ireo mba ho tonga eo amin’io toerana io, sa tsy izany? Mizara io fahatsapana io aho satria misy ny fiheverana mialoha, hiandrandrana fa ny hazo fihinam-boa dia hamoaka voankazo hatrany. Saingy mandiso fanantenana antsika avy hatrany anefa ny tena zava-misy marina: ny voankazo rehetra dia tsy voatery hanome ny vokatra andrasana hatrany. Tsy mandalo amin’ny dingan’ny fifindran’ny vovo-bony ny voninkazo sasany, ary maro ny voankazo mety hipoitra saingy halazo kosa amin’ny farany; ny sasany kosa anefa mivoatra hatrany amin’ny dingana tena ankafizina indrindra amin’ny fahamasahana. Tsy maintsy miatrika ny toetr’andro ratsy, ny fiovaovan’ny toetr’andro koa ireo hazo; manginy fotsiny ny fanafihana ataon’ny bibikely sy ny katsentsitra samihafa¹. Rehefa mipetraka kosa anefa ny fihodin’ny fiainana dia afaka milaza isika fa faharetana tao anatin’ny fitomboana no tao ambadiky ny loko sy hanitra tsara tsiro.

Manoloana antsika etoana ny vokatry ny Fanahy, ary fitiavana no ampahany voalohany. Tsy azo tsinontsinoavina ity voambolana ity ary tsy dia azo raisina amin’ny ankapobeny loatra. Heveriko fa tsy kisendrasendra ny nanombohan’ny Apôstôly ny filazalazany momba ny voa ara-panahy. Manana ny maha-izy azy ao anatin’izany ny fitiavana ary tsy maintsy mahita endri-javatra marim-pototra sy mifanaraka amin’ny fiainan’ny kristianina, ny tokantranony sy ny fianakaviany, araka ny toe-javatra iainany manokana, ary koa eo amin’ny fiainam-piarahamonina.

Na dia mora resahina aza ny momba ny fitiavana, dia tsy misy manome antoka fa ho mora tahaka izany koa ny fampiharana azy. Ny Fanahy irery ihany no afaka mampianatra antsika hahatakatra ireo lafiny samy hafa. Tokony ho takatsika ve fa ny fitiavana dia mila fampandrosoana, fitomboana ary indrindra fahamatorana? Tokony hanaiky ve isika fa mitombo ny fitiavana rehefa mandalo fitsapana, manoloana ny fiovaovan’ny toe-tsaina?

• Mamaritra ny fitiavana

Efa mahazatra ny firesahana momba ny fitiavana. Ny olon-drehetra na ny ankamaroan’ny olona, dia mihevitra fa afaka miresaka ary mahay miresaka momba izany, sa tsy izany? Etsy andanin’izany, ny teny hoe “tia” amin’ny teny sasany, indrindra amin’ny teny frantsay, dia hita ao anatin’ny foto-piheverana rehetra. Amin’io fiteninay tsara tarehy io dia tianay noho ny alikany ny azy, tianay ny mihinana serizy na manga, tianay ny mandeha an-tongotra sady mizaha tany na manao fikarohana ao anatin’ny “Internet” (...) Ahoana àry no hanehoana ny fitiavana, manomboka eo amin’ny fotoana ahatsapan’ny olona iray ny finoana an’i Jesôsy Kristy?

Ny teny hoe *agape* no teny voalohany nampiasain’i Paoly hilazana indray ny ampahany voalohany amin’ny vokatry ny Fanahy, izay teny fantatr’ireo mpianatr’i Kristy mazava tsara, indrindra taorian’ny taonarivo arivo nisian’ny fiainana maha-Kristianina (...) Ny matoanteny mifanakaiky aminy dia avy amin’ny fototeny iray ihany, *agapao*, ary tsy midika fotsiny ihany hoe «tia» fa koa «manombana», «mankamamy», «mandrisika», «manome voninahitra», «manaja», «manaiky», «manome lanja», «manolo-tena», sy ny sisa. Amin’ny teny grika, ny teny hoe *agapao* dia mifandraika amin’ny matoanteny telo hafa izay mampiseho ny haben’ny fifandraisana. Andeha hojerentsika haingana izany:

- *agapao*, avy amin’ny fitiavana an-tsitrabo sy tompon’andraikitra ary nofidina. Io no fitiavana avy amin’ny saina mahiratra, mahay manavaka, anjakan ny fomba fisainana tsara.
- *Erao*, izay fitiavana fatratra, miredareda, tena tsapan’ny nofo ary maharevo mihitsy aza. Io fisehoany io dia mety miainga amin’ny fitiavan-tanindrazana mankany amin’ny filàna sy ny fitiavana ara-nofo.
- *Storgeô* (tsy hita afa-tsy amin’ny endrika *astorgos*) izay manondro fitiavana voajanahary, fitiavana ny fianakaviana, raha fintinina dia fitiavana amin’ny maha-olombelona mihitsy.
- *phileô*, izay mitoetra eo anivon’ny fifamatorana, ny fitiavana, ny fahatsapana fihetseham-po. Izy io dia fitiavana iray izay maneho ny fitiavan’ny tena manokana, fankamamiana ny zavatra iray, ary matetika dia fitiavana ny namana.

¹ Tsy ho velabelariko be ny fampiasana akora simika rehetra mba hanomezana voankazo isan-karazany tsy misy pentina ary tsy misy tsy fahatomombanana ho an’ny olona. Ny hatsarana tsy ara-boajanahary naterak’izany dia nanafina zava-dratsy maro, ary ankehitriny dia misy fiantraikany maro eo amin’ny fahasalaman’ny olombelona sy ny tontolo iainana izany.

Ny andalana ara-Baiboly lehibe manan-danja mifandraika amin'io famaritana io dia hita ao amin'ny resaka farany nifanaovan'i Jesôsy tamin'i Petera, izay mpianany manana toetra maherihery vaika (Jao. 21:15-17).

Rehefa nanontany azy i Jesôsy hoe: «Ry Simona, zanak'i Jaona, moa tia Ahy va ianao?», dia nampiasa ny matoanteny *agapao*, fa i Simôna Petera kosa namaly tamin'ny alalan'ny fampiasana ny matoanteny *phileô*. Nomarihin'i Jesôsy ao amin'ireo fanontaniana roa voalohany ireo ny fahasamihafana amin'ny fampiasana ny matoanteny hoe “tia”, kanefa noho ny fanindrian'i Simôna ny fampiasana ny *phileô* (na fanahy iniana izany na tsia), dia lasa nampiasa io teny io hatramin'i Jesôsy koa. Araka ny hevitra, manao izany izy satria tsy mahatakatra ny fanontanian'ily Mpampianatra izay nametraka fanontaniana tamin'ily mpianatra, fa ilay valiny nomeny ihany no nifantohan'ny sainy. Raha fintinina dia tsy dia tena nahavita namaly ny matoanteny *agapao* i Petera. Nijanona teo amin'ny matoanteny *phileô* izy.

Araka izany, rehefa nanontany an'i Petera i Jesôsy raha toa ka tiany Izy, dia azo inoana fa toa hitan'ity farany ity hoe ara-petra-kevitra loatra, mangatsiaka ary tsy azo hidirana ilay teny, toy ny mikasa hametraka sakantsakana manelanelana ny mpianatra sy ny tenany i Jesôsy. Toy ny mpianatra iray miatrika mpampianatra iray izany, mpianatra izay mahatakatra ny teny ataon'ily mpampianatra saingy mijanona amin'ny ambaratonga izay tsy araka ny irin'ily miresaka aminy. Toa nahitsy ny fahitana an'i Petera ary tsy afaka misalasala momba ny fitiavan'i Jesôsy isika, saingy tsy maneho izany amin'ny fomba na fiteny araka ny nanontanian'i Kristy azy izy. Aoka isika tsy halaky hanao tsoa-kevitra momba ny toetr'i Petera satria mety hiseho eo amintsika koa izany toetra izany, satria mora tokoa ny mampifangaro ny fitiavana *agape* amin'ireo heviny samihafa mifanaraka amin'ny zava-misy, izay nomensika io teny io.

Ny teny hoe “fitiavana” dia mitaky famaritana; na izany aza anefa dia tsy mahakasika ny fanazavana azy loatra ny tena olona, fa eo amin'ny fampiharana azy. Ny firesahana momba ny fitiavana ao amin'ny Baiboly no mahatonga ny olona hanana fomba fijery samihafa. Araka izany, dia sehatra efatra no ahitantsika ny fiasan'ny fitiavana:

- Ny fitiavan'Andriamanitra an'i Kristy;
- Ny fitiavan'Andriamanitra ny olona;
- Ny fitiavan'olombelona an'Andriamanitra;
- Ny fitiavan'olombelona ny olombelona

Tsy isalasalana fa ny fitiavana no mari-pandrefesana ny fifandraisantsika amin'ny hafa, amin'Andriamanitra aloha, izay vao amin'ny mpiara-monina. Ny fitiavana dia herin'ny fiovana lalina, izay ahafahana mampivoatra ny fifandraisana an-po manodidina ny tena. Ny traikefa iray mitovy amin'izany dia mitaky fifandraisana mafy orina sy mendri-kaja amin'ny vady, zanaka, ray aman-dreny, mpifanolobodirindrina, mpiara-miasa na mambra ao amin'ny fiangonana iray (...)

Azo inoana fa mazava tsara amin'ny olona mpandalina ny Baiboly fa ny fifandraisana rehetra mitondra fanatsarana sady mitondra voka-tsoa miaraka amin'ny namany dia tena manana antom-pisiana rehefa mandalo eo amin'ny mari-pandrefesan'ny finoana sy ny fitiavana an'Andriamanitra.

• Ny fitiavana an'Andriamanitra

Ny fitiavana an'Andriamanitra no mampianatra antsika hitia!

“Mihainoa, ry Israely: Jehovah Andriamanitsika dia Jehovah iray ihany. Ary tiava an'i Jehovah Andriamanitrao amin'ny fonao rehetra sy ny fanahinao rehetra ary ny herinao rehetra” - Deo. 6:4,5. Io no fomba voalohany entina mamoa ny voan'ny fanahy antsoina hoe fitiavana. Lasa misy lanjany ny fanandramana kristianina manomboka eo amin'ny fotoana mampifandray ny setrin'ny fitiavan'ny olombelona amin'ny fitiavan'Andriamanitra. Ny teny hoe *shema Israel* (*Shema*= avy amin'ny teny hebreo midika hoe «mihaino») no fototry ny fanekem-pihavanana ataon'ny olona². Ny fanekena an'Andriamanitra ho Andriamanitra tokana, Tompo tokana, ary Mpifehy tokana ho an'izao rehetra izao no dingana voalohany ao anatin'ny fahasamihafana, fanamafisana ny fanovana izay atao rehefa manaiky ny fitarihan'ny Fanahy ny mpino. Ilaina ve izany ny mamintina ireo fomba fanao ara-pitondrantena, mamerina azy ireo amin'ny heviny farany hentitra, izany hoe fitiavana? Eny, hoy aho hoe ny fitiavana fa tsy ny fankatoavana, izay zavatra voalohany tonga ao an-tsaina matetika vokatry ny fisaintsainana momba ny lalàna. Ny fisaintsainana momba ny lalàna ara-pitondrantena dia mahatonga antsika mahita zavatra lehibe: ny lalàna dia miresaka momba ny fitiavana mihoatra noho ny fankatoavana.

Ny zavatra ara-panahy atolotry ny Baiboly dia miorina amin'ny fanekena an'Andriamanitra iray ihany, ka mahatonga ny dingana voalohany amin'ny lalan'ny fitiavana ho mahatoky. Tena mahery tokoa ny fampitoviana izany amin'ny fifandraisana eo amin'ny mpivady satria ambara amin'ily Anankiray, izany hoe ny Avo Indrindra fa Izy irery ihany no ao am-pontsika; tahaka ny filazantsika amin'ny fomba miavaka sy mahitsy koa fa ny vadintsika irery ihany no tiantsika ao anatin'ny fifandraisana akaiky sy ny fanajana. Tsy mora ny mifantoka amin'ny fifandraisana tokana, indrindra rehefa misy ny fifaninanana. Koa satria misy ny fahasahiranana, ny *didim*-pitiavana (toa mifanohitra, sa tsy izany?) dia milaza fa mila mitia amin'ny fonao rehetra sy ny herinao ary ny sainao rehetra ianao.

Ny fitiavantsika an' Andriamanitra dia tsy miankina amin'ny resaka finoana fotsiny ihany. Mila herim-po sy fikirizana hanaiky ny fitiavan' Andriamanitra koa izy io: herim-po manoloana ny fisalasalana, ny fanontaniana, manoloana ny fahanginany. Zava-dehibe ny fikirizana satria azo tanterahina ny fitiavana manomboka eo amin'ny fotoana izay irin'ny olona hanehoana izany (...) amin'ny alalan'ny fomba maharitra. Tsy mora hatrany ny mitia sy mino fa tian'ny olon-kafa ny tena, indrindra rehefa misy fiantraikany eo amintsika ny tranga misy eo amin'ny fiainana ka mahatsapa ho irery isika, ary tonga hatrany amin'ny fisalasalana mihitsy aza manao hoe mihevitra ny tranga misy eo amintsika tokoa ve Andriamanitra sa tsia.

Ho hitan'ny mpino anefa fa ny fanekena natolotr' Andriamanitra dia fanekem-pitiavana sy fiarovana. Tsy nantsoina hanompo an' Andriamanitra amin'ny maha-vavolombelon'ny fahamarinana fotsiny ihany ny olona, fa amin'ny maha-fianakaviany azy. Ny fidirana ao anatin'ny fifanekena toa izany dia fidirana amin'ny fitiavana, izay fitiavana mahatoky. Miditra amin'izany fanekena izany ny mpianatra, miaraka amin'ny fahafahana mitia an' Andriamanitra be fitiavana (araka ny vitany mazava ho azy), sy ny tombontsoa hianatra hifia toy ny nitiavan' Andriamanitra ny olombelona. Ny fitiavana an' Andriamanitra dia maneho ity tapany voalohany amin'ny voan'ny Fanahy ity, izany hoe ny tsanganany. Iaina ny miresaka momba ny tsanganany satria amin'ny lafiny marindrano no ahitantsika ny fitiavana ankehitriny.

Tanteraka ny fitiavana an' Andriamanitra satria Andriamanitra no efa tia antsika voalohany (1 Jao. 4:19). Tsy ho fantatsika ny dikan'ny hoe "fitiavana" raha tsy misy ny fitiavan' Andriamanitra! Ankoatra izany, io fitiavana io dia tsy mampahery antsika amin'ny karazana fahafaham-po noho ny fahatsapantsika ho tiana fotsiny ihany. Lasa tanjaka sy herintsika ny fitiavan' Andriamanitra manoloana ireo fihaihana tsy afa-misaraka amin'ny toetra maha-olombelona.

Tsy mahay mitia isika raha tsy misy ny fitiavana an' Andriamanitra. Koa satria napetrany tao am-pontsika ny fitiavany, dia manana hery hanovana izany ho tonga fahafahana mitia Izy.

• Ny fitiavana ny namana

Rehefa mianatra mitia an' Andriamanitra ny olona dia mianatra mitia ny namany!

"Tiava ny namanao tahaka ny tenanao. Izaho no Jehovah" - Lev. 19:18. Aoka hazava fa ny vokatra ny Fanahy dia tsy maintsy mandalo amin'ny fitiavana ny namana. Tsy misy zava-miaina momba ny fifandraisana amin'ny hafa ao amin'ny Baiboly. Jesôsy dia nanantitrantitra io lohahevitra io satria mibaribary fa ao anatin'ny no ahitana ny tena lanjan'ny fampiharana ny hafatra ara-pilazantsara. Mahaliana antsika ilay lohahevitra satria tsy voatery hifanaraka amin'ny petra-kevitra tsara lahatra ny fitiavana ny mpiara-belona. Fomba tokana no hikasihany izy io antsika, nanomboka tamin'ny fotoana nanomezan'ny Jesôsy ny fitsipi-pitondrantena ara-pifandraisana sy ny nampitan'ny ny fahitany ny fitiavan'ny mpiara-belona aminy, tamin'ny alalan'ny fanoharana momba ny Samaritana Tsara Fanahy (Lio. 10:25-37), izay mby an-tsain'ny besinimaro hatrany.

Iray amin'ireo lesona tsara indrindra momba ny fitiavana ny hafa ity tantara ity, na manao ahoana na manao ahoana! Tsy manana endrika ny namana, tsy manana anarana, tsy manana kolontsaina ary tsy manana adiresy. Tsy ilaina ny mangataka ny antontan-taratasin'ny namana iray mba ahafahana mitia azy, na ny sokajy misy azy ara-piarahamonina sy arak'asa, na ny fivavahany, raha toa ka manana izany ny tenany. Mahaliana raha toa ka olona ao anatin'ny kolontsaina sy ny fari-pananana na ny fianakaviany misy antsika ihany no tiantsika, kanefa lasa mihataka amin'ny fitiava-namana isika. Raha azontsika tsara ny fampianaran'ny Jesôsy, ny namana dia mipoitra avy amin'ny toerana tsy fantatra mihitsy ary mandeha amin'ny toerana hitondran'ny lahatra azy. Ny namana dia naman' Andriamanitra. Iray amin'ireo rahalahin'ny Kristy kely indrindra izy. Etsy andanin'izany, nohazavain'ny Jesôsy tao anatin'ny lesona hafa antsary ny momba azy io, tao anatin'ny «fanoharana momba ny ondry sy osy» (Mat. 25:34-40).

Eo no tian'ny Tompo hitarihana antsika. Atolony antsika ity fanabeazana momba ny fitiavana izay tsy mitanila ity, fitiavana ny namana izay aseho amin'ny lehilahy rehetra, ny vehivavy rehetra, ny tanora rehetra, ary ny ankizy rehetra izay ataon'ny fiainana mifanojo amin'ny lalantsika. Asaina miresaka momba izany amin'ny fianakaviansika isika mba hikorokoroana ny fanohanana ny hafa sy ny falalahan-tanana, ny fanompoana ary ny fanajana. Amin'ny alalan'ny fampiharana ny fitiavana ny namana no hianarantsika mitia ny tenan'ny Tompo.

Tsy ho tanteraka ny fitiavana toa izany raha tsy manome lanja ny tenantsika isika. Ny fanomezana lanja ny tenantsika dia tsy fieboeboana na fireharehana akory, raha toa ka tsy mivadika ho fitiavana diso tafahoatra ny tena. Ny fitiavantsika ny tenantsika no tonga endrika iray isehoan'ny fitiavantsika ny hafa. Tsy afaka hitia ny namantsika isika raha toa ka ratsy no fiheverantsika ny tenantsika, raha ilaozantsika mino fa tsy mahay na inona na inona isika, tsy mahavita na inona na inona, tsy manana tombambidy firy, dia tahaka izany hatrany. Ny kristianina izay asain'ny Jesôsy mitia ny namany dia tsy tokony hohadinoina fa navotan' Andriamanitra, natsangana ho zanaky ny Ray any an-danitra ary mizotra amin'ny lalan'ny fanantenana.

Atao hoe namana ilay olona mahazo ny fitiavantsika sy ny fanampiantsika isaky ny misy fotoana ahafahana manao izany, isaky ny mila izany ny tenany, na dia tsy mahafa-po antsika aza izany. Tsy resaka hatsaram-panahy na falalahan-tanana dradradraina ho ren'ny besinimaro izy io, fa fahafahana manampy ny hafa kosa, na iza io na iza, tsy misy hevitra ambadika, tsy misy fitsarana mialoha hijerena ny lafiny ratsy. Ny namana, izay vahiny eo imasontsika matetika, no namana izay tsy mba nananantsika fotoana namantarana na nankasitrahana azy. Ny vokatra ny Fanahy ihany koa no tonga famantarana hita maso, maneho ny fahafahantsika manatratra ny hafa (...) izany hoe ny mpiara-belona.

Ny atao hoe fitiavana ny namana tahaka ny tena dia ny fianarana ny ho tia an'Andriamanitra izay tonga olombelona, izany hoe ny namantsika. Ny fitiavana ny namana dia fikatsahana ny fanatrehan'Andriamanitra eo anivon'ny olona.

• Ny fitiavana ny fahavalo

Ny teny hoe sarotra dia tsy midika hoe tsy ho vita!

“Fa Izaho kosa milaza aminareo hoe: Tiava ny fahavalonareo, ary mivavaha ho an'izay manenjika anareo” - Mat. 5:44. Tsy be loatra ve izany zavatra takina amin'ny kristianina izany? Matetika aho no mandre fa “mameotra fenitra somary ambony” i Jesôsy, araka ny fomba mahazatra ilazana izany. Rehefa izay aloha no nolazainy dia izay izany.

Nanoro hevitra i Jesôsy fa ny olona rehetra dia mila fanohanana, ary ny fifampiankinana no tombontsoa tsara indrindra ho an'ny olona eo anivon'ny fiarahamonina, saingy hitantsika miaraka amin'i Jesôsy anefa fa tafiditra ao anatin'izany koa ny olon'ny finoana. Hain'i Jesôsy tsara fa fihainana sarotra ny mitantana ny fihetsehampo, sady tsy mety mitambatra ho iray mihitsy ny fifandraisana eo amin'ny samy olombelona.

Raha iverenantsika ny fanentanana nataon'i Kristy dia andeha resahintsika ilay fifandraisana mifototra amin'ny fankahalana, izay mangeja azy io kokoa. Sintonin'i Jesôsy ny ampahany mafy indrindra sy maizina indrindra amin'ny fontika, satria tsy isalasalana fa iriny ny hahita antsika hampiasa finoana miaraka amin'ny faharanitan-tsaina sy mitondra voka-tsoa, fa tsy finoana vokatry ny fientanam-po fotsiny ka hikatonana ao anatin'ny rafitra arapivavahana, arahina voadim-pinoana, dia finoana feno fisehosehoana. Izy io dia mitondra antsika hihoatra ny tenantsika, amin'ny alalan'ny fanosehana ny fisaintsainana momba ny fitiavana ho lasa lavitra araka izay tratra, ho tonga amin'ny toerana izay tsy hanantenan'ny olona azy. Entiny ho eny amin'ny toerana misy ny mpifanandrina amintsika isika, ireo fahavalontsika, ireo izay misetrasetra amintsika, ireo izay tsy tia antsika ary mampahafantatra izany amintsika, ireo izay mihataka amintsika satria tsapan'izy ireny fa manohintohina azy ny tenantsika na ny mahaisika antsika. Nanao fanehoan-kevitra mivelatra momba ny lalàna i Jesôsy, izay ovainy ho filamatra: *“Efa renareo fa voalaza hoe: Tiava ny namanao, ary mankahalà ny fahavalonao. Fa Izaho kosa milaza aminareo hoe: Tiava ny fahavalonareo, ary mivavaha ho an'izay manenjika anareo, mba ho tonga zanaky ny Rainareo Izay any an-danitra hianareo; fa Izy mampiposaka ny masoandrony amin'ny ratsy fanahy sy ny tsara fanahy ary mampilatsaka ny ranonorana amin'ny marina sy ny tsy marina. Fa raha izay tia anareo ihany no tianareo, inona no valim-pitia azonareo? Moa na dia ny mpamory hetra aza tsy mba manao izany koa va? Ary raha ny rahalahinareo ihany no arahabainareo, inona no ataonareo mihoatra noho ny sasany? Moa na dia ny jentilisa aza tsy mba manao toy izany ihany va? Koa amin'izany aoka ho tanteraka hianareo toy ny fahatanterahan'ny Rainareo Izay any an-danitra” - Mat. 5:43-48.*

Averin'i Jesôsy etoana indray ny baiko nomen'Andriamanitra ao amin'ny Testamenta Taloha. Ny fahavalo dia mety ho ilay nosafidintsika ho amin'izany, na ilay tonga dia mameotra ny tenany ho amin'izany toerana izany. Zava-dehibe anefa ny tsy tokony hampifangaroana ny fahasamihafana sy ny fankahalana. Ao anatin'ny adihevitra ifanandrinanana ohatra no ahitana olona iray tsy mitovy hevitra amin'ny tena, mahakasika ny foto-kevitra maromaro, mahakasika ny fomba fiasa, mahakasika ny fomba fiatrehana ny olona mahazatra na tsy mahazatra, saingy tsy mahatonga ilay olona ho fahavalo izany rehetra izany.

Tsy mora mihitsy ny miaina io endriky ny vokatry ny Fanahy io; miara-manaiiky izany isika. Mihasarotra sy hafahafa izany rehefa avelan'ny olona hanelingelina ny fisaintsainany ny toe-pony. Tsy te hampifanohitra ny toetsaina amin'ny toe-po isika etoana, fa te hilaza fotsiny ihany hoe manakana antsika tsy hieritreritra tsara ny singa ara-pihetseham-po matetika. Samy hafa amin'ny tsirairay isika, noho ny tontolo misy antsika ara-kolontsaina, ny fiaviana ara-tsôsialy, ny fianarantsika, saingy tsy misy na inona na inona manakana antsika tsy hiaraka ao anatin'ny fotoana firahalahiana, ny fanatanjahantena ary ny fialamboly hafa. Ny tsy fitovian-kevitra, ny fomba fiasa na ny andraikitra ao anatin'ny fikambanana iraisana, na ao anatin'ny fiangonana iraisana ihany aza dia tsy tokony ahitana sakana ara-pifandraisana na ara-pihetsehampo mitsangana mihitsy.

Entanina ny mpino haneho ny fitiavan'ny mpirahalaha amin'ireo izay tsy mitovy hevitra aminy, na dia eo aza ny tsy fitoviana mifandraika amin'ny foto-kevitra, ny fomba fiasa, ny fanapahan-kevitra na ny asa. Mba ahafahana mitia manoloana izany toe-javatra izany dia tsy maintsy hay ny miaina ao anatin'ny tsy fahasaratana, tsy fieboeboana ary tsy fireharehana. Midika izany fa ianarantsika ny manome toetra sy kalitao ho an'ny matoanteny hoe «mitia»!

Asain'ny Tompo mitia ny fahavalontsika isika, toy ny nangatahany antsika hitia ny namantsika. Raha fintinina dia mangataka antsika ho tia ny olon-drehetra Izy, izany hoe tsy mankahala olona, mba tsy hanana fihetseham-po ratsy, otri-po na lolom-po, fanahy manameloka, tia ady. Tsy asainy mampahafantatra ny tenantsika amin'ny fotoana tsy tokony hanaovana izany isika, na miaina ao anatin'ny endrika fileferana manoloana ny faharatsiana, ny fahantrana na ny herisetra. Miangavy ireo rehetra manapa-kevitra ny ho mpianany Izy mba hampiasa ny matoanteny hoe “mitia” tsy misy fizahan-tavan'olona, tsy misy fitsarana an-tendrony, tsy misy fanavakavahana, tsy misy sakana, tsy manasokajy ny olona araka ny sarangany. Nangataka antsika hitia ny namana sy ny fahavalo Izy, satria izany no hahazoana mamoa voa ho an'ny voninahiny.

Aoka tsy hohadinointsika fa ny Fanahy Masina dia manomana antsika hizara ny mandrakizay amin'ny olona mifankazatra amintsika eto an-tany. Tsy fantatsika hoe iza no ho hitantsika any amin'ilay tany vaovao. Ilaina ianarana ao anatin'ny fiainana ankehitriny izany ny mitia ny manodidina antsika, na namantsika na fahavalontsika, satria ny

famonjena dia atolotra ho an'ny zanak'olombelona rehetra. Aoka ianao tsy hihevitra fa ny namanao ihany no ho ao amin'ny fanjakan'Andriamanitra. Tsy fantatsika ny fomba hamalian'ny fahavalontsika sy ny mpanenjika antsika ny fanasan'Andriamanitra. Tsy fantatsika hoe iza no hovanjena, izay hanaiky an'i Jesôsy ho Mpanonjy sy Tompo.

Azoko an-tsaina fa ny Fiangonana dia toerana iray tsy ahitana olona manana fahavalo. Araka ny fihevitrao, milaza am-pahatsorana ve aho sa diso tafahoatra ny zavatra nolazaiko? Sa odiako fanina ny toe-javatra sasany? Mety mitombina izany, saingy aleoko mino fa ny tena mpianatr'i Jesôsy dia tsy manana fahavalo ao amin'ny fiangonana misy azy. Raha mambra tsotra ao am-piangonana fotsiny ianao, tsy mitana andraikitra ary tsy nandray hosotra, dia misy loza manambana anao ara-pifandraisana. Tsy korontanin'ny devoly ny olona izay malaina ao am-piangonana. Raha mazoto amin'ny maha-mpianatra ianao dia mila manohitra mafy an'ilay mpifanandrana, dia ilay devoly mandehandeha toy ny liona mieronana (1 Pet. 5:8).

Etsy andanin'izany, amin'ny alalan'ny fitiavantsika ireo izay mankahala antsika no hijoroantsika ho vavolombelona amin'ny herin'ny fitiavana manoloana ny fankahalana, manoloana ny faharatsiana. Betsaka ny olona nandalo fiovana teo amin'ny fiainany satria tsy nahatohitra ny fitiavan'ireo olona nenjehin'izy ireo. "Herin'ny famonjena" (Tit. 2:11) ny fahasovan'Andriamanitra ary tsy tokony hampisalasala mihitsy ny zavatra nataon'Andriamanitra tao am-pon'olombelona. Raha mangataka antsika ho tia ireo izay inoantsika fa miorim-paka amin'ny ratsy i Jesôsy, dia satria maty ho azy ireo ihany koa Izy. Maninjitra tanana ho azy ireo koa ny Tompo ary azo inoana fa ny kristianina no marika hita maso indrindra maneho ny fanatrehan'Andriamanitra sy ny hetsika ataony ho azy ireo. Raha nosokafan'Andriamanitra ho antsika ny lalana mankany an-danitra, dia tsy tokony hohadinointsika fa manao izany ho an'ny olombelona tsirairay izay efa nomeny fahafahana mitia izany.

Nahatakatra tsara izany ny apôstôly Paoly. Nohamafisiny tamin'ny resaka nataony tamin'ny kristianina tany Kôlôsia izany: "Ary hianareo, izay olon-ko azy fahiny sy fahavalo tamin'ny sainareo noho ny fanaovan-dratsy, no efa nampihavaniny ankehitriny tao amin'ny tenan'ny nofony, tamin'ny fahafatesana, mba hatolony ho masina sady tsy hanan-tsiny amam-pondro eo anatrehan'ny, raha maharitra amin'ny finoana hianareo ka mafy orina sady tafatoetra ary tsy mety hafindra hiala amin'ny fanantenana avy amin'ny filazantsara, izay efa renareo sady notorina eny ambanin'ny lanitra rehetra eny (...)" - Kôl. 1:21-23. Azo antoka fa nahita izany teo amin'ny fiainany i Paoly, izay olona "nifoka ny rivotry ny fampitahorana" tany am-boalohany, ary nanenjika ny Kristianina tamin'ny nandraisany azy ireny ho fahavalo (Asa. 9:1,21; Gal. 1:23; 4:29). Mandresy amin'ny zavatra rehetra anefa ny fitiavan'ny Avo Indrindra (...)

Ny mitia, araka ny asain'i Kristy hitiavantsika, dia midika ho fisoratana anarana ao amin'ny sekoly manomana ny fiainana mandrakizay.

Famintinana

Ny zavatra vitantsika no asain'Andriamanitra ataontsika, na dia sarotra aza ny fahitana izany. Izany hoe, tsy hoe tsy azo tanterahina mihitsy ny zavatra sarotra. Mianatra mitoky amin'Andriamanitra kosa isika ho an'ny sisa rehetra. Mba hianarana mitia dia tsy misy afa-tsy Andriamanitra irery ihany no mahay mampianatra antsika, manabe, manitsy ary mandrisika. Ny mpianatra iray be fitiavana sy maha-te ho tia, ampiana mpianatra iray manana fomba fisainana tahaka izany, ary ampiana iray hafa koa (...) dia mbola ampiana iray hatrany, no manova ny fikambanan'ny mpino iray! Manaova fanandramana dia ho hitanao!

Raha resy lahatra ianao fa nandray sy nanaiky ny fitiavan'Andriamanitra tao am-ponao, dia lazao amin'ny olona telo fara faharatsiny manodidina anao izany. Atolory azy ireo ny voa iray mba hanamorana ny fifandraisana, toy ny sombim-pitiavana avy amin'ny Tompon'ny Fanahy (...)

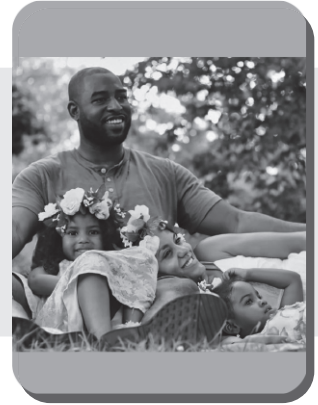
Hosaintsainina:

1. Ahoana no ahafantarana fa tena tia an'Andriamanitra marina tokoa isika?
2. Manana namana matotra ve ianao, tsy mitady ny azy?
3. Araka ny hevitrao, moa ve misy mampivavaka ireto teny ireto: fahavalo, mpifanandrana, ary mpanohitra?
4. Ahoana ny fomba iatrehanao ny finamanana raha misy fifandirana?
5. Mino ve ianao fa tian'Andriamanitra ny fahavalonao?

2

Ny fifaliana

rehefa ao amin'ny Tompo!

*“Mifalia mandrakariva amin'ny Tompo;
hoy izaho indray: Mifalia” - Fil. 4:4.*

Azo antoka fa tsaroanao ny tantara noforonina fitantara amin'ny ankizy. Ny tantaran'i “Blanche Neige” sy ireo olona kely miisa fito no tena tsaroako, ary ny iray amin'izy ireo dia mitondra ny anarana hoe Fifaliana (Joyeux). Nahafinaritra ny nahita fa samy manana anarana nifandraika tamin'ny toetrany ny tsirairay. Fifaliana! Raha esorina ao an-tsaina ilay fiheverana fa olona fohy kely izy io, dia azoko an-tsaina fa tokony hitondra izany anarana izany ihany koa ny Kristianina rehetra. Aza mitsiky, fa tena marina ny zavatra lazaiko (...) satria resy lahatra aho fa tian'ny Tompo ahitana fifaliana mitondra hatsarana ao anatin'ny fiainantsika, dia io ampahany amin'ny voan'ny Fanahy io, satria manery ahy hanontany tena momba ny fifandraisako amin'Andriamanitra sy amin'ny hafa izy io.

• Mamaritra ny fifaliana

Ambaran'ny Apôstôly fa ny vokatry ny Fanahy dia miseho amin'ny fifaliana ihany koa. Andeha anefa atomboka amin'ny famaritana ny hevitra ny fifaliana aloha izany. Tsy isalasalana fa ny fifaliana no fihetseham-po mahafinaritra mivoaka avy amin'ny ati-fanahintsika lalina. Tena zava-misy ny fifaliana, voajanahary. Tsy ho sandoka izy io, na fisehoana ivelany, na artifisialy (...) Tena misy izy io satria tsy misy fifaliana tsy mampientana na mampihafahafa ny olona iray. Misy fifandraisany eo amin'ny fifaliana sy ny antony nahatonga izany: singa tsy miovaova toy ny fandriam-pahalemana, fahafahana fanadinana na zavatra azo tsapain-tanana toy ny fanomezana, sakafo tsara, fety, fialam-boly samihafa karazana, fividianana trano, sns.

Ny fifaliana ao amin'ny Testamenta Taloha: Ny Baiboly dia naneho ny teny hoe fifaliana tamin'ny alalan'ny fampiasana ny teny hebreo hoe *gil* na “mitsambikina”, “mitsambikina am-pifaliana”, *simchah* na *sameach* (anarana sy matoanteny), midika ara-bakiteny hoe “mampiratra” na “mazava”. Hitantsika ao amin'ny Testamenta Taloha fa ny vahoaka Isiraelita dia naneho ny hafaliany tamin'ny fetim-pirenena, tamin'ny fombafomba ara-pivavahana, na tamin'ny fametrahana ny mpanjaka amin'ny toerana. Ny fifaliana no manamarika ny fankalazana rehetra feno fahasambarana (fanambadiana, famorana, fijinjana, fandresen'ny tafika, sns). Naseho tamin'ny fifaliana, hira, mozika, filaharana ary dihy, ny fihetseham-pon'ny Isiraelita.

Ny fifaliana ao amin'ny Testamenta Vaovao: ireto no teny grika mahadika tsara ny lohahevitra tian'ny Testamenta Taloha aseho: *agalliasis* sy *chara*, izay samy maneho fifaliambe. Ny teny hoe *chara* dia manana dika tsy mifanalavitra amin'ny hoe *charis* na “fahasoavana”. Noho izany antony izany dia ny fifaliana no zanakavavin'ny fahasoavana.

Ao anatin'ny fihobiana tena marina, atao miaraka amin'ny fanambarana ny fanjakana no tena hanehoana ny hafaliana. Azo lazaina fa mandeha ho azy izany satria Vaovao Mahafaly. Hatramin'ny nahaterahan'i Jesôsy dia efa nanao hira fanambarana ho an'ny mpiandry ondry ny anjely (Lio. 1:47; 2:10). Tamin'ny fotoana nidirany tamimpandresena tao Jerosalema (Mar. 11:9; Lio. 19:37) sy ny nitsanganany tamin'ny maty (Mat. 28:8; Lio. 24:41), no efa nahitana fifaliana na fihobiana tao anatin'ny fanambarana. Rentsika manakoako ao anatin'ny Baiboly iray manontolo ny filazana fifaliana. Lasa marika ho an'ireo izay manao fanekena amin'Andriamanitra izy io, ary famantarana ny fanantenana indraindray. Etsy andanin'izany, ny Tenin'Andriamanitra dia milaza fa ny mpino, rehefa nandray ny fanomezan'ny Fanahy, dia mitoetra ao anatin'ny fanantenana amim-pifaliana, fifaliana izay hita ao anatin'ny asa fanompoana ihany koa (Asa. 13:52; 1 Pet. 1:8-9).

Ny fifaliana koa dia omena ny kristianina izay miaritra fijaliana amin'ny fanompoana an'i Jesôsy Kristy (Kôl. 1:24; 2 Kôr. 6:10; 1 Pet. 4:13; Heb. 10:34). Voafaritra mazava ao anatin'ny vokatry ny Fanahy io fifaliana io. Lasa tsy azo ihodivirana izy io, manoloana ny fihaikana isan-karazany sy ny tranga eo amin'ny fiainana. Ao amin'ny taratasiny isan-karazany no ampiasan'i Paoly ny teny grika hoe *chara*, hiresahana momba ny hafaliany amin'ny maha-Apôstôly azy. Ambarany fa ny Tesalonianina dia sady voninahiny no fifaliany, satria mandroso amin'ny finoana izy ireo; ary tsy misalasala izy milaza amin'ny Kôlôsianina fa mahatsapa fifaliana amin'ny fijaliany ho an'i Kristy (1 Tes. 2:19-20; Kôl. 2:4). Ny kristianina maharitra no fifalian'ny Apôstôly ary ampirisihiny izy ireo hifaly mandrakariva ao amin'ny Tompo (Fil. 1:18; 3:1 ary 4:1,4). Na izany aza anefa dia tsy hoe mitoetra hatrany io hafaliana io raha vao raisina indray mandeha, fa tsy maintsy velomina, kolokoloina, ampiasaina, ary ny Tompo irery ihany no afaka manampy ny mpino mba haneho azy, hahatsapa azy manoloana ny rivotra mifamaly asehon'ny ota sy ny vokany rehetra. Miara-dalana amin'ny fahasoavana ity fifaliana ity!

• Ny fifaliana amin'ny famonjena

Mamonjy anao Andriamanitra! Ahoana no fihetsikao manoloana izany?

Fanambarana maro ao amin'ny Testamenta Taloha no mitondra ny fifaliana amin'ny famonjena. Lasa fijoroana ho vavolombelona na fanehoana ny faharesen-dahatra ny amin'ny maha-Mpanafaka an'Andriamanitra izy io, izay mamonjy amin'ny fahoriana ary mametraka amin'ny toeram-pialofana. Noho izany, tsy misy famonjena raha tsy misy fifaliana.

Efa nilaza izany mialoha ireo andinin-teny ara-paminaniana: *“Fa amin'ny fifaliana no hivoahanareo, ary amin'ny fiadanana no hitondrana anareo; ny tendrombohitra sy ny havoana hahavelona hoby eo alohanareo, ary ny hazo rehetra any an-tsaha hitehatanana. Ny hazo kypreso haniry ho solon'ny tsilo, ary ny rotra ho solon'ny sampioato; ary ho anarana ho an'i Jehovah izany, dia ho famantarana mandrakizay izay tsy hesorina”* - Isa. 55:12-13.

Raha ny fifaliana no marika hamantarana ny fanekena ny famonjena, dia hiseho amin'ny alalan'ny fomba fiankohofana koa izany. Avy amin'ny finoana izy io fa ny asan'Andriamanitra eo amin'ny fiainantsika dia zavatra matotra sy mahomby. Hery malefaky ny fiovan'ny fon'ny olona io asa io, hitarika azy hanao ny tsara.

Ny fifaliana koa dia aseho amin'ny toe-javatra niainana tampoka. Maivana ny fon'ny olon'ny finoana rehefa resy lahatra ny amin'ny famelan-keloka avy amin'ny Avo Indrindra sy ny amin'ny fanavaozana ara-pitondran-tena izy. Taorian'ny fahotana roa tonta nokotrehin'i Davida dia niaiky izy fa misy fifaliana lehibe ao anatin'ny famelan-keloka mitondra fanafahana: *“Fa ny fanjakan'Andriamanitra dia tsy amin'ny fihinanana sy ny fisotroana, fa fahamarinana sy fiadanana ary fifaliana ao amin'ny Fanahy Masina. Fa izay manompo an'i Kristy amin'izany zavatra izany no sitrak'Andriamanitra sy eken'ny olona fa tsara”* - Rôm. 14:17,18.

Tombontsoa tsy afa-misaraka amin'ny fanjakan'ny fahasovan'ny Avo Indrindra ny fifaliana. Mitovy amin'ny fahamarinana sy ny fandriam-pahalemana izy io! Notsindrian'ilay Apôstôly mazava tsara izy io satria tsy misy fandriam-pahalemana na fahamarinana raha tsy misy fifaliana. Ny fifaliana dia tena ilaina, mihoatra noho ny tokony ho izy, mba hahatonga ny fiainantsika hanan-danja sy hankasitrahany ny Tompo.

• Ny fangatahan'i Jesôsy

Andriamanitra mihitsy no mivavaka ho an'ny fahasambaranao!

Fantatrao ve fa i Jesôsy dia mivavaka mba hananantsika fifaliana? Soa ihany, satria tsy azo vinavinaina mihitsy izany famonjena tsy misy fifaliana na fahasambarana izany! Nangataka fifaliana i Jesôsy satria manohana ny mpino izay manaiky ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra izy io, ary manana ny finiavana haharitra amin'ny lalan'ny finoana sy ny fanantenana. Mpino sambatra no tiany, mba hahatonga ny fiangonany ho mahasarika, mijoro ho vavolombelona momba ny fifaliana amin'ny famonjena.

Nametraka fifandraisana teo amin'ny fifaliana sy ny lohahevitra momba ny voa i Jesôsy. Nolazainy mazava fa ny fifandraisana aminy dia fifandraisana mampamoa voa, fijoroana ho vavolombelona momba ny famonjena sy ny fanovana ataon'ny Fanahy Masina. Izy no nametraka ny fepetra ahazoana izany vokatra izany: *“Izany no ankalazana ny Raiko, mba hamoazanareo be ka ho tonga mpianatro hianareo (...) Izany zavatra izany dia efa nolazaiko taminareo, mba ho ao aminareo ny fifaliako, ka ho tanteraka ny fifalianareo”* - Jao. 15:8-11. Tsy maintsy mitaky fanolokoloana ny vokatra sy ny famokarana hatrany ny famonjena (...)

Taoriana kelin'izany no nitateran'io evanjelisitra io momba ny vavaka ara-pisoronana, izay antsoina tahaka izany satria i Jesôsy dia nanao vavaka fanelanelanana ho an'ny mpianany, noho ny fahafantarany fa hisy akony lehibe eo amin'ny fiainan'izy ireo ny asany, ary ny fialany eto an-tany koa dia ho loharanom-pahoriana ho azy ireo, fahakiviana ary hahatonga azy ireo hametra-panontaniana mihitsy aza. Nivavaka i Jesôsy mba hananan'ny mpianatra fifaliana feno sy lavorary, raha toa ka manaiky hivelona araka ny firaisana izay tian'ny Ray hiseho ao anatin'ny aloha izy ireo, ary eo amin'ny izy samy izy (Jao. 17:13,21-24, sns). Mampiseho fahalianana sy fiheverana ireo olona antsoiny ho amin'ny famonjena i Jesôsy. Fantany fa hiatrika fanamby lehibe ny fanandramana toa izany ary miantso ny fahalehibeazan'ny fitiavan'Andriamanitra ireo rehetra mino ny anarany sy ny Teniny Izy. Raha tsy misy fifaliana dia tsy misy fivoarana eo amin'ny lalan'ny finoana.

Etsy andanin'izany anefa i Jesôsy dia nantana ny mpianany hahita ny fifaliana amin'ny famaliana ny vavak'izy ireo. Azo antoka fa efa fantany mialoha ny fihetsik'ireo mpino kivy, eny, nikorontan-tsaina mihitsy aza, rehefa tsy tanteraka ny vavaka nataony. Ny finoana dia mila arahina herimpo sy faharetana. Rehefa mino an'Andriamanitra isika, ny fontsika dia tsy miezaka mandanjalanja manoloana ny fahanginana sy ny toe-javatra tsy dia mahafinaritra izay mety hieritretantsika indraindray fa tsy miaraka amintsika ny Tompo. Ary amin'izay fotoana izay indrindra no tsy maintsy mandre izay lazain'i Jesôsy isika: *“Mandraka ankehitriny dia tsy mbola nangataka na inona na inona tamin'ny anarako hianareo (...)”* - Jao. 16:24.

Efa an-tanana ny fanalahidy, satria i Kristy nilaza tamin'ny mpianany fa tsy nangataka na inona na inona *“tamin'ny anarany”* izy ireo. Be fanahiana ny amin'izany fanambarana izany isika, sy amin'ny singa izay mametra ny vavaka ataontsika. Matetika izy ireo no ahitana fangatahana, fiderana, fitomaniana, saingy toa tsy fantatry ny mpianatra mazava tsara ny fomba fangatahana zavatra amin'ny anaran'i Jesôsy Kristy Tompo sy Mpamonjy tamin'ny Ray. Eo

amin'io ambaratonga io no misy ny fahasamihafana ary rehefa mifarana io fanandramana io dia fifaliana tanteraka no nampanantenain' i Jesôsy homena.

Nangataka fifaliana ho an'ny mpianany i Jesôsy, satria fantany fa ny fon'ny olombelona dia mora kivy amin'ny olana sy ny toe-javatra manakorontana, indrindra moa raha misy fanontaniana tsy voavaly na vavaka tsy nahazoana valiny. Mba hahatonga ny fifaliana tahaka izany ho tena zava-misy (na tena tanteraka) dia ilaina ny mamela ny Fanahy hameno ny banga eo amin'ny fifandraisantsika amin'ny Tompo. Izy irery no hanome antsika fahafahana ho io fifaliana io. Rehefa izany dia hahay hanome voninahitra an'Andriamanitra ny fontsika.

• Ny fifaliana amin'ny fiderana

Nateraka isika mba hidera ny Tompo!

Aoka isika tsy ho talanjona rehefa mandre fa ny finoana dia tena “fiderana” ara-bakiteny. Ny fifandraisana rehetra amin'Andriamanitra dia mitarika ho amin'ny fiderana ary tahaka izany koa ny fankasitrahana ny hatsaram-panahiny. Mahita antony hiderana hatrany ny mpino, antony manosika azy hiravoravo ao anatin'ny fifandraisany amin'ny Tompo.

Ary ao anatin'io toe-tsaina io ihany no haneken'ny olom-pinoana ny fanasana rehetra hankanesany ao an-tranon'ny Tompo: “*Faly aho, raha hoy izy ireo tamiko: Andeha isika ho any an-tranon'i Jehovah*” - Sal. 122:1. Izaio no fanontaniana tonga tampoka ao an-tsaiko: “*Faly ve aho rehefa mandeha any am-piangonana hamonjy fotoam-pivavahana miaraka amin'ny mpiara-monina?*” Tsy fantatro ny anareo, fa tiako ny mankany am-piangonana. O! Aza mijery izany ho zavatra mandeha ho azy noho ny asa ataon'ny olona iray satria mety misy sasany milaza fa ara-dalàna raha tia mankany am-piangonana ny pasitora. Mahatsapa fifaliana toy izany aho hatramin'ny fahazazako ary nisaorako ireo ray aman-dreniko izay afaka nampita taminay izany fankamamiana ny “*tranon'ny Tompo*” izany, fitiavana nifampizarana tamin'ireo rahalahiko sy anabaviko miisa sivy. Na aiza na aiza firenena anaovako fialan-tsasatra miaraka amin'ny fianakaviako, dia tadiavinay ny fiangonana akaiky indrindra mba hiarahana midera amin'ireo izay maneho ny finoany ny famonjen'i Jesôsy sy ny fanantenana ny fiverenany.

Salamo maro no mampisaintsaina ny fomba fiderana. Miantso amim-pifaliana sy amin-kafanam-po izy ireo (avy amin'ny teny grika midika hoe “*fihibian'ny avo indrindra*”). Ireo mpino tafavory hamonjy ny fotoam-bavaka hiarahana amin'ny fiaraha-monina dia entanina mba hiala amin'ny fahazarana fotsiny ihany, na ny fomban-drazana na fombafomba isan-karazany, mba hanana fifandraisana mirindra sy mampivoatra ny tena eo am-panatanterahana izany. Tsy mitondra fifaliana ny fahazarana be fahatany fotsiny ihany. Raha toa mantsy ka mekanika sy mandeha ho azy avokoa ny fihetsika rehetra, dia toy ny voatery mamita adidy fotsiny ihany no fahatsapana izany, fa tsy mba fiainana ao anatin'ny fotoana izay tsy vitan'ny hoe mitondra fifaliana ao am-pon'ny mpino fotsiny ihany fa amin'ny fijeriny koa, amin'ny fomba fiteniny, fihirany, fihainoany, ary indrindra amin'ny famaliany ny antson'ny Fanahy.

Faly ny mpidera rehefa tafahaona indray, ary tsy mahavita manao izany raha tsy misy fifaliana sy fankasitrahana ny hatsaram-panahin'ny Tompo. Mihoatra noho ny adidy ny fanehoana fiderana, ary afaka mivadika ho fanompoana amim-pifaliana: “*Mihobia ho an'i Jehovah, ry tany rehetra. Manompoa an'i Jehovah amin'ny fifaliana; Mankanesa eo anatrehan'ny amin'ny fihobiana*” - Sal. 100:1,2.

Fantatro fa misy olona tsy tia ny hafanam-po ao anatin'ny fotoam-pivavahana hiarahana amin'ny besinimaro. Hitan'izy ireo fa ny fihetsika be loatra ataon'ny vatana na ny mozika mientanentana be loatra dia tsy ilaina amin'ny fiderana. Tsy diso hevitra hatrany izy ireo, satria tsy tena mitovy dika amin'ny tabataba akory ny fifaliana. Ny teny hoe mihobia dia tsy midika hoe mihorakoraha faran'izay mafy na dia tsy misy mifankahazo amin'izay zavatra lazaina sy atao aza ianareo. Misy tranga ara-kolontsaina koa ato anatin'ity fanasana ity satria araka ny fomban-drazana sasany, dia mihoby mafy mba hanangona olona, haneho fifaliana, fisaonana, fankatoavana na ny mifanohitra amin'izany. Any amin'ny firenena na kolontsaina hafa, ny fihetseham-po dia tsy aseho amin'ny fihetsiketsehana be tabataba. Aoka tsy ho diso hevitra: Ny fiderana amin'ny fifaliana dia tsy voatery hoe mankahery hatrany. Tsy voatery ho ao anatin'ny mozika koa ny rehetra. Rehefa manompo ao am-piangonana ny mpihira sy ny mpitendry mozika, dia manangona ny fiangonana ho amin'ny fotoana fiderana an'Andriamanitra izy ireo. Fiderana no ataony, fa tsy asa ara-teknika sy ara-barotra. Misy toerana ho an'ny rehetra sy ho an'ny zava-maneno ao am-piangonana, saingy ny fitaovana rehetra sy ny mpihira dia tsy maintsy manaiaky hamasinin'ny Fanahy Masina mba hanatanterahany ny asa fanompoany amin'ny fahendrena sy ny faniriana ho iray, amin'ny fomba mirindra, miaraka amin'ny sitrapo hanome voninahitra an'Andriamanitra sy hampahery ny olony.

• Ny fifaliana sy ny fankatoavana

Ny tena fifaliana dia lasa fanompoana feno fankatoavana!

Tsy tokony hahagaga ny famoahana ny fifaliana amin'ny maha-singa mandrafitra ny vokatry ny Fanahy azy, satria mety hitombina ve ny fanandramana ara-panahy tsy misy fahasambarana, tsy misy tsiky ary tsy misy faharesen-dahatra fa mbola ho avy ny tsara indrindra! Mamelà ahy hindrana ny tenin'i Rabindranath Tagore manao hoe:

“Natory aho ary nanonofy fa tsy misy afa-tsy fifaliana teo amin'ny fiainana.

Nifoha aho ary nahita fa ny fiainana dia fanompoana.

Nanompo aho ary azoko fa ny fanompoana dia fifaliana!”

Toa mahatalanjona ny fahitana izany, sa ahoana? Na izany aza, ny Baiboly dia manome fijoroana ho vavolombelona maro momba ny fifaliana izay miaraka na mifandray amin'ny fankatoavana ny didin'Andriamanitra. Fomba azo tsapain-tanana hanehoana ny fitiavana fotsiny ihany ny nanompo sy mankatò ny didin'Andriamanitra. Andeha hojerentsika indray ny bokin'ny Salamo manoloana izany toe-javatra izany, dia ho azontsika ny fanandramana nandalovan'ireo olona tao amin'ny Baiboly izay efa nialoha lalana antsika teo amin'ny lalan'ny finoana. Ny voalohany amin'ny Salamo dia mampiseho antsika mpino izay mifikitra amin'ny Tenin'Andriamanitra, ary rehefa mihinana azy dia mitovy amin'ny hazo nambolena teo amoron'ny renirano iray ary mamoa voa amin'ny fotoana rehetra. (And. 1-3) Sambatra izany lehilahy izany! Azon'ny mpino rehetra atao koa ny tonga tahaka izany, raha mifikitra amin'ny Tenin'Andriamanitra mba hisaintsaina izany, hamelona ny sainy sy ny fanahiny. Hahazo tombony ny fikambanam-pinoana misy azy ireo ary ho hitan'izao tontolo izao tsara kokoa ny fijoroana ho vavolombelona momba ny fiainana novain'ny Tompo.

Ny fifaliana dia tsy toetra ho hita eo amin'ilay mpino any amin'ny fanjakana faratampony ihany. Toetra efa niainan'ilay mpino tety an-tany izy io, izay mpino maniry hiaina ao anatin'ny fahatokiana. Araka ny hitantsika etsy ambony, ny sary an'ohatry ny voa isaky ny vanim-potoana dia ampahany amin'ny fiainan'ny mpino. Fanandramana mitondra hatsarana izany, araka ny tenin'ny mpanao salamo, satria misy fifaliana amin'ny fitandremana ny lalan'ny Tompo, indrindra rehefa mamaky izany amin'ny fananana fomba fijery ny lafitsaran-javatra.

Nanamafy ny fomba fanao tahaka izany i Davida, tamin'ny alalan'ny fankalazana ny fahamendrehana mitondra voka-tsoa teo amin'ny lalana ara-pitondran-tena, izay mety mahatalanjona ireo mampifanohitra ny lalana amin'ny fahasovana (Sal. 19:7-12). Asehon'ity andalana ity eo anatrehanao ny vavolombelon'ny hafanam-po sy ny fahafinaretana azo avy amin'ny fankatoavana ireo didin'ny Avo Indrindra. Mampitaha ny lalan'ny Tompo amin'ny volamena tsara indraindray sy ny tantely ny mpanao Salamo: samy sarobidy sy ankasitrahana izy roa ireo. Tsy azontsika an-tsaina tsara ny fankatoavana raha oharina amin'ny zavatra malefaka, matsiro, tahaka ny fahatsapan'ny olona sasany ny mofomamy misy tantely, ny sôkôla na ny zava-mamy hafa (...) Mangorona rora izy ireny ary ara-boajanahary tanteraka. Tahaka izao ny fahafinaretan'ny mpanao Salamo sy ny fifaliany rehefa maneho fankatoavana. Misy fifaliana ankoatry ny fitadiavana ny fahatanterahan'ny didy, satria ny fifandraisana amin'Andriamanitra dia tsy tokony ho ao anaty faneriterena, na tsindry isan-karazany avy any ivelany. Na izany aza, mitoetra ao anatin'ny fifaliana amin'ny fifikirana amin'Andriamanitra sy ny teniny ny fankatoavana.

• Fifaliana amin'ny maha-anisan'ny fianakavian'Andriamanitra

Tsy misy olona tahaka ny nosy, hoy ny ohabolana anglisy.

Alaivo sary an-tsaina ange ny sampana iray tsy mitambatra amin'ny hazo niraiketany teo aloha e! Hanao ahoana ny hoaviny? Hamoa ve izy sa ho maina? Fantatrao ny valiny, sa tsy izany?

Tsy ho ela ny kristianina iray izay miala amin'ny vondrona nisy azy mba “hiaina ny finoany” no ho toy ny sampana mihintsana amin'ny hazo izay tiana hamoa (...) Milaza ny Baiboly fa ny kristianina dia manana ny fiantsoana hifikitra amin'ny Fiangonany satria anisan'ireo olona masina. Nanambara i Paoly hoe: “Koa dia tsy mba vahiny sy mpivahiny intsony hianareo, fa tompon-tany, mpiray fanjakana amin'ny olona masina sady ankohonan'Andriamanitra” - Efes. 2:19.

Nitondra fomba fisainana mahaleo tena sady tsy mihevitra afa-tsy ny ho an'ny tenany, ny fiarahamonina ankehitriny, ka lasa maro ny kamboty ara-panahy sy ny mpizahatany any am-piangonana. Mihevitra ireo mpino ireo fa ny fanandramana niainany ara-panahy dia tena misy sy mampivoatra ary ampy ho azy ireo ny manatrika any amin'ny toeram-pivavahana fotsiny ihany, indray mandeha isan-kerinandro fara fahakeliny. Azo atao izany, kanefa eritrereto vetivety aloha: ny hazo tsy omena rano tsy tapaka dia tsy afaka mamoa voa tsara. Na ny hazo fihinam-boa aza dia miankina amin'ny orana, masoandro ary ny fiindran'ny vovo-bony rehetra mba hamokatra voa. Betsaka ny olona mino fa ny kristianina tsara dia tsy voatery ho izay mandeha any am-piangonana foana akory. Inona no lazain'ny Baiboly manoloana ity tranga ity? Izao no valiny ao amin'ny epistily ho an'ny Hebreo: “Aza mahafoy ny fiarahantsika miangona, tahaka ny fanaon'ny sasany, fa mifananara kosa, mainka satria hitanareo fa mihantomotra ny andro” - Heb. 10.25. Natao hampivelarana ny Kristianina ny fanentanana tahaka izany. Ilain'ity farany ity ny fikambanam-pinoany, tsy mba hanehoany ny finoany fotsiny ihany, fa mba hitomboany ara-panahy sy hampivelarany ny fahaiza-manao rehetra takina ao anatin'ny iraka fitoriana ny filazantsara.

Ny firahalaliana mitondra hatsarana: ny maha-mpianatra mamoa ny voan'ny Fanahy dia mitarika ho amin'ny fandraisana anjara feno amin'ny fiainana ao anatin'ny vondrona. Nanantitrantitra ny famantarana ny tena fianakaviany i Jesosy: “Izany no hahafantaran'ny olona rehetra fa mpianatro hianareo, raha mifankatia” - Jao. 13:35.

Tsy mora ny miaina ao anaty vondrona iray; izany no nahatonga an'i Jesôsy nanambara fa ao anatin'ny fitiavana ihany no misy ny fomba mahomby. Tsy miorina amin'ny finoan'ny mpino ny Tenin'Andriamanitra fotsiny ihany ny Fiangonana, fa amin'ny fitiavana azon'ny mpikambana ao aminy hifanehoana. Tsy misy olona tokana afaka ny ho tonga tenan'i Kristy irery ihany, ary tsy amin'ny alalan'ny fierena ao anatin'ny vahoaka koa no hahafahantsika miditra ho anisan'io tena io.

Miray hina ho an'ny tanjona iray: Ny hanomezana ireo mpino ny fahafahana hampiasa ny finoany sy ny finiavan'izy ireo hanao asa fanompoana, no antony nametrahan'i Jesôsy ny fiangonana. Sekolin'ny faharetana, firahalalahiana ary fitiavana izy io. Avy ao no ipoiran'ny fifaliana avy amin'ny fitoerana ao amin'i Jesôsy sy ny fanompoana Azy, ilay Tompon'ny fiainantsika, sady Tompon'ny Fiangonana ihany koa.

Amin'ny alalan'ny fandraisanao anjara tanteraka amin'ny fiainam-piangonanao eo an-toerana no hianaranao ny fampivelarana ny firaisan-kina. Mivoatra ny fahaizanao mifandray rehefa hitanao fa misy olona mila fanampiana, fanohanana ara-pitondrantena, vavaka. Voamarikao ny olona tsy tonga ao anatin'ilay vondrona ary mitady vaovao momba ny fahasalamany ianao. Nilaza i Paoly fa *"Raha mijaly ny anankiray amin'ny momba ny tena, dia miara-mijaly avokoa izay rehetra momba ny tena; fa raha omem-boninahitra kosa ny anankiray amin'ny momba ny tena, dia miara-mifaly avokoa izay rehetra momba ny tena"* - 1 Kôr. 12:26.

Hita taratra ao anatin'ny fizarana sy ny fandraisana anjara amin'ny fiainam-piangonana, ny firaisana ao anatin'ny firahalalahiana. Ahoana no hianaran'ny mpino ho tia ny rahalahiny sy ny anabaviny, izay fianakavian'Andriamanitra, raha tsy mamangy azy ireo izy indraindray?

Manohy ilay hazakazaka: Tsy maintsy manao ezaka na fanatanjahan-tena tsy tapaka ny atleta iray mba ahafahany mamita ny hazakazaka iray hatramin'ny farany. Tsy misy zava-miaina ao anatin'ny fitomboana ara-panahy: mandalo fanazaran-tena izany. Ahoana no fampahatanjahanao ny hozatrao? Amin'ny alalan'ny fanaovana fanatanjahan-tena, sa tsy izany? Fantatro fa mila finiavana sy fahavitrihana ny fitanana ny hafainganam-pandeha ary lasa mahaza antoka isika rehefa mahafantatra fa azo tanterahina izany, na dia sarotra aza.

Mivoatran'ny fiainana ara-panahy rehefa manaiky hanao ny fanatanjahan-tena ara-panahy asain'ny Tenin'Andriamanitra atao isika. Ary voamarina amin'ny fifandraisantsika amin'ny hafa izany. Nanampy ihany koa i Paoly nanao hoe: *"Izy no itomboan'ny tena rehetra (izay akambana sy ampiraisina tsara) noho ny fifanomboan'ny isan-tonony, araka ny fiàsan'izay rehetra momba azy amin'izay mety ho anjara-asany avy ka hampandrosoany ny tenany amin'ny fitiavana"* - Efes. 4:16. Azo tanterahina eo anivon'ny ankohonana ny fotoam-pivavahana. Ohatra fitanisa matetika ny an'i Josoa, izay nanolo-tena ho an'ny tenany sy ny fianakaviany (Jos. 24:15)

Asain'Andriamanitra miray hina isika, mifampahery, mifanohana amin'ny teny fampiononana na vavaka, mifampiarahaba, ary manao izay hananana fanahy miray hina. Izany no hahasalama tsara ny tenan'i Kristy ary ananantsika fifaliana amin'ny finoana sy ny fanantenana (...)

Miara-mientana ao anatin'ny fahafenoan'ny firahalalahiana sy ny fanompoana isika: misy fahasambarana ao anatin'ny fanompoana!

• Ny fifaliana maharitra

"Mifalia mandrakariva" - 1 Tes. 5:16. Fohy ny fanentanana, saingy mibahan-toerana ao an-tsain'i Paoly. Mampirisika ny Kristianina ho faly mandrakariva ny Apôstôly eto. Manontany tena ny olona sasany raha azo atao ny ho faly mandrakariva, manoloana ireo tranga isan-karazany atrehin'ny olona eo amin'ny fiainana. Ahoana no ahafahana mifaly manoloana ny fahoriana, ny aretina, ny tsy fananana asa, ny tsy fahampiana amin'ny endriny rehetra, ny fisaonana? Ahoana ny fomba hanehoana fifaliana raha toa ka rivotra mifanohitra amin'izany no tsy maintsy atrehin'ny fifandraisana am-po, rehefa mihamaro ny fifandirana, rehefa herisetra no maka ny toeran'ny fifampiresahana?

Maro tokoa ny toe-javatra mampahatsiahy ny olona fa avy amin'Andriamanitra ny fifaliana tena azo antoka. Etsy andanin'izany, impiry moa isika no mahatakatra fa tsy ampy hery hahasambatra azy ny olona ao anatin'ny! Misy fahamarinana kely amin'ireto toerana roa ireto, nefa ny apôstôly Paoly dia tsy mikatsaka ny handà ny zava-misy iainan'ny olombelona. Hitantsika rehefa mamaky ny fitambaran'ny epistily rehetra nosoratany fa ny zava-misy teo amin'ny fiainana no novelariny, ary noho ny finoany an'i Jesôsy Kristy dia nanana fifaliana teo amin'ny fiainana izy.

Ny hoe 'faly mandrakariva' dia tsy midika hoe mitsiky foana. Tsy midika koa anefa izany fa tsy maintsy manana tarehy maloka ny olona iray, mampifangaro ny fahatsapan-tena sy ny fahaizana manafina endrika, amin'ny endrika malahelo.

Ny fahatsiarovantsika ny zava-misy ankehitriny, raha mbola mitoetra ao anatin'ny vokatra ny faharatsiana ity tany ity, dia hahatonga ny fifaliantsika ho fifaliana tsy tanteraka, tsy lavorary, fa tsy mba saro-kenatra na manao ny zava-drehetra ho tsy dia misy lanjany. Lasa fifaliana amin'ny fiandrasana sy faharetana ary ny tsy faharetana izany. Tsy feno ilay izy na dia tena misy aza; tsy feno satria manosika ny tenany ho amin'ny fiandrasana ny fihaonana farany, amin'ny fiavian'ny Tompontosika. Manantena ny fifaliana ho avy amin'ny Fiangonana iray mirindra tsara izy (...)

Mianatra mikolokolo fifaliana isika satria ho avy tsy ho ela ny Tompontosika! Raha miteraka fifaliana ao am-pon'ny mpino ny fahatsapana famonjena, dia rariny raha miteraka fifaliana mialoha ihany koa ny fanantenana. Ny mpianatr'i Kristy dia mitana ny fomba fijery miandrandra ny fiakaran'ny tantara feno fahasambarana, fa tsy amin'ny fanahiana ny fiakaran'ny tanteraka sy miangatra eo amin'ny tantaran'ny zanak'olombelona. Nanokatra ny ho avy tsara indrindra teo amin'ny finoan'ny mpianany i Jesôsy: *"Aza malahelo ny fonareo: minoa an'Andriamanitra, ary minoa Ahy koa. Ao an-tranon'ny Raiko misy fitoerana maro: raha tsy izany dia efa nilaza taminareo aho fa handeha hamboatra fitoerana ho anareo Aho. Ary raha handeha hamboatra fitoerana ho anareo Aho, dia ho avy indray ka handray anareo ho any amiko, ka izay itoerako no hitoeranareo koa"* - Jao. 14:1-3.

Aseho ao anatin'ny fanandramana ara-panahy ny fifaliana, satria aseho ho marik'ilay tontolo ho avy io fifaliana io ao amin'ny Baiboly. Mamelatra ny momba izany ny bokin'ny Apôkalipsy rehefa mifanao fotoana amin'ny velona eo anoloan'ny seza fiandrianan'ny Zanak'ondry (Apôk. 19:7). Efa nanambara izany tao amin'ireto teny ireto ny mpaminany Isaià, sady naneho ny famerenana amin'ny laoniny indray ny olon'ny fanekena: *“Hifaly amin'i Jehovah aho, ho ravoravo amin'Andriamanitra ny fanahiko; fa notafiany fitafiana famonjena aho, ary nakanjoiny akanjo fahamarinana, toy ny mpampakatra misatroka hamama tahaka ny mpisorona, ary toy ny ampakarina miravaka ny firavany”* – Isa. 61:10.

Porofoin'ny bokin'ny Apôkalipsy fa ny voavotra dia hihira hiran'ny fandresena, nambara tahaka ilay hiran'i Mosesy sy ny Zanak'ondry (Apôk. 14:1-5; 15:2-4). Hiran'ny fanafahana izy io, fanafahana amin'ny ota sy ny tahotra ny amin'ny fahafatesana mandrakizay, tahotra ny amin'ny fanjavonan'ny fianakavian'olombelona. Misy fifaliana mifandray amin'ilay fiandrasana satria ny fanantenana ny fandresen'Andriamanitra farany ny ratsy ihany koa no fandresen'ny finoana ny fikomiana.

Lasa fifalian'ny lanitra ny fifalian'ny voavotra, fifaliana tena marina izay mahafeno ny fontsika mialoha. Ambaran'ny Filazantsara fa ny lanitra dia natao ho an'ny zaza sy izay toa azy. Tsy isalasalana ny filazana fa tahaka ny endriky ny zaza ny fanjakan'ny lanitra: ny fahasambaran'ny lanitra dia manana fahatsorana toy ny an'ny zaza, mariky ny fitiavana tena izy ary toerana hanehoana ny fahafenoan'ny hafaliany. Misy fifaliana hatrany isaky ny misy mpanota mibebaka ary miandany amin'ny fanjakan'Andriamanitra, ary izany no maneho fa haorina isan'andro ny fianakavian'Andriamanitra (Lio. 15:10). Ny fidirana ao amin'ny fanjakan'Andriamanitra dia fidirana amin'ny fifalian'ny Tompo (Mat. 25:21-23). Rehefa miroso amin'ny fijerena ny tena zava-misy manerana izao tontolo izao sy ny fandalinana momba ny fiafarany isika dia ety an-tany ary amin'izao fotoana izao no efa tsapa ilay fifaliana, ao an-tokantrano sy eo anivon'ny fikambanam-pinoana misy anao.

Miandry ny voavotra ny lanitra (...)

Famintinana

Makà aina ary afaka mitsiky sy mihomehy mihitsy aza ianao ankehitriny: voavonjy ao amin'i Jesôsy ianao!

Fony aho zatovo dia nifanena tamina lehilahy iray antsoina hoe Joyeux Labonté. Ny raiko no nizara ny Vaovao Mahafaly momba ny famonjena ao amin'i Jesôsy taminy. Nitomany noho ny hafaliana ity lehilahy ity rehefa nahita izay nataon'i Jesôsy taminy (...) Niova ny fiainany ary nambarany fa niraikitra tao an-tsain'ny maro ny zavatra nolazainy tamin'ny andro nanaovana batisa azy, manao hoe: *“Misy dikany ny anarako sy ny fanampin'anarako ankehitriny (Joyeux = Fifaliana; Labonté = Ny Hatsaram-panahy) ary mianiana aho fa hampiseho taratra ny hevitra tian'izy ireo hambara”*.

Mazava tsara aminao izany fa ny kristianina iray, mpianatr'i Jesôsy Kristy, dia miaina miaraka amina fihakana haneho ny fifalian'ny famonjena hatrany. Ny finoana tsy misy fifaliana dia tahaka ny voninkazo tsara tarehy tsy misy fofona. Ilaina amin'ny fahazoana ny toetr'olombelona ny fifaliana, satria ny fifaliana no iray amin'ireo marika mafy indrindra ao amin'ny fanjakana ho avy. Enga anie ny vokatry ny Fanahy antsoina hoe *“fifaliana”* mba hivoatra eo amin'ny fiainanao ary tsy hisy hanakana anao hizara tombony amin'ireo manodidina anao amin'ny fotoana rehetra (...)

Raha efa nahazo ny fifaliana nangatahin'i Jesôsy tamin'ny Rainy ianao, dia zarao amin'ny olona telo, fara fahakeliny, manodidina anao izany vaovao izany. Tolory voa iray izy mba hanamorana ny fifandraisana, ohatra hoe sombim-pifaliana iray (...)

Hosaintsainina:

1. Ahoana no hamaritanao ny fifaliana?
2. Ahoana no ampisehoanao ny fifaliana amin'ny maha-fianakavian'Andriamanitra anao?
3. Inona no ifandraisan'ny famelan-keloka sy ny fifaliana?
4. Ahoana moa izany atao hoe falifaly lalandava?
5. Mampita hafatra ve ny fifaliana?

“Sambatra ny mpampihavana; fa izy no hatao hoe zanak’Andriamanitra” – Mat. 5:9.

Fony aho mbola zatovo dia tiako ny mipetrapetraka, mandritra ny takariva mafana amin’ny andro fahavaratra, eo ambanin’ny hazo fihinam-boa izay nambolen’ny raibenay. Nanome alokaloka ny raviny matevina ary nahafinaritra ny nioty sy nihinana ny voany. Toerana iray fihaonana sy fizarana fanandramana amin’ny mpiaramonina koa izany, toerana fanaovana adihevitra, fanaovana fifanarahana sy fampihavanana, izany hoe toeran’ny fiadanana sy filaminana izany. Maro ny fahatsiarovana tsy hay hadinoina, namorona ny pejy sasany amin’ny lalana hizorana, nofinofy nozaraina teo ambanin’ity hazo ity ka nahatonga ahy niantso azy hoe “hazon’ny fiadanana”. Mitarika ahy hieritreritra ireo fahatsiarovana ireo fa tsy manan-danja firy ny fanandramana ara-panahy raha tsy miteraka fiadanana ao am-pon’ny mpianatra izany. Hitombo tokoa ity fanandramana ity ao amin’ny fiadanana azo na atolotr’izay mijoro ho vavolombelona ny amin’ny asan’Andriamanitra eo amin’ny fiainany (...) Mazava fa ny ankohonantsika no voalohany mahazo tombontsoa amin’ny fanandramana toy izany.

• Mamaritra ny fiadanana

Lohahevitra iray fahita matetika ao amin’ny Baiboly sy ao amin’ireo asa soratra rehetra izay mandrafitra azy ny fiadanana. Tsara homarihina fa ao amin’ireo andalana maro izay miresaka ny fiadanana dia sarotra ny manavaka ireo izay manambara ny fiadanana avy amin’Andriamanitra na fiadanana miaraka amin’Andriamanitra sy izay manambara ny fiadanana miaraka amin’ny olona na eo amin’ny olona. Tsy manisny fanavahana eo amin’ny fiadanam-panahy (ao anaty) sy ny fiadanana eo amin’ny fifandraisana amin’ny hafa (ivelany) ny zava-misy ao amin’ny Baiboly: ny voalohany no maminavina sy mamaritra ny faharoa. Mampiasa voambolana roa lehibe ny Baiboly hiresahana momba ny fiadanana. Ny Testamenta Taloha dia mampiasa ny teny hebreo *shalom*, “fiadanana”, “fahasalamana”, “fanambinana”, “fiarovana”, “fahatsarana”, sns. Midika ihany koa ny *shalom* hoe “fahamarinana” ary “fahafenoana”, izay maneho ny toetra “feno” sy “tanteraka” mahakasika zavatra na olona iray. Araka izany, ny fiadanana dia momba ny fivelaran’ny olona ara-batana, ara-tsaina ary ny ara-pifandraisana amin’ny hafa sy ara-panahy ihany koa. Ny matoanteny, *shalem* izay azo avy amin’izany voambolana izany dia mitarika amin’ny hevitra hoe «mamenon», «mamita», «manatanteraka», «mandrafitra», «mamerina amin’ny laoniny», «mamerina» ary «manarina».

Ny Testamenta Vaovao dia mampiasa teny grika *eirènè*, “fiadanana”, “fitoniana”, “fahatsarana”, “fiarovana”, “fahasalamana”, “filaminana”, sns. Ny voambolana *eirènè* izay ampiasain’i Paoly dia manakaiky ny fahazoantsika tandrefana ny foto-kevitra ny fiadanana, kanefa mifandray amin’ny *shalom* ao amin’ny Testamenta Taloha izy raha ny tena izy. Mijoro ho vavolombelona ireo Apôstôly fa ny fiadanana no lasa fananana tsara indrindra izay Kristy irery ihany no afaka manatanteraka na manolotra azy.

Tsy aseho ho toy ny zavatra iray tsy mety azo na tsy marina ny fiadanana. Ampanantenaina izany, angatahina izany, tadiavina ary iainana toy ny iray amin’ireo fahatsapana mahafinaritra indrindra eo amin’ny fifandraisan’ny mpino sy ny Andriamaniny, etsy andaniny, ary eo amin’ny olona sy ny mpiara-belona aminy, etsy ankilany. Mariho fa tsy milaza fiadanana tsy an-tsitrapo na an-tery ny Baiboly, satria tsy hanaovana fifampiraharaha toy ny amin’ny entam-barotra, na sakafo ny fiadanana; tsy azo terena ny fiadanana na ampiasaina ho antony hampihorohoroana izay voakasik’izany. Matetika dia lasa andraikitra ny fiadanana rehefa manana fanandramana momba izany ny olon’ny finoana. Ny famaritana ny fiadanana ara-Baiboly dia tsy inona fa famaritana ny toe-panahy, fitondran-tena, ary toetra eo amin’ny fifandraisana amin’ny hafa (...)

• Andriamanitry ny fiadanana

Mety misy fifandraisana eo amin’Andriamanitra sy ny fiadanana, satria amin’ireo anaram-boninahitra maro hiantsoana Azy, ny Baiboly dia milaza fa Andriamanitra dia Andriamanitry ny fiadanana (Rôm. 15:33; 16:20; 2 Kôr. 13:11; 1 Tes. 5:23; Heb. 13:20). Fantatra fa manolotra fiadanana Izy. Omeny ny mpino ny fiadanany, ho an’ireo izay matoky Azy. Manamarina ny mpaminany Isaià fa manana fahafahana hanome fiadanana Andriamanitra: “Ny *saina* tsy miovaova dia harovanao ao amin’ny fiadanana tanteraka, satria matoky Anao izy” – Isa. 26:3. Manantitrantitra ny salamo fa ny famelan-keloka atolotry ny Tompo dia arahin’ny fiadanana; marina izany satria ny famelan-keloka dia hetsika fanafahana, manamaivana ny feon’ny fieritreretany ny mpino izay mikatsaka fifandraisana mirindra sy mampivelatra miaraka amin’ny Andriamaniny. Mitondra soa ho an’ny tena manontolo ny famelan-keloka avy amin’Andriamanitra, izay mifanaraka indrindra amin’ny hevitra ny fiadanana ao amin’ny Baiboly. Arahin’ny fiadanana ny famelan-keloka satria Andriamanitry ny fiadanana Andriamanitra.

Maniry izany fiadanana natolotr'Andriamanitra, izay tsy hita miharihary eto amin'izao tontolo izao hatrany, izany ny olona rehetra. Ny fiarahamonintsika, izany hoe ny tantarantsika zanak'olombelona, dia korontanin'ny ady maro samihafa. Isan'andro isika dia manatrika tranga feno herisetra, tsy rariny ary mampitroatra ka maniry isika ny hahita fiadanana eo amin'ireo olona tsy mifanaraka, eo amin'ireo firenena ravan'ny ady eo an-toerana izay naharitra antonany maro, eo amin'ireo vondrom-pivavahana. Mba hahazoana ny fiadanana dia tsy ny finoana ihany no ilaina fa ny herimpo sy ny fitiavana koa. Lasa azo tsapain-tànana ny fiadanana atolotr'Andriamanitra ny olona satria azo tsapain-tànana ny fitiavany, tsapa ao amin'ny fotoana tsara tahaka ny amin'ny ratsy, fara faharatsiny ho an'izay mianatra ny matoky Azy, mino ny teny fampanantenany fotsiny.

• Ny fiadanana'ny mpino

Eritrreto ankehitriny ny voka-tsoa ateraky ny fiadanana ao an-tokantranontsika! Mandrisika ny mpino ny Testamenta Vaovao mba hiaina ao anatin'ny fiadanana izay atolotr'i Kristy. Manana fiadanana ireo olona nohamarinina ary manamafy ny mampiavaka ny fiadanana toy izany i Paoly. Tsy efa niteny ve izy fa *“ny fiadanana'Andriamanitra, izay mihoatra noho ny fahalalana rehetra, hiaro ny fonareo sy ny hevitrareo ao amin'i Kristy Jesosy”* - Fil. 4:7.

Mariho tsara ity zavatra iray ity: ny fiadanana izay avy amin'Andriamanitra dia mihoatra noho ny fahalalana rehetra. Tsy midika izany fa zavatra tsy mety ho azo ny fiadanana fa mihoatra noho lôjikan'olombelona kosa. Tsy misy ifandraisany amin'ny fiadanana'ny tafika, sivily na fiadanana hafa misy paikady sy voazava amin'ny tsipiriany izany. Mihoatra noho ireo foto-kevitra ara-tsaina sy ara-tsôsialy ananantsika momba ny fiadanana izany. Tsy ho takatra avy amin'ny fomba fieritreretana'olombelona ny fiadanana toy izany, na manao ahoana na manao ahoana ny faharanitan'ny saintsika.

Milaza ny Baiboly fa tsy ho azon'ny ratsy fanahy sy ireo mpikomy izany fiadanana izany. Raha *“tsy misy fiadanana ho an'ny ratsy fanahy”*³ dia tsy midika akory izany fa tsy azo atao ny manandrana ny fiadanana ao anatin'ny trananganjavatra eo amin'ny fiainan'olombelona izay tratry ny faharatsiana, herisetra ary tsy fahamarinana maro. Mifanohitra amin'izany aza, eo indrindra no miseho ny filàna fiadanana izay mihoatra noho ny fahalalana'ny olombelona rehetra, saingy misy fepetra tokony fenoina anefa, dia ny fanekena ny fitarihan'ny Fanahin'Andriamanitra. Araka ny lazain'ny Apôstôly dia *“avy amin'Andriamanitra”* ny fiadanana toy izany. Ao amin'ny fitiavan'Andriamanitra sy ny sitrapony hampita izany irery ihany ny loharano hiaviany. Ny ratsy fanahy no manohitra ny fahasoavana avy amin'Andriamanitra, fa azon'izay olona mibebaka atao kosa ny mahita ny voka-tsoa azo avy amin'izany.

Amin'izany lafiny izany dia asaina ny olona tsirairay mba handinika tsara ny Tenin'Andriamanitra izay mampitandrina ireo mpikomy sy mpaneso. Maro ny olona hanambara ny fiadanana sy ny filaminana ho an'izao tontolo izao. Rehefa miantso *“fiadanana, fiadanana”* ireo dia tsy hisy fiadanana akory ary rehefa manizingizina ny hitory fiadanana ireo, dia ho rava daholo ny zava-drehetra (Ezek. 13:10; Jer. 6:14; 8:11; 1 Tes. 5:3)

Lazaina eto izany faharavana izany satria matetika loatra no fiadanana tsy marina, seho ivelany fotsiny, fiadanana tsy mitombina no torin'ny olona. Ambara izany faharavana izany satria matetika ireo izay mivarotra fiadanana mamitaka dia tafiditra ao anatin'ny toetra feno fitiavan-tena, mitanila, ka manohintohina ny fifandanjana ara-tsôsialy sy ara-toekarena. Tonga ny faharavana, tsy nolavina akory ny fiadanana fa satria ambara ho toy ny teny filamatra izy fa tsy toy ny fahavononana nateraky ny fanetren-tena sy fahafaozanan-tena.

Mila miverina any amin'ny loharanon'ny fiadanana marina isika noho izany (...)

• Jesôsy sy ny fiadanana

Ny Testamenta Vaovao dia manolotra an'i Jesôsy ho hany tokana izay afaka manome fiadanana maharitra, tsy mitovy amin'ny fiadanana ara-pôlitika na paikady. Koa izao no nanambarany: *“Fiadanana no avelako ho anareo, ny fiadanako no omeko anareo; tsy tahaka ny fanomen'izao tontolo izao no fanomeko anareo. Aza malahelo na matahotra ny fonareo”* - Jao. 14:27. Izy no *“fiadanantsika”* (Efes. 2:14) ary avy Aminy no irin'Andriamanitra hanomezana fiadanana ho an'ny voariny, na eo aza ny faharavana rehetra ateraky ny ota. Raha i Jesôsy no ivon'ny tokantranontsika, dia ho toerana feno fiadanana izany, ilay toerana tsara indrindra eto an-tany, sa tsy izany?

Efa nanambara azy ho *“Andrian'ny fiadanana”* (Isa. 9:5) ny tenin'ny faminiana ary ao amin'ny endriky ny mpanompo mijaly, dia nilaza i Isaià fa ho voavonjy ny olona, haverina indray, satria handray eo Aminy ny fahotan'ny rahalahiny ny tsy manan-tsiny iray. Ambarany fa *“ny fampijaliana nahazoantsika fihavanana no namelezana Azy”* (Isa. 53:5). Manamarina ny fahatanterahan'ny faminiana toy izany ao amin'ny toetr'i Jesôsy ny Testamenta Vaovao, satria nekena ho *“Zanak'ondrin'Andriamanitra izay manaisotra ny fahotan'izao tontolo izao”* - Jao. 1:29. Amin'ny kapobeny, ny Testamenta Vaovao iray manontolo dia hilaza fa i Jesôsy no ilay tsy manan-tsiny izay nadoa ny saran'ny fanesorana ny heloky ny olona. Avy amin'izany sorona izany no hahazoan'ny mpino ny fiadanana. Anjaran'ny tsirairay noho izany ny matoky ireo teny fampanantenan'Andriamanitra, satria fantany fa ao amin'i Jesôsy Kristy irery ihany no fahatanterahan'ireo.

Araka izay efa hitantsika tetsy ambony, mampanantena ny fahatongavan'ny Fanahy i Jesôsy, ho an'ny mpianany. Hitondra fampiononana izany fahatongavana izany, izay midika fiadanana. Miavaka ny fiadanana toy izany satria miavaka ny mpanome azy, izay maniry ny hanome hoavy mahafinaritra ho an'izay mino azy. Tsy azo vidina na amidy ny fiadanana toy izany, tsy azo anaovana fifampiraharaha any ambadiky ny sehatry ny fahefana ara-pôlitika.

3 Isaia 48:22; 57.20-21.

Mifototra manokana eo amin'ny fitiavan'Andriamanitra ny olombelona ny fiadanana toy izany. Aza misalasala satria i Kristy mihitsy no manolo-tena hanome anao fiadanana.

• Mpanome fiadanana

Fanampin'izany, aza hadinoina fa Andriamanitra dia tao amin'i Kristy, nampihavana izao tontolo izao tamin'ny Tenany, nanolotra famelan-keloka ary nanome ny fahamarinany ho an'ny mpanota. Amin'ny alalan'ny fahalehibeazan'ny fahasoavany dia omeny fahafahana ny olona rehetra izay mibebaka mba ho tonga "olom-baovao" ary amin'izany no hanatanterahany iraka ambasadaoro amin'ny alalan'ny asan'ny fampihavanana (2 Kôr. 5:17-21). Vokatr'izany, lasa mpitondra fiadanana ny mpianatr'i Kristy rehetra. Hitan'i Jesôsy mialoha izany tamin'ny nanambarany hoe: "*Sambatra ny mpampihavana, fa izy no atao hoe zanak'Andriamanitra*" - Mat. 5:9. Antenaina ireo rehetra miasa ho an'ny fiadanana maharitra mba hiditra ao amin'ny fampihavanana amin'Andriamanitra ihany koa. Ilay avy any ambony no fiadanana marina, izay hafa noho ny fiadanana atolotr'izao tontolo izao ary ireo kristianina no voalohany tokony miaina sy mizara izany.

Mitarika ny olona izay tonga saina teo amin'ny batisa ny fahasoavana. "*Fa fahasoavana no namonjena anareo amin'ny finoana*" - Efes. 2:8. Tsy afaka ny hihevitra ny batisa ho toy ny safidy napetraka ireo izay mino satria manana ny fahafahana ara-batana sy faharesen-dahatra ara-panahy izy. Sarotra ny handà ity lafiny iray ity eo amin'ny lâlana arahintsika amin'ny finoantsika satria i Jesôsy mihitsy no nanome baiko. Ahitana izany lafiny lehibe amin'ny fanandramana kristianina izany ny baiko amin'ny iraka ary rehefamisy olona voakasiky ny fahasoavan'Andriamanitra, loharanon'ny famonjena ho an'ny olona rehetra, dia manapa-kevitra ny hanaraka an'i Jesôsy tanteraka sy ireo fampianarany izy.

Mikatsaka ny fiovam-pon'ny olona ny fahasoavana, nefa tsy manery azy. Tahaka izany no tokony ho fahafantarana ny batisa, toy ny valim-panontaniana malalaka amin'ny fahasoavan'Andriamanitra, mitovy dika amin'ny famelan-keloka. Ilaina ny mitia mba hamelana heloka ary Andriamanitra no manao izany. Tsarovy tsara izao: Andriamanitra dia tsy nifampiraharaha tamin'ny Devoly mba hanehoany ny famelany heloka amin'ny olombelona sy hihavanana aminy! Nanaiky Andriamanitra mba hijaly eo amin'ny hazo fijaliana ny Zanany, amin'ny anaran'ny fahamarinany. Tsy fotoana nanehoany ny fitsarany fotsiny ihany io toe-javatra io fa indrindra ny hanaromany azy amin'ny fitiavany. Ao amin'i Jesôsy, izay nanafaka antsika avy tamin'ny fanamelohan'ny fitsaran'Andriamanitra, no hisehoan'ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra amin'ny fomba lehibe sy mahatalanjona indrindra (Tit. 2:1; Rôm. 5:6-11). Nahatonga fahasimbana ara-panahy ny ota ka nahatonga an'i Jesôsy ho avy mba hanasitrana izany, nanisy tetezana mampifandray ny lanitra sy ny tany, eo anelanelan'Andriamanitra sy ny voariny, ary mikendry koa ny nahatonga azy ireo ho mpanome fiadanana. Manome fiadanana antsika i Jesôsy amin'ny anaran'ny Rainy. Ary asaina isika hanitatra izany fiadanana izany amin'ny anaran'i Jesôsy Tompontosika.

Andriamanitra no mandray ny vahaolana amin'ny fifanandrinana nateraky ny fahotana ary Izy irery ihany no afaka manao izany. Ny olombelona, izay nasehon'ny mpivady voalohany, dia nanota tamin'ny tsy nankatoavany ny lâlana momba ny fahalalana ny tsara sy ny ratsy ary Andriamanitra no nanao fampihavanana tamin'ny alalan'ny nandraisany ny sazy nateraky ny fitsarany mba ho eo amin'ny tenany (Rôm. 5:22-21). Ireo Kristianina niova fo noho ny amin'ny fahasoavana dia antsoina mba hitondra ny fiadanana izay avy amin'ny fampihavanana ho mariky ny fiasan'ny Fanahy Masina ao am-pon'izy ireo. Manambara ny fahasoavana fa "*Andriamanitra ao amin'i Kristy no nampihavana izao tontolo izao taminy*" - 2 Kôr. 5:19. Izao tontolo izao! Azonao tsara izany: tafiditra ao anatin'izany koa ianao!

Izay mitondra fiadanana dia ireo izay mihavana amin'ny tenany sy amin'ny mpiara-belona aminy. Tsy azo atao ny manome izay tsy ananan'ny tena, raha tsy izany dia lainga, fanararaotana ary fisolokiana. Tsy azontsika atao ny mamorona ny fiadanana izay nahatonga antsika ho zanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra. Ilaintsika ny manana fanandramana momba ny fihavanana marina amin'Andriamanitra, manaiky ny fiadanana i Kristy izay Izy mihitsy no manome izany, mba ahafahana manome fiadanana toy izany, ary mahafantatra fa ny manamboatra fiadanana no anjara asantsika, ny fanitarana izany, ary ny fizarana izany amin'ny manodidina antsika.

Ny tena fiadanana dia manomboka amin'ny fisorohana ny fifandirana fa tsy amin'ny fanaperana izany. Maro ny fifandirana izay tsy nahita ny hazavan'ny andro akory raha mahatakatra izany ny Kristianina rehetra. Rehefa tiantsika ny fiadanana dia hiainantsika amim-pifaliana izany, miezaka mampiditra ny hafa isika, mandrisika azy ireo ho tia izany fiadanana izany. Mijoro ny vondrona mpitondra fiadanana ary mahafinaritra kokoa izany rehefa atao amin'ny fomba fijerin'ny fanjakan'Andriamanitra.

• Ny famelan-keloka sy ny fiadanana

Andeha horeshintsika izany hevitra mahakasika ny fampihavanana izany. Avy amin'ny fanandramana anisan'ny tsara indrindra eo amin'ny fiainana kristianina ny fiadanana; isan'izany ny fampiharana ny famelan-keloka. Misy lafiny maro anefa izany fiadanana izany, toy ny diamondra iray mamirapiratra. Azoko antoka fa ny famelan-keloka azo avy amin'Andriamanitra, na ny fiarahana amin'ny mpiara-belona amintsika, dia misy fiantraikany.

Avy amin'ny fitiavan'Andriamanitra antsika sy ny fitiavana kolokolointsika amin'ireo mpiara-belona no iavian'ny fiadanana. Ny fitiavana no hafatra fototra ao amin'ny Baiboly, izany no fon'ny Tenin'Andriamanitra. Izany no

mahatonga azy ho hafatra sy paikady ao amin'ny Fiangonan'i Jesôsy Kristy. Mianatra ny mitia ny mpino amin'ny fampiharana ny famelan-keloka, ary avy amin'izany fitiavana izany no hiavian'ny fiadanana.

Rehefa resy lahatry ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra ny mpino dia mahazo fifaliana lehibe. Faly izy mahafantatra fa tsy misy enta-mavesatra eo aminy ary na eo aza ny tsy fahatanterahany, dia raisina ho toy ny zanaky ny Ray any an-danitra izy. Ianarany amim-pifaliana fa "*amin'izany dia tsy misy fanamelohana ho an'izay ao amin'i Kristy Jesosy*" - Rôm. 8:1, ary ampy izany mba hampitony ny ahiahiny sy ny adin-tsainy manoloana ireo zava-bitany tany aloha. Mitovy hevitra amin'ny fiadanana sy fitoniana izany fahasambarana izany. Eo ihany koa izany fiadanana izany rehefa manolotra ny famelan-kelony ho an'izay nanao ratsy taminy ny mpino. Mihoatra lavitra noho izany ny fahatsapany ny fiadanana rehefa avy amin'ilay olona tafintohina tamin'ny zavatra nataony no hiavian'izany. Mitovy hevitra amin'ny fanafahana ny fiadanana toy izany, toy ny nisy enta-mavesatra nesorina teo aminy.

Asa feno herim-po ny famelan-keloka; toy izany koa ny fikatsahana fiadanana aorian'ny fifandirana. Noho izany, mitaky faharetana be, fahavononana-tena tsara ary fanetren-tena izany. Misy amin'ireo fanandramana manodidina ny famelan-keloka no mitaky fotoana satria tsy mandeha ho azy ny famelan-keloka. Tsy voajanahary izany, andranomaso indraindray no hianarana azy, ao anaty fahanginana na fitarainana anaty, fa tsy an-tery na amimpiziriziriana mihitsy. Ny fiadanana tadiavina, noho izany, dia tsy endrika fangatsiahana. Afaka ny ho tonga fotoana iray hivavahana izany, hisaintsainana ary hanantenana (...)

Fanomezana ampahany amin'ny fahasoavana nolovaintsika ny famelan-keloka. Sarotra ny ho lasa mpianatr'i Jesôsy Kristy kanefa tsy mampihatra fahatsaram-panahy eo amin'ny manodidina ny tena. Ny fahatsaram-panahy dia ny mifanohitra amin'ny faharatsiam-panahy sy ny fanambaniana, ny fanendrikendrehana, ny fitenenana ratsy, ny fitsikerana mangidy, ny fialonana. Rehefa mamela heloka ilay mpino dia mamoaka hatsaram-panahy mitondra fiadanana izy. Ireo matanjaka sy mahery fo ihany no afaka mitondra fiadanana sy mitahiry izany. Mahazo tanjaka sy herim-po isika ao amin'i Jesôsy mba hampihavana sy hikorokoko izany amin'ny toetra izay mitaratra mandrakariva ny asan'ny Fanahy.

Tsy takatry ny saina ny fananana fanandramana mahakasika ny famelan-keloka ka manova ny fo izany. Mahatonga fahalemam-panahy izany fanovana izany ary mampiseho fiovana eo amin'ny toetra. Ny Kristianina niaina ny famelan-keloka ho toy ny fanafahan'ny tena manokana dia tsy hihambahamba amin'ny fanehoany izany amin'ny hafa. Hiseho ao amin'ny fiangonana ihany koa izany fizarana izany ary mety hihena ny fitarainana momba ireo fahabangana. Hikaroka ireo singa tsara any amin'ny hafa ny fo voaova, mba hamolavola sy hanangana fifandraisana mafy orina sy mikambana.

Fanandramana mahafinaritra eo amin'Andriamanitra sy ny mpino ny famelan-keloka ary tsapa ho miharihary kokoa izany rehefa ampiharina eo amin'ny mpivady na ao anatin'ny fianakaviana. Rehefa mifamela heloka ny mpivady dia sambatra kokoa izy ireo fiarahana mandroso. Rehefa mamela heloka ny zanany ny ray aman-dreny na rehefa mamela heloka ny ray aman-dreniny ny zanaka (zava-dehibe ao amin'ny fiainam-pianakaviana) dia misy fifaliana tsy hay hazavaina izay tsapa ao amin'ireo fatorana voajanahary izay tokony kolokoloina ara-panahy ihany koa.

Tsy afaka ny hahery setra ny olona iray voavela heloka. Manaiky tarihin'ny hery miasa mangina avy amin'ny Fanahy Masina ny mpino izay mampihatra tsy tapaka ny famelan-keloka. Hitondra fahatsorana sy fahatsaram-panahy izany fihaonana amin'ny rivotra avy any an-danitra izany. Aoka izany rehetra izany mba tsy hafangaro amin'ny fahalemena na famoretana manoloana ny fahatapahan'ny fifandraisana amin'ny hafa. Tsy voatery hitovy hevitra amin'ny fahalemena ny fiadanana. Ireo izay manana fanandramana mahakasika azy dia manao izany mba hihazonana fifandraisana tsara amin'ireo olona manodidina azy. Mitondra izany fiadanana izany ny famelan-keloka, toy ny hery hampitony, fahaizana miaritra fitsapana hafa.

Raha iray amin'ireo voka-tsoa mahafinaritra indrindra azo avy amin'ny famelan-keloka ny fiadanana, dia vokatry ny asa marina eo amin'ny tena angamba izany, indrindra ho an'ny mpianatr'i Jesôsy Kristy. Fanomezana avy any an-danitra izany ampahany avy amin'ny vokatry ny Fanahy izany, kanefa ny fanomezana tsy nankasitrahana na tsy voakarakara dia tsy misy dikany ary indrindra tsy misy vokany. Ny fiadanana izay omen'Andriamanitra ao am-pon'ireo mpianany dia hiova amin'ny fomba tsy takatry ny saina ho fijoroana ho vavolombelona mavitrika sy mampiantam-po.

• Vavaka ho an'ny fiadanana

Tompo ô, mangataka ny fiadanana Aminao aho, izay avy amin'ny seza fiandrianan'ny fahasoavanao,

Izay tsy misy itoviany amin'ny fiadanana olombelona.

Mangataka ny fiadanana avy Aminao aho mba ahafahako mizara, mampitombo izany eo amin'ny manodidina ahy.

Izahay olombelona dia tsy mahay mihavana mandrakariva:

Mandà izany izahay indraindray satria fatoran'ny avonavona.

Matetika izahay no mody mitady azy,

Mba hamonjena ny fisehoana ivelany,
 Na mba hanamaivanana ny feon'ny fieritreretana.
 Tompo ô, mangataka ny fiadanana Aminao aho,
 Any anatiko lalina any, ao amin'ny fon'ny fifaliako,
 Any anatin'ny fahoriana, amin'ny fotoan-tsarotra.
 Omeo ahy ny fiadanana mba ahafahako mizara izany,
 Omeo ahy ny fiadanana mba hanarahako Anao,
 Omeo ahy ny fiadanana mba hanompoako sy hampifaliako Anao.
 Tompo ô, amin'ny alalan'ny Fanahinao miasa ao am-po,
 Amin'ny Fanahinao izay mitarika ny Fiangonanao,
 Enga anie ho hita eo amin'ny fiainan'ny zanakao ny fiadananao!
 Mba ho hita ny vokatry ny Fanahy,
 Ao amin'ny tontolo izay tena mila izany (...)

Azonao atao ny manao io vavaka io isan'andro, miresaka momba izany mandritra ny fotoam-pivavahan'ny mpianakavy na amin'ny fivoriam-bavaka manaraka ataon'ny fiangonanao na ao anatin'ny vondrona ankohonana misy anao. Na ahoana na ahoana dia mangataka amin'Andriamanitra mba hanao anao ho ambasadaoron'ny fiadanana avy any an-danitra, izay tsy hain'izao tontolo izao omena, fiadanana mihoatra noho ny fahaizan'ny olombelona satria avy amin'Andriamanitra izany.

Famintinana

Raha toa ka mitovitovy hevitra amin'ny fiadanana ihany koa ny vokatry ny Fanahy, ny olona rehetra izay novangian'ny Fanahy Masina dia hianatra ny hankasitraka sy hizara izany, hampiaina izany eo amin'ny manodidina azy. Satria manome fiadanana mihoatra noho izay antenaintsika Andriamanitra, dia lasa zavatra takina hatrany eo amin'ny fifandraisan'ny olombelona izany.

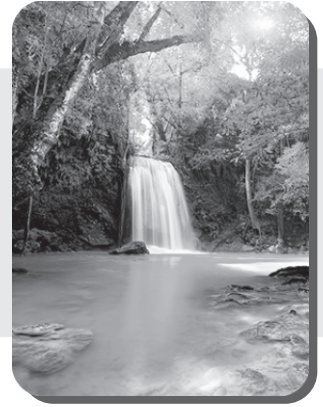
Raha resy lahatra ianao fa manana ny fiadan'Andriamanitra ao am-po, dia lazao amin'ny manodidina anao, olona telo fara fahakeliny, izany. Miaraha mivavaka ary mba hanamorana ny fifandraisana dia tolory voankazo izy ireo, toy ny ampahany amin'ny fiadanana (...)

Hosaintsainina:

1. Inona no famaritanao ny teny hoe “fiadanana”?
2. Mangataka amin'ny Tompo mba hamenoany antsika amin'ny fiadan'ny famonjena.
3. Ahoana no hanandramana ny fiadanana izay omen'Andriamanitra antsika amin'ny alalan'ny Zanany?
4. Mora aminao ve ny mihavana aorian'ny fifanolanana?
5. Ahoana ny fomba ahazoana fiadanana, na eo aza ireo faharatsiana eo amin'ny fiainana?

4

Mandravaka ny fianakaviana ny faharetana

“Amin’ny zavatra rehetra, dia mahavokatra amin’ny asa tsara rehetra sady mitombo amin’ny fahalalana tsara an’Andriamanitra, ary ampahatanjahina amin’ny hery rehetra araka ny herin’ny voninahiny ho amin’ny faharetana rehetra sy ny fandeferana amin’ny hafaliana” - Kôl. 1:10,11.

Fantatrao angamba ilay fitenenana hoe “mangidy ny faharetana nefa mamy ny voany”! Saingy ekena fa tsy mora hatrany ny mandalo faharetana, indrindra ao amin’ny tokantranontsika. Koa satria miresaka momba ny fitomboana isika dia azoko sary an-tsaina ny fahazazanareo, raha nanana fanandramana teo amin’ny famafazana voa ianareo ary tsy aritrareo mihitsy, isan’andro, ny tsy hijery raha efa nitsimoka izy ireo (...) Nisy aza ireo izay nangady kely ny tany mihitsy mba hijerena raha misy zava-mitranga ao. Tsoriko fa nanao izany aho fony mbola zaza ary nandinika fihetsika mitovy amin’izany teo amin’ireo zanako aho. Mazava fa azo hamarinina eran’izao tontolo izao izany (...)

Tsy dia zavatra miavaka loatra ny fipoiran’ny fizarana antsoina hoe “faharetana” ao amin’ny fanandramana kristianina, indrindra rehefa miresaka momba ny fivondronan’ny fianakaviana isika. Misy ny faharetana kanefa tsy hita eny ivelany hatrany izany. Mitady ny voany isika indraindray kanefa ny fiainana dia mampianatra antsika hanana faharetana. Isan’andro dia mahatsikaritra ireo toe-javatra izay mitaky faharetana avy amintsika isika, ary koa ireo izay tsy voafehintsika, miseho amin’ny fomba maro samy hafa, izay mampiseho ny tsy faharetantsika na ny fahasorenantsika. Fihaihana lehibe ity ampahany amin’ny vokatry ny Fanahy ity ary ho hitantsika fa dingana tsy maintsy lalovana eo amin’ny dia ataon’ny mpino izany.

• Mamaritra ny faharetana

Ny Testamenta Taloha dia milaza ny faharetana amin’ny teny hebreo *arak* na *arek* “fiaretana”, “fahaizana miafy”. Misy fifamatorana eo amin’ity teny ity sy ny hoe *aph* (jereo koa *anaph*) “fahatezerana”, “tezitra mafy”. Amin’ny toe-javatra sasany dia manondro ny orona na ny vavorona io teny io, rehefa miresaka momba ny fahatezerana izy raha ny marina kokoa; angamba satria rehefa tezitra dia mivonto ny vavorona ary mafy kokoa ny fisefoana.⁴

Ao amin’ny Testamenta Vaovao, ny hevitra ny «faharetana» dia avy amin’ny teny grika roa lehibe *makrothumia* “faharetana”, “herim-po”, “fahaizana miafy” sy ny *hupomonê* “fikirizana” na “fiaretana” (Ampifandraisina ireo teny roa ireo matetika, toy ny ao amin’ny 2 Kôr. 6:4,6 sy ny 2 Tim. 3:10 ohatra). Manondro ny fahari-pon’Andriamanitra na ny olona (Eks. 34:6; Rôm. 2:4; Êfes. 4:2) ny voalohany ary ny fikirizana na ny fiaretan’ny mpino ny faharoa. Ny *Makrothumia* dia avy amin’ny *makrothumos* - *makro* “lava” na “lehibe” ary ny *thumos* avy amin’ny “fijaliana”, “fahatezerana”. Ny fijaliana ela na ny fahatezerana maharitra dia mifanohitra amin’ny fahafaingan’ny fahatongavan’ny fahatezerana na ny fanasaziana sy ny valifaty. Izany teny izany dia mitondra any amin’ny hevitra ny fahaizana mijoro, amin’ny fizakana ary fifehezan-tena mialoha ny hanaovana zavatra. Izany no famaritana ny toetry ny olona iray manana fahaizana mamaly faty kanefa mifehy ny tenany tsy hanao izany. Maneho ny toetra tsy metry voahozongozona ananan’izay mijoro ny faharetana toy izany, na eo aza ny faniriana ara-boajanahary hiditra an-tsehatra na hitroatra manoloana ny tsy rariny na ny tsy fahatomombanana.

Tsy maneho ny faharetana ho toy ny toetra izay tsy azo tratrarina ny Baiboly. Mifanohitra amin’izany aza, voasoratra ao fa toetry ny olombelona ny faharetana, ary asehony ao izany na eo amin’ny sehatry ny fifandraisan’Andriamanitra amin’ny olony na eo amin’ny fifandraisan’ny olona sy ny mpiara-belona aminy. Eo anoloantsika ny adidy amin’ny fampidirana ny faharetana ao anatin’ny fanandramantsika ara-panahy rehefa miresaka izany ho toy ny ampahany amin’ny vokatry ny Fanahy isika. Araka izany, azo antoka fa hahita fihatsarana eo amin’ny fiainam-pianakaviantsika isika, sy ao amin’ny tontolon’ny ankohonantsika.

• Manam-paharetana Andriamanitra

Ny faharetana dia iray amin’ireo toetoetra mampiavaka an’Andriamanitra ary mandeha miaraka amin’ny fahatsarany izany (Neh. 9:17; Sal. 103:8). Maneho ny fanirian’Andriamanitra hahita ny olombelona mibebaka ny faharetana toy izany; ny hahatsapan’ireo ny safidy diso izay noraisiny ary hanapa-kevitra ny handeha amin’ny lalan’ny fiainana sy ny fanantenana. Nofaritan’i Paoly tsara izany ary nilaza ny loza mety ateraky ny “tsy fahatongavana amin’ny fotoana ifanomezana» amin’ny famonjena izy: «*Sa hamavoinao ny haren’ny fahamoram-panahiny sy ny fandeferany ary ny fahari-pony, satria tsy fantatrao fa ny fahamoram-panahin’Andriamanitra dia mitaona anao hibe-baka?*” - Rôm. 2:4

4 Amin’ity tranga ity dia jereo ny Eks. 15:8; 2 Sam. 22:9,16; Sal. 18:8,15. Jereo ihany koa ny dikan-tenin’ny Baiboly nataon’i André Chouraqui izay nandikany ny faharetana amin’ny hoe “lava ny vavorona” ...

Midika fahasovana sy fahatsaram-panahy ny faharetan' Andriamanitra. Tsy ampifandraisina amin'ny fangatsiahana na ny tsy firaharahana izany. Tokony horaisina ho toy ny varavarana misokatra ho amin'ny famonjena ny faharetany, izay lasa fotoana fandinihan-tena, fibebahana ary fiovam-po ho an'ny olombelona. Nohamafisina izany ao amin'ny fanambarana iray nataon'ny apôstôly Petera izay mangataka ny mpino mba tsy ho kivy noho ny amin'ny fanesoan'ireo tsy mpino na noho ny fahalavan'ny fotoana mialoha ny fiverenan'i Kristy. Milaza amin'ny fahasen-dahatra izy fa fotoam-pahasovana omena ny olombelona izany fotoam-piandrasana lava izany mba handinihany amim-pahalianana ny drafitr' Andriamanitra: "*Nefa, ry malala, izao zavatra iray loha izao no aoka tsy hohadinoinareo: ny indray andro amin'ny Tompo dia toy ny arivo taona, ary ny arivo taona toy ny indray andro. Ny Tompo tsy mahela ny teny fikasany, araka izay ataon'ny sasany ho fahelany; fa mahari-po aminareo Izy, ka tsy tiany hisy ho very, fa mba ho tonga amin'ny fibebahana izy rehetra*" - 2 Pet. 3:8-9. Raha lazaina amin'ny fomba hafa, na dia toa mangidy aza izany faharetana izany dia ho mamy ny voany (...)

Ny firesahana mahakasika ny faharetana dia mametraka antsika eo alohan'ny fepetra ilaina amin'ny fahatakarana fa mampiasa faharetana amintsika isan'andro Andriamanitra. Mianatra ny manana faharetana ny mpino manoloana izany faharetana avy amin'Andriamanitra izany ary lasa mitovy hevitra amin'ny fanantenana izany fanandramana izany (...)

Niandry tamim-paharetana ny nanamboaran'i Noa ny sambofiara Andriamanitra mialoha ny nandefasany ny safodrano mba hitsara ny olombelona mpanota. Io no fomba fijerin'ny apôstôly Petera nanehoany ny faharetan' Andriamanitra izay mitohy mandritra ny fotoana maharitra (...) nandritra ny fanamboarana ny sambo (1 Pet. 3:20). Toy izany koa no nitranga tany Sôdôma sy Gômôra. Naneho faharetana Andriamanitra mialoha ny nampiharany ny fitsarany (Gen. 18). Vavolombelon'ny faharetan' Andriamanitra tamin'ny zanak'Isiraely ny Baiboly (Eks. 34:6; Nom. 14:18; Neh. 9:30; Sal. 86:15; Jer. 15:15). Misy fetra ihany anefa ny faharetany manoloana ny ratsy, ny ota izay manimba ny fifandraisana rehetra (Zak. 11:8). Tanteraka ny famonjena ny olona noho ny *makrothumia* avy amin'Andriamanitra. Nilaza ny apôstôly Petera fa tsy ela Izy na mandà tsy hiasa sy hanatanteraka ny faminiany sy ny teny fikasany; maneho faharetana kosa anefa Izy amin'ny tanjona tokana dia ny hanome ny lehilahy sy ny vehivavy izay maniry izany, fotoana tena izy hidirana ao amin'ny famonjena (2 Pet. 3:9,15).

Maniry ny hahita faharetana ety amintsika izay mifamaly amin'ny faharetany Izy satria nanao antsika ho lehilahy sy vehivavin'ny fanantenana ary zanaky ny fahasovana Izy. Midika izany fa ny faharetan' Andriamanitra amintsika dia tokony ho fotoana fanapahantsika hevitra ho amin'ny fanjakany. Ny vokatry ny Fanahy dia valin'ny fahasovana.

• Manam-paharetana amintsika i Jesôsy

Tsy misy lalana manivaka ao amin'ny fitomboantsika ara-panahy (...)

Misy ny tantaran'ny zazavavy kely iray izay nisintona tamin'ny heriny iray manontolo zava-maniry iray tao amin'ny tanimbolin'ny fianakaviana. Nanontany azy ny zavatra nataony ny rainy ary hoy izy:

- Izany hoe, sintoniko ito mba hitomboany haingana kokoa!

Sarotra taminy angamba ny nijery ireo zava-maniry ary tsy fantany hoe nahoana izy ireo no tsy maniry araka ny nieritreretany azy (...)

Tsy hetsika mahaleo tena ny faharetana. Tsy maintsy ampiarahina amin'ny matoanteny mpanao izy kanefa mitarika amin'ny hevitra fitomboana mandritra ny fotoana maharitra. Lasa hetsika izy amin'ity lafiny manokana ity, izay mitaky fampiharana. Ny ohatr'i Kristy no matanjaka indrindra, araka ny soritsoritan'ny ao amin'ny Apôk. 3:20. Jereo ny sary: mitsangana eo am-baravarana Izy ka mandondôna, miandry ny hanokafana ny varavarana. Jesôsy, izay tamin'ny alalany no naharian'Andriamanitra ny zavatra rehetra, dia tsy hanery ny fon'ny olombelona mihitsy mba handray Azy. Afaka sy maniry hiandry Izy. Mety ho mahavariana izany raha avy amin'ny Mpamonjin'ny olombelona! Tena mahaso anefa izany fihetsika izany satria tsy hamonjy olona iray tsy amin'ny sitrapon'ilay olona i Kristy.

Araka izany, mbola afaka miorina tsara ny ankohonantsika amin'izany fanekena an'i Jesôsy ho ao anatiny izany. Ahoana ny fomba hiresahan'ny olon-dehibe momba an'Andriamanitra Ray, Jesôsy Mpamonjy ary ny Fanahy Masina Mpampionona eo amin'ny izy samy izy ary indrindra eo amin'ireo zanany, raha misy izany? Ireo izay miaina tsy misy zaza na ireo olona tokan-tena dia afaka mandray ilay vahiny avy any an-danitra izay mandondôna eo am-baravarana. Ho vonton'ny faharetana avy any an-danitra ny fihetsitsika, ny tenintsika ary ny fomba fiasantsika. Fotoana ampiasain'ny Fanahy Masina hanabeazana sy hanomanana antsika ho amin'ny fanjakan'ny lanitra ny fotoana fiaraha-mivavaky ny ankohonana, na ny an'ny tena manokana. Izany no mahatonga ny fotoana fizarana fanandramana ho lasa fotoana iray hiresahantsika amin'ny zanatsika momba ny Baiboly, ny finoana fototra, ny batisa ary ny fanantenana ny fiverenan'i Jesôsy. Miresaka momba ny fampiasana ny fanomezan'ny fanahy koa isika ary mivonona amin'ny andraikitra ao amin'ny fiangonany eo an-toerana ny tokantrano (na isam-batan'olona), na any an-toeran-kafa raha antsoina amin'ny hetsika hafa izy.

Lasa fotoam-piandrasana sy fifanajana ny faharetana. Mifanohitra amin'ny fanandramana niainan'ily zazavavy kely nisintona ny zava-maniriny dia tsy manery ny toetsika Andriamanitra, tsy "misintona" ny fahafahantsika mino Izy mba hanerena antsika hitombo sy hametraka ny lalantsika eo amin'ny finoana sy ny fanantenana. Manaja ny safidintsika Andriamanitra amin'ny alalan'ny asan'i Kristy. Tsy milaza ilay andininy ao amin'ny Apôkalipsy izay vao noresahintsika teo fa nandondona tsy ankiato teo am-baravarana i Jesôsy ary nitalaho mba hanokafantsika Azy. Tsy manana taratasy fahazoan-dâlana hidirana amin'izay toerana tiany hidirana ihany koa Izy, toy ireo tompon-trano. Novidin'Andriamanitra tao amin'i Jesôsy isika, saingy manaja ny fahafahantsika Izy na dia eo amin'ny famelan-keloka sy ny fiainana mandrakizay aza. Vokatry-izany, antenainy amin'ny anjarantsika ny ho tompon-andraikitra sy mavitrika.

Manoro hevitra ny mpino ny Testamenta Vaovao mba hibanjina ny endrik'i Kristy, amin'ny fahazoana manaraka ny ohatra nomeny. Asaina ny mpino mba "hijery an'i Jesôsy" (Heb. 12:1,2), fitaratry ny faharetana manoloana ny fijaliana, ny fanaratsiana, ny fahafaham-baraka na ny fandavana. Nanjary loharanon'ny fampaherezana ho an'ny tsirairay amintsika ny faharetan'i Jesôsy, indrindra raha tsy maintsy niatrika ny fihetsika tsy tamim-piheverana, manambany ary nilaozan'ny toetr'andro an'ireo mpitondra fivavahana lehibe tany Isiraely Izy, ireo mpihaino izay tsy nahafantatra izay nolazainy, eny fa na ireo mpianany izay tsy naneho firaisan-kina hatrany.

Tsy mora hatrany ny manana fanandramana mahakasika ny faharetana toy izany. Mety efa niatrika faharatsian-toetra, fankahalana, famadihana ianao; mety nahafantatra namana sandoka ianao, ireo milaza azy fa manohana anao amin'ny fotoan-tsarotra kanefa hay ny tombony ho an'ny tenany ihany no tena eritreretiny (...) Mandritra ireny tranga ireny mihitsy no tokony hampifantohanao ny maso any amin'i Jesôsy, mba haharetanao ireo fihetsiky ny fahavalo.

Ao amin'izany lafiny izany ihany, ny faharetana izay vokatry ny Fanahy no manome ny tanjaka hiatrehana ireo fitsapana iainana isan'andro. Lasa mitovy hevitra amin'ny herim-po sy fikirizana manoloana ny tsy fahatanterahana sy ny tsy rariny mihatra amin'ny olombelona izy. Tsy mora ny mahita ny fandrosoan'ny ratsy sy ireo ratsy fanahy miroborobo na tsy mety voasazy mihitsy. Noho izany, mianatra ny mampitombo faharetana tony kanefa mampandresy ireo mpino amin'ny fibanjinana an'i Kristy. Asehon'ny faharetana toy izany ny fahaizana matoky ny Tompo, ny teny fikasany, ny fahaizana miandry fa ny Tompo mihitsy no handray an-tànana ny "tohin'ny tantara." Mijoro ho vavolombelona ny amin'ny faharetana toy izany ny sasany amin'ireo olona ao amin'ny Baiboly. Vakio ny bokin'ny Salamo, ny bokin'i Jôba, ary ny apôstôly Paoly aza, ao amin'ny Testamenta Vaovao, dia manao fijoroana ho vavolombelona momba io faharetana io izay matetika no mivadika ho fahatokiana.

• Ohatra ao amin'ny Baiboly

Tsy misalasala ny Baiboly milaza fa i Mosesy no lehilahy nanam-paharetana indrindra teto an-tany. Tena mahafinaritra izany fiderana izany! Tsoriko aminareo fa tiako ny hanana izany toetra izany. Oh! Aza maika ny hanao tsoa-kevitra mahakasika ahy ianao (...)

Tsy isalasalana fa naneho faharetana ity lehilahy ity satria afaka nampiorina azy ny toetrany. Na izany aza anefa, mitatitra ny tantara ao amin'ny Eksôdôsy fa nisy fotoana "tsy nanam-paharetana" i Mosesy ary raha tokony niresaka tamin'ny vatolampy iray izy mba hamoahan'izany rano dia nokapohiny ilay izy, noho ny fahatezerana angamba. (Nom. 20:1-13).

Olona iray hafa lehibe ao amin'ny Baiboly i Abrahama, rain'ny finoana. Azo antoka fa nosedraina mafy ny fahaizany miaritra sy mikiry. Nianatra ny nanaraka an'Andriamanitra tamim-pinoana feno faharetana tokoa izy. Aoka ho fantatsika fa samihafa amin'ny finoana tsy arahin'asa izany finoana manana faharetana izany. Ilaina ny faharetana amin'ny fiandrasana ny fitarihan'ny Tompo, mahakasika ny hoavin'ny tokatrano. Tsy nisalasala i Abrahama mba hankatò ny feon'ny Tompo, eny na dia nihomehy na nitsiky aza izy ho setrin'ireo teny fikasan'Andriamanitra; ny fanandraman'Andriamanitra dia nanolotra azy, tamin'ny farany, ny faharetana sy ny fikirizana. Vokatry-izany, azony izay nampanantenaina azy (Heb. 6:15).

Andeha hieritreritra ny amin'i Jôba koa isika, ny faharetany sy ny fahatokiany an'Andriamanitra na teo aza ny fitsapana mahatsiravina niainany (Jak. 5:11). Nitarika ny namany hiteny zavatra tena maharary ny resaka nifanaovany tamin'ireo kanefa mbola nifikitra tamin'Andriamaniny izy ary very tamin'ny filokany teo anatrehan'ny Tompo i Satana (...)

Matetika no zara raha mahazo fankasitrahana ireo olona tena manana faharetana. Aoka hifankahazo tsara isika. Tsy mitovy hevitra amin'ny fahalemena na endrika tsy firaharahana ny faharetana. Mazava fa ny fahaizana miaritra ny fisedrana, ny kapoka mafy avy amin'ny fiainana kanefa tsy kivy ny fananana faharetana. Tsy midika ho tsy firaharahana izay rehetra mitranga manodidina azy akory ny fananam-paharetana. Ny vokatry ny Fanahy izay antsoina hoe «faharetana» dia voa tena misy, hita maso, mihetsika, izany hoe miasa.

Iray amin'ireo toetry ny mpino ny faharetana izay any anatin'ny fijoroan'izy ireo ho vavolombelona zarainy amin'izao tontolo izao, fijoroana ho vavolombelona momba ny fahatokiana, ny finoana ary ny fanokanana, mandra-piverin'ny Tompo. Mampirisika ireo izay tarihin'ny Fanahy ny Baiboly mba hikolokolo finoana toy ny an'ny mpiasa tany na ny mpamboly, hiandry ny vokatry ny tany ho valin'ny asa mafy nataony; angatahina izy ireo mba ho feno faharetana sy fahatokiana amin'ny teny fikasan'ny Ray any an-danitra.

• Ny faharetana manoloana ny tsy fahamarinana

Tsy tokony ho diso hevitra ny mpino: hifampizarany amin'ny rahalahiny eto an-tany ny toetry ny olombelona. Mandalo ny kapoka mitovy amin'ny an'ireo koa izy, sady afaka mankafy ny ankamaroan'ny zavatra tsara sy mahafinaritra izay ao anatin'ny fiainana andavan'andro. Milaza aminy ihany anefa ny Apôstôly fa tsy tokony nohadinoiny fa ny fiainana araka ny Fanahy dia fiainana izay miteraka faharetana, izany hoe ny fahaizana miatrika ny tsy rariny, ny tsy fitoviana ary ny tsy firindrana eo amin'ny toetry ny olombelona.

Ahoana no tokony ho fihetsika na fitondran-tena manoloana ireo fijaliana, ny tsy rariny na ny herisetra am-bava na ara-batana? Mamaly ny Baiboly amin'ny alalan'ny mpanao salamo hoe:

“Aoka tsy hirehitra ny fahatezeranao noho ny amin'ny mpanao ratsy; Ary aza mialona ny mpanao meloka; Fa hojinjana faingana tahaka ny ahitra izy ka halazo tahaka ny ahi-maitso. Matokia an'i Jehovah hianao, ka manaova soa, dia honina amin'ny tany hianao ka ho faly amin'ny fahamarinana. Ary miravoravo amin'i Jehovah hianao, dia homeny anao izay irin'ny fonao. Ankino amin'i Jehovah ny lalanao, ary matokia Azy, fa hataony tanteraka. Ary hampiseho ny fahamarinanao tahaka ny mazava Izy, ary ny rariny ho anao tahaka ny mitataovonana. Miantombena tsara miandry an'i Jehovah hianao ka manantenà Azy; Aza tezitra amin'izay ambinina amin'ny lalany dia amin'izay olona manao sain-dratsy. Mitsahara amin'ny fahatezerana, ary mahafoiza ny fahavinirana; aoka tsy hirehitra ny fahatezeranao; fa ratsy no hiafaran'izany. Fa ny mpanao ratsy hofongorona; Ary izay miandry an'i Jehovah no handova ny tany. Fa rehefa afaka kelikely, dia tsy hisy ny ratsy fanahy; Handinika ny fonenany hianao, fa tsy ho hita izy. Fa ny mpandefitra kosa no handova ny tany ka hiravoravo amin'ny haben'ny fiadanana” – Sal. 37:1-11.

Tsy mora ny toe-tsaina toy izany, sa tsy izany? Ahoana ny fomba hanoherana ny faniriana voajanahary hitroatra manoloana ny tsy rariny, avonavona ary habibiana? Milaza amin'ny mpino ny Baiboly mba hangina; raha lazaina amin'ny fiteny hafa dia ny hianatra faharetana amin'ny fijoroana tsara. Mampianatra ny tsy fitadiavana valifaty na fanoherana izany satria ny fihetsika toy izany dia mametraka ny tena eo amin'ny toerana mitovy tantana amin'ny ratsy fanahy sy ny mahery setra. Mampirisika amin'izany lalana izany izy mba hanehoana fa miteraka faharetana ny fanandramana ara-panahy. Raha mampiasa ny tenin'i Chrysostome, ny faharetana dia manjary fahaizana “mandà ny hanao valifaty”. Raha fintinina, ny fanehoana faharetana manoloana ny tsy fahamarinana dia fianarana ny tsy hampiasa famaliana amin'ny olona izay nanao ratsy tamintsika. Izany dia fianarana ny mahatoky ny Tompo izay miteny hoe: *“Ahy ny famaliana, Izaho no mamaly!”* (Deo. 32:35; Rôm. 12:19; Heb. 10:30,31, sns.) Marina fa tsy mora ary tsy mahafinaritra ny mitony manoloana ny fankahalana, ny herisetra, ny fandavana ny tena ary manoloana ny tsy fitoviana sy ny fanararaotana hafa ao amin'ny fitondran-tenan'ny olombelona. Manasa antsika anefa ny Tompo mba hanana faharetana amin'ny famelana Azy handray io karazana ady io. Hita mazava fa miova ho faharetana ny fianoantsika rehefa miantehitra amin'ny Tenin'Andriamanitra mahatoky isika.

Hita eny amin'ny olon'ny finoana ny vokatry ny Fanahy rehefa maneho faharetana eo amin'ireo rahalahiny izy, amin'ny fanehoany fitiavana. Raha niresaka momba ny ampahany voalohany amin'ny vokatry ny Fanahy i Paoly dia nilaza tamim-paharesen-dahatra fa ny fitiavana dia mahari-po (*makrothumia*) amin'ny hafa (1 Kôr. 13:4).

Amin'izay tanjona izay ihany dia mandrisika ny hananana firaisana ao anatin'ireo vondrom-pinoana ny Apôstôly, mangataka ireo mpino hoe: *“Ary mananatra anareo izahay, ry rahalahy; anaro izay tsy mitoetra tsara; omeo toky ny malemy saina; ampaherezo ny reraka; mandefera amin'ny olona rehetra” – 1 Tes. 5:14.*

Hitany amin'ireo taratasin'i Paoly rehetra fa io toetra io dia tokony ho hita any amin'ny mpino, indrindra fa ireo izay mampianatra na mitarika, any amin'ireo mambra efa be fanandramana ao amin'ny vondrom-pinoana. Tsy maintsy hahomby amin'ny fanamafisana ny firahalahiana ao amin'ny Fiangonana ny fijoroana ho vavolombelona toy izany (Tit. 2:2; Efes. 4:1). Amin'ny kapobeny, mandray anjara betsaka eo amin'ny fiainam-piangonana izay iainantsika ao an-tokantranantsika. Mora hita izany ary ao amin'ny sokajin-taona rehetra izay mandeha ao amin'ny fiangonanao. Ataovy ny fitsapana dia hahita zavatra mahagaga ianao.

Taratry ny fahasoavana ny faharetana; lasa fanantenana mahatoky izy. Izany no ahitan'ny fahasoavana tsikelikely ny lalany mankeo amin'ny fiainantsika satria mandroso tsikelikely mankany amin'ny tanjona izay azy izy: ny firaisana tanteraky ny fanahy milefitra eo amin'Andriamanitra.

Miseho eo amin'ireo izay tsy mitovy finoana amintsika koa ny faharetana. Voaray ao anatin'izany ny fandeferana sy ny fisokafana saina amin'ireo mpino avy amin'ny antokom-pivavahana hafa na amin'ireo izay tsy mino an'Andriamanitra sy ny fitiavany azy ireo. Tsy manakana ny fananana fifandraisana mihaja sy am-pisakaizana amin'ny olona ny tsy fitovian'ny finoana ara-Baiboly.

Ny fifandraisana amin'i Jesôsy Kristy dia fifandraisana mamatotra. Tsy mionona amin'ny fahatsapan-tena ho misy na miaina fotsiny izany. Ny vokatry ny Fanahy atao hoe «faharetana» dia manjary toe-tsain'ny mpino: mianatra ny tsy ho mora kivy izy manoloana ny fahasaratana, eo am-paneken'ny fandraisany anjara amin'ny toetry ny olombelona. Mety miaina fahasahiranana maro izao tontolo izao izay misy fiantraikany mivantana na tsia eo amin'ny mpino; ny mpianatr'i Kristy anefa dia manana ny finoan'ny mpandresy, ny fahavononan'ny mpandresy, toy ireo atleta izay mamerina in-jato mandra-pahitany ny gadona tsara, ny hafainganam-pandeha tsara ary indrindra ny faharesen-dahatra fa hahomby izy ireo. Avereno, avereno hatrany na inona na inona tsy fahombiazana! Tonga mpandresy ny Kristianina satria fantany fa afaka miantehitra amin'i Jesôsy Tompo izy, ilay Mpandresy lehibe sy mpiantoka ny famonjena antsika (Rôm. 8:37-39).

Famintinana

Ireo hazo lehibe indrindra dia mitombo amim-pahanginana, manomboka amin'ny fahakelezany (...)

Antsoina hanana fanandramana fitomboana ara-panahy araky ny fitarihan'ny Fanahy ny mpianatra kristianina. Ilaina ny faharetana toy izany satria tsy mora hatrany ny mihazona ny saina sy ny faniriana mandritra ny fiandrasana izany fotoana manan-danja izany, izay tsy misy mahalala ny andro sy ny ora, afa-tsy Andriamanitra irery ihany (Mat. 24:36-42; Mar. 13:32-37, sns).

Mandrisika izany faharetana maharitra izany ny apôstôly Jakôba: *“Ary amin'izany dia mahareta tsara, ry rahalahy, mandra-pihavin'ny Tompo. Indro, ny mpiasa tany miandry ny voka-tsoa amin'ny tany ka maharitra amin'izany mandra-pahazon'ny ranonorana aloha sy aoriana. Mahareta koa hianareo, mampahereza ny fonareo, fa efa mby akaiky ny fihavian'ny Tompo”* - (Jak. 5:7-8) Ny fampirisihana, izay mifandray amin'ny fanoharana momba ny fambolena, dia vao maika maneho mazava fa ilaina ny manam-paharetana. Rehefa mamafy voa isika na mamboly zava-maniry na hazo fihinam-boa eo amin'ny tany dia rariny raha miandry ny vokany. Tsy afaka mandeha haingana mihoatra noho ny dingana voajanahary isika. Manery antsika hanana faharetana *ho azy* ny zava-misy.

Raha resy lahatra ianao fa manampy anao hampitombo ny faharetana ny Fanahy Masina dia manasà olona telo fara fahakeliny mba hivavaka ho anao. Atolory azy ireo ny voa iray mba hanamorana ny fifandraisana, toy ny sombim-paharetana (...)

Hosaintsainina:

1. Olona manam-paharetana ve no ahafantarana anao?
2. Mila mampitombo hatrany ity lafiny ity amin'ny vokatry ny Fanahy ve ianao?
3. Tsaroanao ve ny fotoana farany izay “tsy nanananao faharetana”?
4. Mahafantatra olona ve ianao, eo amin'ny manodidina anao, izay azo lazaina fa môdely eo amin'ny faharetana?
5. Mbola tsy niverina i Jesôsy: ahoana no iainanao amin'ny fanantenana ny fiverenany?

5

Mitondra halemem-panahy sy fahamoram-panahy ny Fanahy Masina

“Samia mifaneho toetra tsara, manana fo feno fitiavana. Ary aoka samy halemmy fanahy amin’ny namany avy hianareo ka hifampiantra sy hifamela heloka tahaka ny namelan’Andriamanitra ny helokareo ao amin’i Kristy”
- Efes. 4:32.

Oviana ny fotoana farany nankafizanao voankazo be ranony? Azoko sary an-tsaina fa nankafy ny ampahany tsirairay tamin’izany ianao ary na ny famakiana fotsiny ireto andalana ireto aza dia nampahatsiaro indray ny tsiron’izany sy namoha indray ireo retsi-pandre. Azoko antoka fa hihinana azy io indray ianao, indrindra raha iray amin’ireo voankazo tianao indrindra izany. Mitovy amin’izany ihany ny halemem-panahy sy ny fahamoram-panahy izay tafiditra ao anatin’ny tombontsoa ara-panahy tian’ny Tompo ho hita amin’ny fiainantsika. Handalina ireo amapahany roa ireo miaraka isika ao amin’ny resaka hosaintsainina anio, satria manana lanja mahafaoka zavatra maro sy mirindra (homogène) izy ireo. Azo heverina ve ny fanandramana ara-panahy izay tsy ahitana taratra ny halemem-panahy sy ny fahamoram-panahy? Azoko antoka fa manaiky ny mpino rehetra hoe tokony hikoriana ireo vokatra ireo, ary tokony ho tonga “voajanahary” ao amin’ny mpianatr’i Kristy, tahaka ny hazon’ny manga mamoa manga voajanahary na hazon’ny paoma mamoa paoma (...)

Tian’Andriamanitra haneho fahamoram-panahy isika!

“Fa asany isika, voaforona tao amin’i Kristy Jesosy mba hanao asa tsara, izay namboarin’Andriamanitra rahateo mba handehanantsika eo aminy” - Efes. 2:10.

Antsoina hanao ny asa tsara “voamana mialoha” ny mpino. Tahaka ny maha-toetr’Andriamanitra ny fahamoram-panahy no hiantsoana ny mpianatr’i Kristy hamolavola io lafiny amin’ny vokatry ny Fanahy io eo amin’ny fiainany. Nilaza i Paoly fa misy drafitr’asa tsara miandry antsika. Asan’Andriamanitra ao anatintsika io, kanefa asantsika koa, hanamafisana ny “namoronana antsika” ao amin’i Kristy!

Ary ny halemem-panahy? Mitovy ve izany?

Nifanena tamin’ny mpangataka iray aho indray andro, rehefa nivoaka avy ao an-tsena. Vao avy nividy voankazo aho ary dia naninjitra ny tanany izy, nangataka “vola kely hividianana sakafo” araka ny fanaony; natolotro azy avy hatrany ny iray tamin’ireo poara efa tao anaty entako. Nijery ahy izy ary niteny hoe:

- Izao no fotoana voalohany nanomezan’olona ahy poara. Misaotra tompoko, malemy fanahy ianao!

Malemy fanahy hoe! Mahaliana izany, sa tsy izany? Indrindra noho ny tsy fahafantarantsika ny fiantraikan’ny zavatra ataontsika na izay kely monja aza. Hahatonga ny mpino hahay haneho halemem-panahy anefa ny iray amin’ireo vokatry ny Fanahy Masina. Mora izany raha resahina, hoy ny sasany. Ny hafa kosa mahatsapa fa misy toe-javatra izay hisedrana ny mpino ary mila zavatra mihoatra noho ny finiavana mba ahafahana maneho halemem-panahy.

• Halemem-panahy” hoy ianao?

Agathosunè no teny nampiasain’i Paoly iresahana io ampahany amin’ny vokatry ny fanahy io. Ity teny ity, araka ny hitantsika tao amin’ny toko teo aloha, dia iray tarika amin’ny fahamoram-panahy. Midika hoe “mora fô”, “tsara”, “tsara fanahy”, “be fitiavana” na “malemy fanahy”, “mpanao soa” izy io. Tafiditra ao anatin’ny koa ny hevitra hoe “manome izay ilaina”. Izay no mahatonga ny teny hoe “mahaso”, “sahaza”, “ilaina amin’ny toe-javatra rehetra”. Raha hitarina dia manjary midika hoe “tsara”, “ilaina”, “tsara fanahy”, “moraly” izany. Misy ny fiheverana ny hoe “tsara ho an’ny hafa”, ny “mpandefitra”, sns, raha ny fitondran-tenan’olombelona no resahina.

Nantitranterin’i Paoly tamin’ny kabopeny fa anisan’ny vokatry ny fanahy ny halemem-panahy na ny hatsaram-panahy. Azo antoka fa io teny io dia nanakaiky ny “philanthropie”, sy ny “altruisme” izay fanta-daza, izany hoe ny ahafahana manaiky ny hafa, ny fileferana aminy sy ny fizarana fifandraisana mifandanja aminy.

Ny fanontaniana mipetraka ato amin’ity fandinihana ataontsika ity dia ny ahalalana hoe heverina ho toy ny famantarana ny maha-kristianina ve ny halemem-panahy sa zavatra voajanahary? Averiko tsara fa famantarana fa tsy hoe natokana ho azy. Maro ny lehilahy sy vehivavy, tovolahy sy tovovavy malemy fanahy, fa ny tian’i Paoly hampianarina ny mpamaky azy dia ny hoe anisan’ny vokatry ny asan’ny Fanahin’Andriamanitra eo amin’ny fiainantsika ny halemem-panahy.

Miova ny fisehon’ny halemem-panahy rehefa mandray an-tànana ny fonsika ny Fanahy Masina, Ary tokony ho hita amin’ny lafiny fifandraisan’ny samihafa ny vokatra.

• Malemy fanahy ao an-tokantranony

Tsy tokony any ivelan'ny tokantrano fotsiny ihany no ahitana ny halemem-panahy (na ny hatsaram-panahy). Tsy azo ekena ho an'ny Kristianina ny halemmy fanahy, hahay manaja, mandefitra rehefa miaraka amin'ny hafa, kanefa maneho fihetsika mifanohitra amin'izany rehefa miaraka amin'ny vady na amin'ny zanany.

Mianatra manaja ny ankohonany, manomboka amin'ny mpivady ka hatramin'ny zanaka, sy ny ray aman-dreny na havana hafa, no atao hoe malemy fanahy. Miorina amin'ny fifanakalozan-kevitra, fifanomezam-boninahitra, fanehoam-pitiavana, fankasitrahana ary fampirisihana io fanajana io.

Aza gaga raha ilazako ianao fa afaka manomana izay ilaina ho amin'ny fanovana ny toe-tsaina ny Fanahy Masina. Vonona hameno ny banga ao amintsika mahakasika ny halemem-panahy Izy. Isika tsirairay dia samy mahafantatra izay tsy maintsy ovany amin'ny fomba fiainany, izay ilany fandrosoana ary ambonin'izany rehetra izany, samy mahafantatra isika hoe aiza ny Tompo no tokony hitondra fandresena eo amin'ny fiainany.

• Malemy fanahy amin'ny namana

Manomboka eo amin'ny toerana misy ny tongotrao amin'izao fotoana izao ny halemem-panahy.

Zavatra roa fotsiny no angatahin'Andriamanitra amintsika: Ny hitiavantsika Azy ary ny hitiavantsika ny namantsika. Io no tena tanjon'ny ezaka ataontsika sy ny faniriantsika olombelona rehetra. Manatanteraka ny sitrapon'ny Tompo isika ary mahatsapa firaisana Aminy amin'ny fampifanarahana tanteraka azy ireo. Ary fantatsika fa tsy tokony handeha lavitra isika hitady ny hafa. Iray lalana amintsika eo amin'ny fiainana foana izy.

Mahatsiaro ny iray amin'ireo mpifanolobodirindrina amiko aho eto am-panoratana ireto andalana ireto. Manana hazo aravaha eo an-tokotaniny izy, ary aty an-tokotaniko avokoa no miraraka ireo ravi-maina amin'ny fararano. Tiako ny natiora, hazo, voninkazo, nefa indraindray mandreraka ny manangona ireo ravi-maina ireo. Koa satria eo akaikin'ny tsangana herinaratra ny hazony, ary loza manambana ho an'ireo trano ireo ratsan-kazo avobe, dia niresaka taminy aho hoe ilaina ny fandrantsanana, indrindra satria nisy mpifanolobodirindrina iray nandrantsana ireo hazony nefa ilay manana hazo aravaha toa tsy miraika loatra. Nilaza tamiko izy fa hiantso mpandrantsana, nefa efa ho ... dimy taona izay. Tsapako fa tsy tena te hanao izany izy ka dia tsy nitsahatra niresaka taminy mikasika izany aho saingy tsy nanova toetra taminy izahay mianakavy. Notohizanay hatrany ny fifampiresahana sy ny fifanampiana. Ny zava-dehibe dia ny miaina ao anatin'ny faharanitan-tsaina, sa tsy izany? Teny an-dalana hody avy amin'ny fialan-tsasatra aho indray andro no nahita fa nihena ny ratsan'ny hazo aravaha ary nampahery ahy ny nahita fa nisy vokany ny fifandraisana tsara (...) Nandeha nisaotra azy aho noho io ezaka io, indrindra rehefa tsapako fa ho vitsy kokoa ny ravi-maina horaofiko.

Mamindra fo sy manam-paharetana ny fahamoram-panahy. Izay no mahatonga azy ho antoky ny fiadanana. Rehefa ampiharina ny fahamoram-panahy dia mahatonga anao hanahaka an'i Kristy amin'ny fihetsika izay mitarika anao hametraka ny tombontsoan'ny hafa eo anoloan'ny tombontsoanao manokana. Takatry ny Kristianina fa manjary azy ny tombontsoan'ny mpiara-belona aminy, satria samy manana ho avy iombonana ao amin'i Kristy ny rehetra, tanteraka teo amin'ny hazo fijaliana ary nohamafisina tamin'ny finoana.

• Malemy fanahy ao amin'ny fiangonany

Malemy fanahy amin'ireo mpiara-mivavaka aminy ny Kristianina.

Mora izany (ara-petra-kevitra), sa tsy izany? Sady ny ankamaroantsika rahateo moa efa samy namaky na naheno ny fanambarana ara-Baiboly momba ny fitiavana ary efa somary nanaiky ny hampihatra azy ireo. Inona no vokatry ny fahatsaram-panahy ho an'ny mpikambana ao amin'ny vondrom-pinoana iray, raha tsy fisokafan-tsaina, fiombonan-tena ary firaisan-kina? Andeha hitadidy na dia hevi-dehibe vitsy aza:

Ny firahalalahiana. Tokony hiainga amin'ny tsirairay izany, araka ny soatoavina ara-Baiboly manentana ny mpino hiaina izany firahalalahiana izany. Anisan'ny zavatra takina ao amin'ny Testamenta Vaovao izany satria ho sarotra ny maka sary an-tsaina ny Fiangonan'i Jesôsy Kristy miaina sy mandroso tsy misy firahalalahiana. Fiheverana ireo hafa navotana tamin'ny maha-zanakalahy sy zanakavavin'Andriamanitra azy ny halemem-panahy. Noho izany dia rahalahiny sy anabaviny, mpikambana ao amin'ny fianakaviana ara-panahy iray ihany izy ireo.

Ny fanohanana. Misy asa fanompoana mikasika ny fanohanana ve ao amin'ny fiangonana misy anao? Raha mbola tsy misy dia anontanio haingana ireo mpitarika fa hahita ireo karazana fanandramana manodidina ity teny mahafinaritra ity ianao. Tsy safidy ny halemem-panahy fa tsy maintsy atao ho famantarana ny fomban'ny mpianatr'i Kristy rehetra. Fantatro fa misy toe-javatra na fitondran-tena mampanontany tena sy mahatonga fisalasalana ny amin'ny fahatanterahan'izany fampirisihana izany saingy aza afangaro ny zava-misy sy ny foto-kevitra momba ny fifandraisana azo avy amin'ny vokatry ny Fanahy.

Ny Fandavan-tena. Tsapanao ve fa tsy maintsy ny tombontsoan'ny hafa aloha no saintsaininao izay vao ny an'ny tenanao? Toa sarotra izany matetika, saingy mitaky fandavan-tena manoloana ny hafa ny hatsaram-panahy izay maneho ny vokatry ny Fanahy, na iza io na iza, mba ahafahany miaina ary hanomezana azy fahafahana hahomby amin'ny dia izay ataony. Endrika fanetren-tena mavitrika io fandavan-tena io, indrindra amin'ny fampiharana ny asa fanompoana izay nanokanan'Andriamanitra ny zanany tsirairay.

• Ny finamanana

Tsy maintsy malemy fanahy ianao vao afaka hinamana amin'ny hafa!

Toa mitombina izany kanefa tsy voatery ho mora tanterahina hatrany akory izay mitombina. Ny sasany milaza fa tsy afaka ny ho naman'ny olon-drehetra ianao; raha dinihina anefa dia mbola maneho ny vokatry ny Fanahy izay mahaliana antsika ato amin'ity toko ity ny finamanana mandray andraikitra sy miaro fandavan-tena. Miseho ho toy ny toeram-pianarana sy fampivoarana ara-panahy izany. Tsy misy mifidy ny ray aman-dreniny na ny rahalahiny na ny anabaviny saingy samy misafidy ny namany kosa. Olona nofidina ilay namana fa tsy mitovy amin'ny fifandraisana hafa an-katerena na niaretana. Tsy manana namana akaiky roa na telo isika eo amin'ny fiainana, na dia manana namana maro aza. Ny mahaliana ahy eto dia ny fomba fitantanantsika ny finamanana. Misy ny finamanana maharitra an-taonany maro saingy mifarana tsy misy fanazavana izany raha vao misy fahadisoam-panantenana sy tsy fifankahazoana. Fantatro fa miteraka fikorontanana tsy azo ihodivirana ny fahadisoam-panantenana sasantsasany, indrindra rehefa misy fitondran-tena ratsy sy mampidi-doza. Hita fa sandoka ilay finamanana rehefa tsapa fa fiseho ivelany sy fihatsarambelatsihy fotsiny ihany (...)

Ny zavatra niainan'ny olombelona koa dia mampiseho fa misy “namana sandoka”. Io fitenenana io no antsoina hoe “oxymoron”: tsy tokony hiaraka ireo singa roa satria ny atao hoe namana dia maneho fahamarinana, fahatsoram-po (...) Nanamarika i François de La Rochefoucauld, ao amin'ny Maxims (82), fa azo esorina amin'ny fiantsoana azy ny finamanana rehefa lasa “alibi”, fiseho iray manafina endrika fitiavan-tena; “Ilay nantsoin'ny olona hoe finamanana dia fiaraha-monina ihany, fifampikarakarana tombontsoa ary fifanakalozan-toerana tsara; tsy inona izany fa raharaham-barotra izay hitadiavan'ny tena tombontsoa manokana hatrany”. Asaina ny Kristianina handinika tsara ny antony manosika azy amin'ny resaka finamanana.

Hita amin'ny toe-javatra iainan'ny olombelona fa misy ny namana sandoka, ary arakaraka ny toe-javatra, dia mety ho maro kokoa noho ny tena namana izy ireo. Tokony ho latsaka amin'ny fandriky ny tsy fahatokiana sy ny ahiahy ve isika? Rehefa dinihina dia mazava fa hanelingelina ny fifandraisana nirina haharitra sy hafonja ny namana sandoka, rehefa ela ny ela. Mampidi-doza noho ny tena fahavalo ny namana sandoka; izany hoe, rehefa manana namana sandoka ianao dia tsy mila fahavalo intsony (...). Ny tena finamanana dia izay maharitra ary manaiky ny fifanoherana. Betsaka ny olona manafangaro ny adihevitra amin'ny fatoram-pihetseham-po. Mety tsy mitovy hevitra amin'ny namako aho, fa tsy hoe tsy hitia azy intsony. Rehefa mahitsy sy matotra ny finamanana dia mitohy ary voavolavolan'ny fizarana sy fifanandrinan-kevitra. Tokony ho mora ny hitoetra ao amin'ny fiangonantsika, raha toa ka misy fahamatorana sy fanetren-tena.

Noforonina tamin'ny fahaiza-mitia sy ny filana fitiavana ny olombelona. Singa manan-danja amin'ny lalam-piainana eto an-tany ny finamanana. Fifandraisana iray ifampizarana amin'ny hafa izy io, na lehilahy na vehivavy. Na izany aza, tokony ho fantatsika ny fomba fitantanana io lafim-pitiavana io satria mety hisy fivadihana na tsy firaharahana, indrindra eo amin'ny vondrona sôsialy toy ny fiangonana. Tena mety hanosika antsika handinika indray ny fandraisantsika ny finamanana ny vokatry ny Fanahy mikasika ny halemem-panahy. Aoka isika hanaiky ny fandresen-dahatry ny Fanahy mikasika ny fiovan-toetra ilaina.

Ary eo no tonga manamafy ny halemem-panahy ny fahamoram-panahy, ilay ampahany izay akaiky azy, tsy ao amin'ny baikon'i Paoly ihany fa amin'ny soatoavina iraisany.

• Famaritana ny fahamoram-panahy

Jereo fotsiny ny manodidina anao ahatakaranao fa tsy afaka ny hijanona ho resaka fotsiny ihany ny fahamoram-panahy: manjary mavitrika sy mamokatra karazana fanoherana ny ratsy na faharatsiana ao amin'ny olombelona izy. Miady amin'ny fahantrana, ny habibiana, ny eritreritra ratsy amin'ny hafa ny fahamoram-panahy. Tsy dia lavitra loatra amin'ny antsoina hoe “halemem-panahy” izay horesahintsika ao amin'ny toko manaraka izany.

Ny Testamenta Taloha dia milaza ny fahamoram-panahy amin'ny teny hebreo *tov*, “Mahafinaritra”, “faly”, “maha te ho tia”. Raha raisina amin'io heviny io, ny fahamoram-panahy dia izay mahafinaritra amin'ny resaka retsi-pandre, ary raha hitarina dia izay mety amin'ny môraly na ny etika. Mazoto erỳ isika miresaka momba ny firenena tsara, lehilahy tsara, andro mahafinaritra, androm-piravoravoana na fifankahazoana tsara.

Mampiasa mpamari-toetra Grika samihafa handikana ny hevitra hoe “soa” na “tsara” ny Testamenta Vaovao.

- *agathos* “Tsara”, “mahatoky” na “mety”, teny izay mihatra amin'Andriamanitra sy ny olona.

- *kalos* “maha-te ho tia”, “tena tsara”, “tsara tarehy”, mamaritra ny vokatra tsara sy ny asa tsara.

- *chrestos*, “Mahafinaritra”, “tsara fanahy”, andikana izay malefaka sy maivana, maha-te ho tia, manampy, tsara.

I Paoly no nampiasa ilay teny *chrestotes* hilazana io ampahany amin'ny vokatry ny fanahy io. Na izany aza anefa dia tsy maintsy fantarintsika ao anatin'ny fehezanteny iray ny fahasarotan'ny famaritana, ny hevitra ny fahatsarana, indrindra fa mifandraika mivantana amin'ny lafiny hafa amin'ny fitomboana ara-panahy. Ny fahamoram-panahy dia voafaritra bebe kokoa ao anatin'ny fampiharana noho ny petra-kevitra tsara rafitra; ny hoe mora fanahy dia maneho ireo toetra mifanaraka amin'ny maha-izy azy sy ny atao. Ny tsara fanahy dia ny maneho fahatokiana sy toetra tsara. Mitia sy manao ny tsara no atao hoe tsara fanahy.

• Tsara Andriamanitra

Misy andalan-tsoratra roa ao amin'ny Baiboly, ankoatry ny hafa, izay mamaritra ny fahatsaran'Andriamanitra. Ny voalohany dia hita ao amin'ny toko faha-33 amin'ny bokin'ny Eksôdôsy. Nangataka ny hahita ny "voninahitr'Andriamanitra" i Mosesy tao anatin'ny fihaonana iray tamin'Andriamanitra, saingy nolavin'Andriamanitra izany noho ny faniriany soa ho an'i Mosesy ary nanapa-kevitra ny hanambara ny fahatsarany aminy izy nony avy eo. Izao fanambarana manaraka izao no voasoratra: *"Fa hoy kosa Jehovah: Izaho hampandalo ny fahatsarako rehetra eo anatrehanao ka hanonona ny anaran'i Jehovah eo anatrehanao; fa hiantra izay hiantrako Aho, ary hamindra fo amin'izay hamindrako fo"* – Eks. 33:19. Ny faharoa dia ny nihaonan'Andriamanitra tamin'i Mosesy teo antendrombohita Sinay fanindroany. Noraisin'i Mosesy ny didy folo ary nampanantena Andriamanitra fa hanoratra azy ireo indray. Eto koa, ny soratra ara-Baiboly dia mitatitra fanambarana mafy momba ny toetran'Andriamanitra: *"Ary Jehovah nandalo teo anatrehany ka niantso hoe: Jehovah, Jehovah, Andriamanitra mamindra fo sy miantra, mahari-po sady be famindram-po sy fahamarinana, mitahiry famindram-po ho an'ny olona arivo mandimby, mamela heloka sy fahadisoana ary fahotana, kanefa tsy mety manamarina ny meloka, fa mamaly ny heloky ny ray amin'ny zanaka sy ny zafy hatramin'ny zafiafy sy ny zafindohalika. Ary Mosesy dia niondrika faingana tamin'ny tany ka niankohoka"* (Jereo ny Eks. 34:6-8)

Manjary mahatratra ny voninahitr'Andriamanitra isika, amin'ny alalan'ny fahatsarany. Ny hatsaram-panahin'Andriamanitra no voninahiny! Na ahoana na ahoana andaharana ireo teny ireo, dia takatsika fa ny toetra maha-Andriamanitra dia voafaritry noho ny hatsarany, antsoina koa hoe "fitiavana", "famindram-po", "fahasoavana" (...)

Misongadina ny fahamoram-panahin'Andriamanitra satria tsara Andriamanitra. Izy no tena Andriamanitra, tsara, tanteraka ary malala-tanana. Ny fahamoram-panahy dia tsy nambaran'ny mpanoratra ny Baiboly ho hevitra tsy izy na tsara indrindra. Maneho ny maha-Andriamanitra izany. Ny fahamoram-panahy avy amin'Andriamanitra dia ampiasaina amin'ny famoronana amin'ny kapobeny, satria milaza ny Baiboly fa Andriamanitra «*mampiposaka ny masoandrony amin'ny ratsy fanahy sy ny tsara fanahy ary mampilatsaka ny ranonorana amin'ny marina sy ny tsy marina*» - Mat. 5 :45.

Nilaza i Paoly fa ny «hatsaran'Andriamanitra» dia miteraka fibebahana satria miseho ny fahasoavan'Andriamanitra, izay famonjena ny olona rehetra (Tit. 2:11) Eto isika dia manana ny fanehoana mafy orina ny hatsaram-panahin'Andriamanitra, izay manangana ny olona, mampahatsiahy azy ary manoro azy handinika tsara ny tetikasan'Andriamanitra hanome famelan-keloka sy fiainana mandrakizay ho an'ireo izay mino an'i Jesôsy Kristy.

Tokony hotsaroana amin'ity fanabeazana momba an'Andriamanitra ity fa tsy Andriamanitra no antony voalohany mahatonga ny loza eo amin'ny toe-javatra iainan'ny olombelona. Azo lazaina hoe antony "manome lalana" na "milefitra" Izy satria mamela ny toe-javatra hiseho na dia manana hery hamongorana ny ratsy aza. Tsy hoe satria tsara Izy dia hanilika ireo sedra rehetra, fa ambonin'izay dia tena manohana ny mpino Izy manoloana ny zava-tsarotra. Misy karazana faniriana hanabe ireo izay ao anatin'ny fianakaviany ao amin'ny hatsarany, toy ny raim-pianakaviana manabe ireo zanany manoloana ny zava-tsarotra, ny fahasarotan'ny fiainana andavan'andro, miaraka amin'ny vina amin'ny fanomanana azy ireo hiatrika ny ho avy (...)

Ao an-tokantranontsika, amin'ny kapobeny, dia mampianatra ny zanatsika isika fa tsy "mifanohitra amin'ny hatsaran'Andriamanitra" ny mitady valiny amin'ny fanontaniana momba ny ratsy. Ny ray aman-drenintsika (sy isika koa taty aoriana) dia tsy nialasala nitaiza antsika, nanabe antsika manoloana ny zava-misy. Inona no manome herim-po ho an'ny ray aman-dreny mikarakara ny zanany raha tsy ny fitiavana sy ny fahamoram-panahy izay mampiavaka ny olona manan-tsaina. Tokony hahatakatra izany bebe kokoa ny Kristianina ary hanome voninahitra an'Andriamanitra amin'ny zavatra ataony.

Miantso ny fahamoram-panahintsika ny fahamoram-panahin'Andriamanitra. Nanantitrantitra i Paoly fa tokony hifanasoa isika, satria ho avy tsy ho ela ny Tompo (Fil. 4:5). Hianarantsika avy amin'Andriamanitra ny fomba tokony hanehoana fitiavana, ny fomba hanaovana soa na dia tsy tonga lafatra aza ny zava-drehetra. Ny finoana an'Andriamanitra dia mamoa voa tsara ao amin'ny tontolo iray izay matetika feno fifanoherana, tsy fahamarinana ary tsy fahafaham-po. Mampifandray antsika amin'ny lanitra ny fahamoram-panahy (...)

• Ohatra vitsivitsy ao amin'ny Baiboly

Ny voankazo tsara dia voankazo masaka!

Rehefa mitazona voankazo sy mihinana azy ianao dia tsy afaka ny tsy hiraharaha fa vokatra ny dingana voajanahary efa ela izany. Tsy misy lala-manitsy amin'ity fampandrosoana ity ary na dia nametraka vahaloana teo amin'ny lafiny ara-teknika sy simika mba hanafainganana ny fitomboan'ny voankazo aza ny indostrian'ny sakafo dia hita foana ny fahasamihafan'ireo voankazo izay nitombo tamin'ny fomba voajanahary.

Mitovy amin'izany ny fahamoram-panahy, ampahany amin'ny vokatra ny fanahy izay mahakasika antsika amin'ity toko ity. Rehefa maneho io fahamoram-panahy io ny Kristianina dia tsikaritry izy ireo fa tsy vita ao anaty segôndra iray na indray mipi-maso izany. Na dia sarotra aza ny mamintina amina fehezanteny iray ny dikan'ny fahamoram-panahy dia mahaliana kosa ny manamarika fa tsy ara-petra-kevitra izany. Tena misy ny fahamoram-panahy, izay midika fa matetika dia lasa fijoroana ho vavolombelona izany. Amin'izay dia andeha hodinihintsika haingana ireto zava-niseho vitsivitsy tao amin'ny Baiboly ireto.

Andao atomboka amin'i Abrahama, rain'ny mpino, ilay lehilahy niresaka tamin'Andriamanitra tahaka ny olona iray miresaka amin'ny namany izany. Hita ao amin'ny tolo-keviny ho an'i Lota zana-drahalahiny (Gen. 13) ny iray amin'ireo fijoroana ho vavolombelona momba ny hamoram-panahin'i Abrahama. Nangataka azy izy hisafidy izay tiany hipetraka miaraka amin'ny fianakaviany. Naneho fahamoram-panahy sy fahalalahan-tanana i Abrahama. Afaka nampiasa ny fahefany izy ary nanery ny safidiny tamin'ny zana-drahalahiny. Azony natao ny nampiditra ity farany tao amin'ny tobiny manokana, ka nanalavitra ny fiahiahiana ny fizarana. Izay mahafaly ny hafa aloha no katsahin'ny lehilahy manam-pinoana, izay mety tsy ho fomba nahazatra na dia tamin'izany vaninandro taloha izany aza.

Mandritra izany fotoana izany, maneho fomba tsy misy herisetra izy, ary azo antoka fa natao hisorohana ny fifandirana. Ny tombontsoantsika manokana, lazaina amin'ny teny hafa hoe fitiavan-tena, arahina avonavona, tsy fahampian'ny fihainoana na ny fiaraha-miory, no miteraka fifandirana matetika. Mitady izay tombontsoa ho an'ny zana-drahalahiny ilay patriarka.

Nifampiraharaha ny amin'ny famonjena ny zana-drahalahiny i Abrahama (Gen. 18:16-33) rehefa afaka kelikely. Hivavaka amin'Andriamanitra izy mba hanafaka an'i Sôdôma sy Gômôra, satria fantany fa mipetraka ao i Lota sy ny fianakaviany. Ity fanelanelanan-tena ity dia mitovy amin'ny an'i Kristy tenany, mifampiresaka amin'ny Ray ho famonjena antsika. Ho lasa toy ny karazana Mesia i Abrahama manoloana izany.

Vonona hamakivaky kilaometatra maro hanampy ny namantsika ve isika sa heverintsika fa mipetraka lavitra loatra izy ireo ka mila ezaka ara-batana sy ara-nofo be loatra izany? Ny hoe mora fanahy dia mizara ny fotoana, ny angovo, ny loharanon-karena ara-nofo.

Manambara koa ny fahafahan'ny fo hanelanelana ho famonjena ny hafa ny ohatr'i Abrahama. Manome aingam-panahy antsika hivavaka ho famonjena ny olona tiantsika, ny fianakaviany, ny namantsika ary ny mpifanila trano amintsika koa ny fihetsiny. Mivavaka tsy tapaka ho an'iza isika? Ho an'ireo ivelan'ny «Sôdôma sy Gômôra» môderina, ho an'ireo izay mihaona amintsika ao am-piangonana, dia ireo izay fantatsika? Enga anie isika koa hivavaka ary hangataka ny Fanahy Masina handresy lahatra ny olona izay ao an-tsaintsika amin'izao fotoana izao mba hiala amin'ny toe-javatra izay tsy eken'ny Tompo sy hahita ny lalana mankany amin'ny famonjena ao amin'i Jesôsy Kristy. Nanana namana tena mora fanahy tsy Kristianina aho. Niara-nianatra tany amin'ny Oniversite iray izahay. Efa nitantara taminy ny amin'ny fitiavan'i Jesôsy azy sy ny vadiny aho. Nomeko Baiboly sy boky roa izy ary nilazako fa mivavaka aho mba ho voavonjy izy. Manery ahy hivavaka ho azy ny finamananay satria manokatra ny fanjakan'ny lanitra ho azy koa Andriamanitra. Miandry aho satria tsy mihevi-tena ho tia azy mihoatra noho ny fitiavan'Andriamanitra azy aho (...)

Aoka hojerentsika koa ny toetr'i Rebeka, izay tsy nisalasala haka rano ho an'ny lehilahy sy ny rameva folo teo anoloan'ny olon-tsy fantany, dia i Eliezera mpanompon'i Abrahama. (Gen. 24). Tonga tany amin'ny fantsakana haka ny rano ilaina an-trano izy ary nanaiky handraraka rano teo amin'ny dimampolo sy roanjato hatramin'ny telonjato litatra (...) raha ataontsika hoe mahalany rano eo amin'ny roapolo litatra isan'andro eo ny rameva ary afaka misotro rano aman-jatony litatra mba ho tahiry. Lesona iray momba ny fahamoram-panahy sy ny falalahan-tanana, sa tsy izany? Tsy ireo olona fantatsika sy tsara toetra amintsika ihany no ampianarin'ny Baiboly antsika mba hanehoantsika fahamoram-panahy. Hanao zavatra mahaliana isika fa tsy miavaka (Mat. 5:46-48).

Naneho fo feno fitiavana, feno fahamoram-panahy i Davida, olona iray hafa manan-danja ao amin'ny Baiboly na dia teo aza ny fihetsika nihosin-drà nataony. Mitantara toe-javatra maromaro momba izany ny Baiboly. Rehefa teo anatrehan'i Saoly Mpanjaka tao amin'ny lava-bato En-jedy (1 Sam. 24:1-6) izy ary nanana fahafahana hamaly faty, dia tsy nanaja ny "voahosotr'i Jehovah" ihany fa naneho fahamoram-panahy tamin'ny tena fahavalo, izay nitady hamono azy imbetsaka (1 Sam. 24; 26). Naneho fahamoram-panahy ho an'i Mefiboseta, malemy tongotra zanak'i Jonatana sakaizany koa i Davida, ary nitondra azy teo amin'ny latabany (2 Sam. 9) Lesona tsara momba ny fahamoram-panahy ho an'ny tsirairay avy amintsika ity, satria matetika entim-po hamaly faty sy hanana lolom-po ny olona, na dia amin'ny zavatra bitika miseho amin'ny fiainana andavan'andro aza.

Saintsaino ireo ohatra ara-Baiboly hafa toa an'i Jonatana, izay mety ho mpandova ny seza fiandrianana, izay naneho fahamoram-panahy tamin'i Davida, na dia nankahalain'i Saoly rainy aza i Davida. Nitazona ny finamanany tamin'i Davida i Jonatana na dia teo aza ny toe-javatra politika nanahirana. Na koa i Lazarosy, sy Marta ary Maria, izay nandray tsara an'i Jesôsy sy ny mpianany. Misy lesona tsara momba ny fahamoram-panahy (...) Mety hahita olona mahaliana eo amin'ny manodidina anao ianao, ao amin'ny fiangonana misy anao izay mety ho tafiditra ao amin'ity lisitra tsy voafetra ity.

Manome antsika fotoana maro ahafahantsika manao soa amin'ny olona te hanisy ratsy antsika ny Tompo. Mampirisika antsika Izy mba handresy ny fifandirana, ny fifanolanana ary ny fahasosorana ka hanome tanana am-pirahalaliana mifanohana, tanam-pifandraisana indray ho an'ireo nanana fifanolanana ara-pihetseham-po. Fanohanana ho an'ny voninahitr'Andriamanitra ny fihetsika feno hatsarana.

Famintinana

Tsy voatery ho vokatry ny herintsika ny fitondrana ny vokatry ny fanahy, amin'ny maha-malemy fanahy sy tsara fanahy, fa vokatry ny fitoeran'ny Fanahy mitondra fahombiazana eo amin'ny fiainantsika. Ampirisihina hanao fanandramana lehibe sy lalina ao amin'ny Tompo ny mpiray amin'ny vatan'i Kristy. Amin'ny alalan'ny vavaka sy ny fandalinana tsy tapaka ny Teniny izany. Asaina hanana ny maha-izy azy amin'ny maha-mpianatra sy andraikitra amin'ny maha-vavolombelon'ny Mpamonjiny sy ny Tompony ny mambran'ny fiangonana.

Raha efa azonao ny ampahany roa amin'ny halemem-panahy sy ny fahamoram-panahy, dia mangataha amin'Andriamanitra mba hanome aingam-panahy anao hahafantatra ny fomba hampiharana azy ireo amin'ny fiainanao. Misafidiana olona telo ao amin'ny ankohonanao na eo amin'ny fianakaviambe, na eo amin'ny mpifanila trano aminao ary aseho ny ireo lafiny amin'ny vokatry ny Fanahy ireo. Atolory azy ireo vokatra roa (na ampahany roa amin'ny vokatra) ho famantarana ny vokatry ny Fanahy. Azoko antoka fa hanampy anao ny Fanahy Masina (...)

Hosaintsainina:

1. Inona ny “fihetsika feno fahamoram-panahy” farany nasehonao?
2. Tokony ho mora fanahy ve mba halala-tanana?
3. Inona no ambaran'ny olona momba ny fanirianao halemy fanahy?
4. Sarotra ve ny halemy fanahy eo anivon'ny fiarahamonina ankehitriny?
5. Mila fahatsorana ve mba halemy fanahy?

6

Tokantrano vontom-pinoana sy fahatokiana

“Fa fahasovana no namonjena anareo amin’ny finoana; ary tsy avy aminareo izany, fa fanomezana avy amin’Andriamanitra” – Efes. 2:8.

Fanomezana avy amin’Andriamanitra ny finoana, ary ny fianakaviana ihany koa. Ahoana ny fijerinao ireo anankiroa ireo?

Iaina ve ny mahatakatra eto fa ny finoana no singa izay manazava ny fanandramana ananan’ny fianakavian’ny Kristianina? Azo antoka fa, satria ny finoana no mitarika antsika amin’ny fomba fiaina, dia ho tia an’Andriamanitra sy ny mpiara-belona amintsika isika. Tena zava-dehibe ity fomba fiainana ity satria mihoatra lavitra ny petra-kevitra. Fa mila fisainana sy fisaintsainana koa satria ho hitantsika fa mitovitovy amin’ny fahatsarana ara-panahy koa izany.

• Fahatokiana koa ny finoana

Ao amin’ny Baiboly ny teny hoe “finoana” na “fahatokiana”. Teny hebreo manao hoe *emounah* no nilazana azy ao amin’ny Testamenta Taloha, avy amin’ny matoanteny hoe *aman* na “Mifikitra mafy”, “mafonja”, noho izany dia “mendri-pitokiana”. Avy amin’ity matoanteny ity ny teny hoe “Amena” ilazana ny finoantsika, hanekena fa mitazona ny fampianaran’ny Tenin’Andriamanitra isika, ary manambara ny fifamatorana sy ny fanekena izay azontsika. Ny Testamenta Vaovao dia mampiasa ny teny grika *pistis* hilazana hoe “finoana” na “fahatokiana”.

Na miaina irery ianao, na miaraka amin’olona, na manan-janaka na tsia, ny fiainam-pianakaviana ao amin’i Kristy dia mitaky ny finoantsika, tahaka ny fahafahana mino fa milaza ny marina ny Baiboly, ary mpitondra ny Tenin’Andriamanitra izy, nambara ho fampianarana ny olombelona. Ny finoana dia manjary fitadiavana ny sitrapon’ny Avo Indrindra, fanekena ny teny fikasany ary faniriana ny hatoky Azy ao amin’ny fanetren-tena sy ny faharesen-dahatra fa Andriamanitra dia mitana ny teniny. Raha vokatry ny finoantsika ny fanandramana ara-panahy dia tokony ho fotoana iray hihaonana amin’Andriamanitra, hahafantarana an’i Kristy ary hanekena ny fitaomana malefaka avy amin’ny Fanahy Masina izany.

Voafaritra ho “fahatokiana ny amin’ny zavatra antenaina, fanehoana ny zavatra tsy hita” ny finoana (Heb. 11:1). Vokatry izany, ny finoana dia nanjary fanamby maharitra eo anoloan’ny asan’ny saina izay te hitady ny hanaporofaona ny zava-drehetra sy hanehoana ny zava-drehetra alohan’ny haharesen-dahatra. Ny finoana koa dia aseho amin’ny maha-fahaizana mino ny tsy azo resahina, ny fiankinana amin’ny tsy azo tsapain-tanana ary ny famelana ny tena ho hitan’ny Andriamanitra ny finoana. Mitohy amin’izay ihany, voasoratra hoe “Fa raha tsy amin’ny finoana, dia tsy misy azo atao hahazoana sitraka aminy; fa izay manatona an’Andriamanitra dia tsy maintsy mino fa misy lzy sady Mpamaly soa izay mazoto mitady Azy” – Heb. 11:6, sady ny finoana toa izany rahateo dia mitaky fanekena ilay Andriamanitra tokana, Mpamorona. Nilaza ny apôstôly Jakôba fa tsara ny mino Andriamanitra iray (Jak. 2:19. Jereo koa ny Isa. 42:8; 43:11-13; Jao. 17:3; 1 Tim. 2:5).

Araka ny famaritana ara-Baiboly hita etsy ambony dia ny finoana no lasa fanehoana ny zavatra rehetra mihoatra ny lôjika sy ny hevitra ny olona. Araka izany, ny finoana dia tsy fanaovana tsinontsinona ny tena zava-misy fa fihoarana izany. Manaiky ny zava-misy iainantsika ny finoana saingy manampy antsika hihoatra izany izy, satria Andriamanitra no manohana azy.

• Fanomezana avy amin’Andriamanitra

Tsy misalasalany apôstôly Paoly milaza fa tsy noforonin’olombelonany finoana fa fanomezana avy amin’Andriamanitra. Tsy maintsy misy ilàna azy izany matoa fanomezana avy amin’Andriamanitra. Rehefa manolotra fanomezana ho an’ny olona tiantsika isika dia mihevitra fa hampifaly azy ary matetika isika no manolotra zavatra mahaso amin’ny fiainana andavan’andro. Manome finoana antsika Andriamanitra, ary omeny antsika amim-pifaliana sy fitiavana izany, satria fantany fa ny finoana dia hampifandray antsika Aminy, ilay Andriamanitra manome aina. Fantany fa ahafahantsika mandresy ireo fitsapana miharihary eo amin’ny toetry ny olombelona ny finoana, ary hanohana antsika amin’ny fanantenana ny fiverenan’ny Tompontsika.

Nihaona tamina olona maro aho, anisan’izany ny mpampianatra, ny mpitandro filaminana, ny mpandraharaha ary ny mpahay lalàna izay nilaza tamiko fa tsy mba niresaka momba an’Andriamanitra tao amin’ny fianakaviany nandritry ny fitomboany. Tsy mba manana marika ara-panahy izy ireo fony mbola zaza, ary rehefa lasa olon-

dehibe ny tenany dia toy izany ihany ny nitaizany ny zanany, amin'ny foto-pisainana tsy misy an'Andriamanitra, tsy misy finoana, tsy misy fanandramana ara-panahy. Betsaka no nahatsapa fa mety ho endrika tsy fahampiana izany na fahabangana. Fantatr'izy ireo fa ireo manam-pinoana dia toa manana zavatra hafa (...) ary angamba io kely fanampiny io no mahatonga ny fahasamihafana.

Raha fanomezana avy amin'Andriamanitra ny finoana, dia zava-dehibe ny maneho ny fankasitrahantsika. Tsy ampy anefa izany. Tsy tianao ny handre fa tsy nampiasain'ily olona nomenao fanomezana na very na nomeny olon-kafa ny zavatra natolotra azy. Diniho ny zaza rehefa mahazo fanomezana, na saintsaino ny fihetseham-ponao rehefa nandray na mandray fanomezana. Rovitin'ny ankizy avy hatrany ny fonosana, raisiny ny fanomezana ary tonga dia andramany. Milalao ny fiara kely vao azony avy hatrany ny zazalahy, mampiankanjo sy mibango ny volon'ny saribakoly vao azony avy hatrany ny zazavavy (...) Tsy mandany andro izy ireo. Azoko sary an-tsaina fa tian'Andriamanitra ny hahita ny zanany hampiasa ny fanomezan'ny finoana mba hanatsarana ny fanandramana ara-panahy ananany sy hampivoarana ny tanjaky ny fanompoana any amin'ny misy azy ireo. Hitoetra ho petra-kevitra fotsiny ihany ny finoan'ny mpianatr'i Kristy raha tsy nosokafana, naseho ary nampiasaina, ary tsy hamoa ireo vokatra nantenain'ny Ray any an-danitra. Aza hadinoina fa fanomezana avy amin'Andriamanitra ny finoana.

Tsy milaza ny Baiboly hoe manam-pinoana toy ny olona Andriamanitra, fa tsy mivadika kosa Izy ary Andriamanitra matoky indrindra, Izay nanomboka asa tsara ao anatintsika, hahatanteraka izany mandra-pihavin'ny andron'i Jesôsy Kristy (Fil. 1:6). Mahatoky Andriamanitra satria mitana ny teny fikasany amin'ny alalan'ny fanohanana ny finoan'ny zanany. Ny fahatokiany dia toetry ny tena manokana, ary io no ahatsiarovana azy tao amin'ny Testamenta Taloha sy Vaovao (Deo; 7:9; 3:24; 1 Tes. 5:24; 2 Tim. 2:13; Heb. 10:23 sns). Aseho ho Mahatoky i Jesôsy Kristy (Heb. 2:17; 3:1-6; Apôk. 1:5 sns).

Manentana hatrany ireo mpianany i Jesôsy mba hahatoky. Koa satria mitovy hevitra ny finoana sy ny fahatokiana dia olona mahatoky izany ny mpino. Nivavaka ho an'ny tsy fahatokian'ny mpianany tao anatin'ny fivavahany i Jesôsy: *“Izaho tsy mangataka aminao mba hampiala azy amin'izao tontolo izao, fa ny mba hiaro azy amin'ny ratsy. Tsy naman'izao tontolo izao izy, tahaka Ahy tsy naman'izao tontolo izao. Manamasina azy amin'ny fahamarinana; ny teninao no fahamarinana. Tahaka ny nanirahanao Ahy ho amin'izao tontolo izao no mba nanirahako azy kosa ho amin' izao tontolo izao. Ary ho an'ireto no anamasinako ny tenako, mba hanamasinan' ny fahamarinanao azy”* - Jao. 17:15-19.

Ny fahatokian'Andriamanitra dia mitaky ny fahatokian'ny mpino, izay itadiavan'Andriamanitra fanoloran-tena. Io no tanjon'ny fanekena izay angatahan'Andriamanitra ny olony haneho fahatokiana Azy sy fitondran-tena mahatoky; noho izany dia maharitra sy tsy mivadika, na inona na inona toe-javatra iainana. Manohana ny vahoakany hatramin'ny farany Andriamanitra, ary i Jesôsy mihitsy no nampanantena fa hiaraka amintsika *“mandrakariva ambara-pahatongan'ny fahataperan'izao tontolo izao”* - Mat. 28:20. Azo antoka fa takatr'i Paoly izany rehefa nanambara ny teny fitahiana ho an'ireo Kristianina any Tesalônika izy hoe: *“Ary Andriamanitry ny fiadanana anie hahamasina anareo samy ho tanteraka, ka aoka harovana avokoa ny fanahinareo sy ny ainareo ary ny tenanareo ho tanteraka ka tsy hanan-tsiny amin'ny fihavian'i Jesosy Kristy Tompontsika. Mahatoky Izay miantso anareo, sady Izy ihany no hanefa izany”* - 1 Tes. 5:23-24. Ny fahatokian'Andriamanitra amin'ny zanany dia tsy miseho amin'ny fomba kisendrasendra sy miovaova. Tsy miova ary maharitra izany ka manjary loharanon'ny fampiononana ho antsika isan'andro amin'ny fiainantsika (...) mandrapiverin'ny Tompontsika. Misy teny fikasana tsara kokoa noho ny fahatokian'Andriamanitra amintsika ve? Midika izany fa tokony handinika manokana ireo teny fikasan'Andriamanitra ao amin'ny Teniny isika. Saintsaino tsara, satria ny Baiboly dia tsy vitan'ny manambara ny Tenin'Andriamanitra fa manaporofa fa Andriamanitra mitana ny teniny Andriamanitra (...) izany hoe Andriamanitra mahatoky!

• Ny fototry ny finoantsika

Hita taratra ao an-tokantrano ve ny fisian'i Kristy sy ny fiantraikan'ny Teniny amin'izay tadiavinao sy izay efa azonao?

Tsy misy zava-miafina: ivon'ny finoana sy ny fifandraisana eo amin'Andriamanitra sy ny olona i Jesôsy. Ny Testamenta Vaovao dia milaza fa *“ny finoana dia avy amin'ny tori-teny, ary ny tori-teny kosa avy amin'ny tenin'i Kristy”* - Rôm. 10:17. Milaza ny soratra tany am-boalohany fa ny finoana dia avy amin'ny zavatra rentsika ary ny rentsika dia avy amin'ny fanambaran'Andriamanitra (ny teny hoe *rhema* dia ilazana ny “teny”, “miteny”, “zavatra”, “hetsika” sns. Tsy nampiasa ilay teny hoe *logos* i Paoly saingy ny heviny kosa dia mifanakaiky amin'ny teny hebreo hoe *dabar* “Teny”, “zavatra”, sns). Manondro ny tenin'i Kristy ny ankamaroan'ny dikan-teny. Na ahoana na ahoana, ny hevitra ankapobeny dia hoe mifototra amin'Andriamanitra ny finoana. Mpanao sy mpanefa ny finoantsika i Jesôsy. Nanamafy Izy fa ny finoana an'Andriamanitra dia finoana Azy ihany koa, mba hampisy dikany ny fanantenana ny fanjakany (Jao. 14:1,7-13, sns). I Jesôsy mihitsy no mamaritra ny fanantenana hoe: *“Ary izao no fiainana mandrakizay, dia ny mahafantatra Anao, Izay Andriamanitra tokana sady marina, sy Jesosy Kristy, Izay efa nirahinao”* - Jao. 17:3.

Inona no idiran'izany fifandraisana amin'i Kristy izany, sady izy irery ihany no afaka manome dika ny fanandramana ara-panahy, ka manome azy fahafahana hivelatra tsy tambo isaina. Nasehon'ireo Filazantsara fa ny finoana dia ny fanekena fa ho *“azo antoka sy marina”* ny famonjena izay notorin'i Jesôsy. Izany dia fanekena fa amin'ny alalan'io Jesôsy io ihany no ahazoana famonjena, ka manambara ny fitiavan'Andriamanitra *“izay nitia izao tontolo izao ka nomeny ny Zanany tokana mba tsy ho very izay rehetra mino azy, fa hanana fiainana mandrakizay. (Jaona 3:16) Nilaza tamin'ny mpamaky azy i Jaona evanjelisitra fa nanoratra izy “mba hinoanareo fa Jesosy no Kristy, Zanak'Andriamanitra, ary mba hanananareo fiainana amin'ny anarany, raha mino hianareo”* - Jao. 20:31.

Inoako fa efa mazava aminao izany. Ao amin'i Jesôsy Kristy ny finoana ara-Baiboly no mifara sy misy dikany. Raha i Kristy no tanjon'ny finoantsika, ilay mpanambara an' Andriamanitra, dia ilaintsika ny hitady azy, hino azy, hianatra hatoky azy amin'ny fivoarantsika sy ny fahatokiana ny famonjena antsika. Izany no ilàna ny fitrandrahana ny sakafo ilain'ny finoantsika ao amin'ny Soratra Masina. Raha lazaina amin'ny teny hafa, mba handrosoana tsara amin'ny lalan'ny fahamarinana, dia tsy maintsy manome toerana manan-danja sy tsy tapaka amin'ny fianarana Baiboly sy ny vavaka isika.

• Finoana maharitra

Mahay mamily noho isika Andriamanitra!

Andeha atao hoe nandray olona nanakana ny fiaranao teny an-dalana ianao. Tsy manana eritreritra ny hanosokevitra azy hamily ny fiara mihitsy angamba ianao e? Sa tsy izany? Amin'ny fanasanao an' Andriamanitra ho amin'ny fiainanao, inona no hataonao? Mba hijanonana ao amin'ilay ohatra mifandraika amin'ny fiara, dia asainao hipetraka amin'ny sezan'ny mpandeha ve Izy ary hijery anao mitondra ny fiainanao; hangatahanao soso-kevitra vitsivitsy ve izy indraindray? Ny fanandramana amin'ny finoana dia tsy hoe amin'ny fandraisana an' Andriamanitra eo amin'ny fiainantsika fotsiny ihany, fa ny famelana Azy hamily. Mahay mamily tsara kokoa noho isika Izy ary rehefa miaraka Aminy dia tsy vitan'ny ho voaro ihany fa ho tonga amin'ny toerana tsara indrindra.

Ny fananterahana ny sitrapon'ny Avo Indrindra dia fanekena fa mitarika ny fiainantsika Andriamanitra, hanampy amin'ny fampandrosoana izany, mba hahatrarana ny fahamatorana ara-panahy voalaza tany aloha. Tsy mino aho fa mitovy amin'ny fahalemena sy ny fahosana ny fiankinan-doha sy ny fanetren-tena. Rehefa mianatra ny hatoky ny Tompo ny mpino ao an-tokantrano dia mianatra mandinika tsara ny laharam-pahamehany ary manolotra azy ireo Aminy. Tsy mitovy amin'ny fametraham-pialana na fiononana amin'ny anjara akory izany, na ala olana tsy hanaovana na inona na inona. Ny fanekena ny sitrapon'Andriamanitra dia fialana amin'ny *mahazatra*, fandavana ny tsy hihetsika eo amin'ny toerana iray, tsy hihodinkodina, tsy hiaina amin'ny fomba mahazatra sy miiba. Ny hoe milefitra dia ilazana fa ny fiainana vaovao ao amin'i Kristy no mitarika ny mpino hanala ireo lesoka rehetra, fahalotoana ary tsy fahatomombanana, zavatra mifanohitra amin'ny tetikasan'ny fiainam-piovana. Midika izany fa fitandremana ireo didin'Andriamanitra ny fileferana tahaka izany, amin'ny heviny hoe ny finoana nampiharina dia manaporofa ny fitiavan'ny mpino ny Andriamaniny. Nambaran'ny apôstôly Jaona fa "ny fitiavana an'Andriamanitra dia ny fitandremana ny didiny, sady tsy mavesatra ny didiny. Fa izay rehetra naterak'Andriamanitra dia maharesy izao tontolo izao; ary ny fandresena izay enti-maharesy izao tontolo izao dia ny finoantsika". (1 Jao. 5:3,4)

Tsy vitan'ny hoe mitondra amin'ny fandresena fotsiny ihany ny finoana fa amin'ny fahatokiana koa. Manaiky azy ho Tompon'ny fiainany ireo izay nanaiky an'i Jesôsy ho Mpamonjy azy. Maika ery izy ireo hahita ny sitrapon'Andriamanitra ho tanteraka eo amin'ny fiainany ary, amin'ny alalany, dia ahita izany ho tanteraka eo amin'izao tontolo izao. Amin'izany fomba izany, dia afaka milaza isika fa ny finoana dia lasa fileferana, eny fanetren-tena.

Mitondra any amin'ny faharetana ny fahatokiana. Inona moa ny faharetana raha tsy havaozina hatrany ny fahatokiana? Tsy maintsy mifantoka amin'ny tanjona hotratrarina ny mpanao fanatanjahan-tena iray raha te handroso sy handresy. Manomboka eo izy dia ho afaka mamolavola izay mety ho vitany handroso sy hanome tombony malalaka amin'ny herin'ny hozatra rehetra ananany. Inona no ilàna hery raha tsy manana tanjona hotratrarina? Fomba fisaina aloha ny faharetana, amin'ny teny hafa dia hery ara-pitondran-tena, amin'ny faharesen-dahatra, fahatokiana ny teny fikan'Andriamanitra. Toe-po atolotry ny finoana ny tenin'Andriamanitra ny faharetana, Tenin'ny fiainana sy fanantenana. Tsy nomena antsika mba hivezivezentsika eto amin'ny planeta, na "hitsambikimbikinana eo am-pitoerana", na hijanonana na hiainana amin'ny zava-bitany ny finoana fa mamokatra ny faniriana hivoatra, fifohazana ary fanavaozana. Ny finoana no hery manetsika ny saina.

• Miara-mandeha amin'i Kristy

Ny maha-ianao anao no mahaliana an' Andriamanitra noho ny ataonao sy ny anananao. Tsy te hamonjy ny fanananao, ny asanao, ny diplaomanao Izy. Te hamonjy anao Andriamanitra, *ianao*, ary izay no antony tiany hamolavolana ny toetrao. Fantaro fa tsy mahakasika ny tsirairay ihany izany fa ny fianakaviana manontolo. Te hamonjy anao Andriamanitra, araka ny fifandraisana nasehonao tamin'ny ray aman-dreninao na ny zanaka, ny zokinao, ny vadinao, izany hoe ireo rehetra akaiky ny fonao. Tsy azonao heverina mihitsy angamba izany hiditra ny fanjakan'ny lanitra tsy miaraka amin'ireo izay nomen'Andriamanitra anao mba ho tiavinao isan'andro.

Araka ny hitantsika tany aloha, ny bokin'ny Hebreo dia mamaritra ny finoana, ary mitantara ny niandohan'io finoana io amin'ny Tenin'i Kristy i Paoly. Noho izany isika rehetra dia manoloana ny fitakiana ny fahafantarana maharitra ny tenan'i Jesôsy Kristy zanak'Andriamanitra velona ary ny teniny. Raha tsy misy io Teny io dia tsy hisy ny finoantsika, sy ny fahaizantsika mandre isan'andro izay nomanin'ny Tompo ho antsika. Raha tsy misy io Teny io dia tsy hanana fototra sy tsy hisy lanjany ny finoan'ny Fiagonana.

Manomboka eo dia nantsoina handalina tsy tapaka ny tenin'Andriamanitra ny mpino tsirairay. Manjary fotoana iray hihaonana sy hahafantarana ny Mpamonjy sy ny Tompo ny finoana. Fanalahidin'ny fifandraisana marina amin'Andriamanitra izy, tena manomana ny mpino ho amin'ny fiainana mandrakizay. I Jesôsy tenany mihitsy no manamafy izany amin'ny filazana fa amin'ny alalan'ny fahalalana ny tena Andriamanitra sy ny Zanany ny fiainana mandrakizay.

Inona no mampirisika anao amin'ny fiainana andavan'andro? Inona no mampanahy anao, na manakana anao tsy hatory ny alina? Tsy ampoizintsika fa mety ho latsaka ao anatin'ny fandriky ny fitiavan-tena hiaroka fotsiny ny mahafaly ny tenantsika sy ny fahombiazantsika ao amin'ny fiainana ara-tsôsialy isika. Ara-dalàna tanteraka izany saingy ny ara-dalàna dia mety manohitra ny sitrapon'Andriamanitra ho an'ny zanany. Ao anatin'ny fahafahantsika manaiky fa ny Fanahy dia mitarika antsika amin'ny safidintsika sy amin'ny fomba fandaminana ny fiainantsika ny tanjaky ny finoantsika.

Manasa antsika tsy ho diso fomba fisaina ny Tenin'Andriamanitra. Mangataka fitandremana amin'ireo mpino izany: *“Ary aza manaraka ny fanaon'izao tontolo izao; fa miova amin'ny fanavaozana ny saina, hamantaranareo ny sitrapon'Andriamanitra, dia izay tsara sady ankasitrahana no marina”* - Rôm. 12:2. Hita taratra ny finoana rehefa maneho endrika fahamatorana ara-panahy izy. Tsy ho tratra mihitsy ity farany ity, katsahina ho amin'ny ho avy hatrany izany, homanina, toy ny hazo fihinam-boa izay antenantsika voankazo. Omen'Andriamanitra antsika ny teniny, ny Fiangonany ary ny tontolo iainantsika isan'andro hanovana antsika sy hamolavola antsika amin'ny endrik'i Kristy, ilay mpanefa ny finoantsika. Maneho ny fahamarinana izay ianteheran'ny fitomboantsika ny Tenin'Andriamanitra.

Fa tsy ampy izany. Ho fanampin'ny famakiana sy ny fandalinana ny Baiboly, dia asaina ny mpino hitady sakafo-panahy hafa ao amin'ny vondrom-pinoana misy azy. Hitombo ny finoany any amin'ireo fivoriam-bavaka ny vondrom-piarahamonina izay ianarana ny Tenin'Andriamanitra sy andrenesana toriteny ihany koa. Mamelona ny finoany koa ny fivoriam-bavaka sy ny fifohazana mandritra ny fivoriana hianarana ny tenin'Andriamanitra. Tsy misy isalasalana fa hihahery sy hitombo araka ny endrik'i Kristy ireo izay mamonjy ny fiangonany, miaraka amin'ny faniriana handalina.

Fanitarana voajanahary ny finoana an'Andriamanitra ny fahatokiana. Ity farany no mamoha azy ary mamelona sy mitahiry azy, raha toa ny mpino ka manolo-tena amin'ny fony manontolo, amin'ny fanahiny rehetra ary ny eritreriny rehetra, mifandraika amin'i Kristy manontolo, amin'ny fifamatorana manokana sy voafaritry ary tsy misy fisalasalana. Ny fifandraisana toy izany dia azo aseho amin'ny alalan'ny fahatokiana.

Natao ho toy ny fiainana votom-pinoana sy faharetana ny fahatokiana. Rehefa miantso ny Kristianina ho mahatoky ny Baiboly, dia manosika azy amin'ny fiainana feno finoana. Ny finoana toy izany dia miteraka fahatokiana ary manala ny tsy fahatokiana sy ny fijery miiba. Rehefa miresaka fahatokiana isika dia tsy resaka finoana fotsiny na finoanoampoana. Mety hahaliana izany rehetra izany, fa rehefa noresahina ny lalan'ny finoana, dia toa tsy azo ihodivirana ny hiresaka fiainana feno ireto filazana finoana ireto, finoana matanjaka sy matoky ny teny fikasan'Andriamanitra.

Tonga miaraka amin'ny fiaretana amin'ny ezaka ny fiheverana ny fikirizana. Ny taratasy ho an'ny Hebreo dia manasa ny mpino hoe *“ary aoka isika hihazakazaka amin'ny faharetana amin'izao fihazakazahana filokana napetraka eo anoloantsika izao, mijery an'i Jesosy, Tompon'ny finoantsika sy Mpanefa azy* - Heb. 12:1,2.

Raha ampiharina, ny mpino dia nantsoina hamolavola ny fahatokiany, hihazona azy amin'ny alalan'ny fanoloran-tena maharitra. Rehefa mahatakatra izay entin'ny fitiavan'Andriamanitra antsika isika dia apetraka eo anatrehan'ny andraikiny ny tsirairay avy:

- Ahoana ny toetro amin'ny olona ao amin'ny fianakaviako? Moa ve aho misokatra, mahay mandray ary malemy fanahy amin'ireo mambra ao amin'ny antokom-pivavahako izay antsoiko hoe *“rahalahy sy anabavy”* ao amin'i Jesôsy Kristy? Liana amin'ny hafa ve aho rehefa misy tombontsoako manokana na liana amin'ny zavatra ilainy ve aho, na inona na inona toe-javatra misy?

- Manao ahoana ny fanoloran-tenako ao amin'ny fiangonako? Olona mpiandry lalan-dava ve aho? Mpijery, mpitsikera? Sa ve mpanompo izay mihazona ny finoana, tahaka ny fitantanana ny fananako manokana?

- Inona no ataoko raha misy fifanandrinana, fihetseham-po ratsy na feno herisetra atao amiko?

Tsy miaro antsika amin'ny olana raiki-tampisaka amin'ny fiainan'ny olombelona na ny fiainam-piarahamonina ny fiaraha-mandeha amin'i Kristy. Nefa io dia manova ny sitrapoko amin'ny alalan'ny hetsika masina ary koa fifaliako ny maha ao amin'ny fianakavian'Andriamanitra ahy, faly hiaina ao anatin'ny fanantenana iraisana. Tsy finoanoampoana tsotra ny finoana fa fanandramana. Tsy petra-kevitra ny finoana fa asa. Tsy finoanoampoana ny finoana, fa fahazoana antoka sy fahatokiana satria Andriamanitra dia Andriamanitra mitazona ny teniny. Asaina ny mpino hikatsaka, hitia, hamaky, handalina ny Tenin'Andriamanitra sy hivavaka mba hitomboan'ny finoana. Izany no hanatanjahany ny tenany sy hivelomany ho voninahitr'Andriamanitra.

Manao ahoana ny haavon'ny finoanao ankehitriny? Mivoatra araka izay irinao ve ianao? Afaka mizara ny finoany tahaka ny fitaovana ve? Hilaza ve ianao fa mitovy amin'ny herim-po ny finoana?

Ny mino an'Andriamanitra dia mino tanteraka fa fantany ny tsara indrindra amin'ny fiainantsika eto an-tany. Araka izany dia manantena Azy hitazona ny teniny isika, hiaraka amintsika amin'ny fiainantsika andavanandro, manoloana ireo fitsapana izay misy eo amin'ny fiainan'ny olombelona.

Tsy zavatra teôrika na mistika ny fiainana kristianina. Nanome torolalana maro momba ny fandehanana miaraka Aminy i Jesôsy. Ho voamarin'ny Apôstôly amin'ny alalan'ny fitoriany sy ny fanoratany ny zavatra antenain'ny Tompo amin'ny zanany. Zavatra iray tsy azo ihodivirana amin'ny hoavy ny lalan'ny finoana. Tsy misy tsy ankihetsika na fiverimberenana izany miaraka amin'i Kristy izany. Manjary fotoana vaovao ahazoana fiainana, fanantenana sy fahasovana ny andro tsirairay. Ny tiako ambara dia hoe mandray soso-kevitra hampihatra ny fampianaran'ny Tompo Andriamanitra isika isan'andro.

Inona ny finoana raha tsy fahafaha-manao zavatra mihoatra ny zava-misy nefa tsy mandà na tsy manaja izany? Mandeha mihoatra ny zava-misy sady mihevitra izany, amin'ny endrik'i Kristy. Ny finoana toy izany dia mampianatra hatoky Azy, hiantehitra Aminy satria i Jesôsy, raha tonga teto amin'ity tontolo ity izy dia tsy nandà na nanamavo ny tena zava-misy; nihevitra Izy hahatakatra bebe kokoa antsika, ho tia antsika ary hamonjy antsika.

Aza hadinoina ity zavatra iray ity: ny finoana no fanalahidin'ny fahaizana ny zavatra rehetra ao amin'ny fiainantsika!

Famintinana

Ny finoana no fahaizana mino fa tanteraka amin'Andriamanitra izay tsy azon'ny olombelona tanterahina!

Inona no mampanahy antsika amin'izao fotoana izao? Inona no tena mitazona ny saintsika sy ny fotoantsika? Inona no handaniantsika angôvo betsaka indrindra? Afaka mamaly ireo fanontaniana ireo ny tsirairay satria fantany, amin'ny alalan'izany ny zava-dehibe indrindra ho azy. Na izany aza, manoloana ny maha-zava-dehibe ny fitadiavana sy ny fahatakarana izay tian'Andriamanitra hitondrana ny fiainany ny tsirairay, eto sy ankehitriny ary amin'ny hoavy koa, izay nosoratan'Andriamanitra tao amin'i Jesôsy.

Hiara-mandeha aminy amin'ny finoana: tsy fandehanana isan'andro ny ampahany amin'ny fomba fijery mandrakizay ve izany? Taratry ny zava-niainantsika samihafa nandritra ny fotoana manokana ny lalan'ny finoantsika. Fantatsika ny toerana nihaonantsika tamin'ny Tompo, ny toerana nisy antsika tamin'izany ary ny antony nanapahantsika hevitra hanaraka azy. Ny fiainana andavan'andro miaraka amin'ny Tompo dia ho tonga lalana lava, sehatra sy toerana hampiasana ny finoana sy izay ao anatiny rehetra. Ny dingana ataonao dia mety hamela marika na tsia, fa ny tena azo antoka dia ny hoe mamela marika iray tsy mety miala sahala amin'ireo andro manokana eo amin'ny fiainana ny fisian'i Kristy eo amin'ny fiainantsika. Hahazo tombony amin'izany ny fianakaviansika ary indrindra ny fiangonantsika sy ny manodidina antsika. Ampiasao tsara ny finoanao ho voninahitr'Andriamanitra.

Raha mino ianao fa fanomezam-pahasoavana avy amin'Andriamanitra ny finoana ary mianatra ny hahatoky ny Tompo sy amin'ny ny fanolorantenanao ianao, dia mangataha olona telo fara fahakeliny mba hivavaka ho an'ny fitomboanao ara-panahy. Mba hanamorana ny fifandraisana dia manolora vokatra iray ho azy, ho mariky ny fahatokiana avy amin'ny Tompo (...)

Hosaintsainina:

1. Ahoana no hamaritanao ny finoana?
2. Mora mahatoky ny hafa ve ianao?
3. Misy fepetra takin'ny finoana ve?
4. Ahoana ny fanehoana fahatokiana?
5. Inona no ampifandraisanao ny finoana sy ny fanantenana?

7

ny fahalemem-panahy ao an-tokantrano

«Koa mitafia famindrampo sy fiantrana, fahamoram-panahy, fanetren-tena, fahalemem-panahy, fandefarana, araka ny olom-boafidin'Andriamanitra sady masina no malala. Mifandefera, ka mifamelà heloka hianareo, raha misy manana alahelo amin'ny sasany; tahaka ny namelan'ny Tompo ny helokareo no aoka mba hamelanareo heloka kosa. Ary aoka ho ambonin'izany rehetra izany ny fitiavana, fa fehin'ny fahatanterahana izany» - Kôl. 3:12-14.

Nny fahalemem-panahy! Manoloana antsika ankehitriny ny ampahany mialoha ny farany amin'ny vokatry ny fanahy. Ohatra, tsy mitovy amin'ny fahatsapana anananao rehefa mihinana manga na paiso ny zavatra tsapanao rehefa mihinana karazam-boankazo toy ny letisia sy ny voaloboka. Tsy azo hanina ny voankazo sasantsasany raha tsy efa masaka tsara, sy mamy tsara ary malefaka tsara, kanefa misy kosa ireo tsara ho fihinana na dia somary mbola marikivy (misy makirana kely), mafy ary mikarepoka aza. Moa ve tsy mikatsaka hatrany ny tsiron'ny voankazo tianao ianao? Sahala amin'izany tokoa ny ampahany amin'ny vokatry ny fanahy izay asehon'ny fahalemem-panahy. Azo antoka fa mikatsaka ny endrik'izany vokatry ny fanahy izany ny Tompo rehefa mitsidika ny sahan'ny dia ny fiangonana. Kanefa mialoha ny hitsidihany ny fiangonana, dia tsy azo lavina fa iriny tokoa ny handalo ao amin'ny toerana misy antsika, dia ny tokantranontsika izany. Ara-boajanahay sy ara-dalana, noho izany, raha toa ka manan-toerana eo amin'ny fiainan'ny Kristianina ny fahalemem-panahy.

• Mamaritra ny atao hoe fahalemem-panahy

Avy amin'ny teny hebreo *'anav*, na «malemy (fanahy)» no iavian'ny teny hoe fahalemem-panahy. Adika amin'ny teny grika *praitês*, «fahalemem-ny fanahy» izany. Tsy mora hatrany anefa ny mahita dika mitovy amin'ny teny malagasy, ka izany no antom-pisian'ny karazan-dikan-teny toy ny: «malemy fanahy», «be fitiavana», «manetry tena». Mitodika any amin'ny endrika anaty avokoa anefa izany rehetra izany, izay ateraky ny fahasoavan'Andriamanitra irery ihany. Nahatsikaritra endrika fahalemena tao anatin'ny fahalemem-panahy ny olombelona tany aloha. Toy ny fihetsika eo anelanelan'ny toetra tezi-dava sy tsy miraharaha no iheveran'i Aristote azy. Fironana voajanahary ho fanamorana ny fifandraisan'ny samy olombelona, ho fanoherana ny fampihorohoroana sy ny habibiana no amaritan'i Platon ny fahalemem-panahy. Noho izany, azon'ny olombelona atao ny ho tonga malemy fanahy, na inona na inona foto-kevitra ara-pilôzôfia joroany.

Noho izany, tonga iray amin'ireo mariky ny toe-panahy kristianina ny fahalemem-panahy raha vantany vao azon'ny olona fa iainana miaraka amin'ny fihetseham-pony, ny fahatsapany, izany hoe izay mamaritra ny atao hoe olombelona rehetra ny finoana. Tsy azo ampifandraisina amin'ny fahalemena na ny fahalefahana manoloana ny toe-javatra feno fihainana izany famaritana izany. Raha toa ka nampidirin'i Paoly tao anaty lisitr'ireo singa mamehy ny vokatry ny fanahy izany, dia azo antoka fa tokony hilona ao anatiny ny fiainana kristianina. Hita taratra amin'ny fifampifandraisan'ny olombelona izany toetra izany.

• Fahalemem-panahy sy hatsaram-panahy

Afaka mandray ny fahalemem-panahy avy any ambony ny fontsika!

Manambara ny hatsaram-panahy lehibe ananan'Andriamanitra, izay mitovy dika amin'ny «fahalemem-panahy» ny Testamenta Taloha. Mitovy dika amin'ny hery anaty, manakaiky ny fifehezan-tena, ampahany lehibe amin'ny vokatry ny fanahy ary entanin'ny fanetre-tena, izay lavitra ny fanehoana fahalemena na tsy firaharahana ny fahalemem-panahy (Efes. 4:2; Kôl. 3:12). Jesôsy no ohatra faratampon'ny fahalemem-panahy. Manasa antsika Izy mba hanatona Azy, raha tojo zava-tsarotra manoloana ireo fihainana an'arivony eto amin'izao tontolo izao, na tojo hakiviana sy fahalainana isika. Hoy Izy: «*Mankanesa atỳ amiko, hianareo rehetra izay miasa fatratra sy mavesatra entana, fa Izaho no hanome anareo fitsaharana. Ento ny zio-gako, ka mianara amiko; fa malemy fanahy sady tsy miavona am-po Aho*» - Mat. 11:28,29.

Ao amin'io filazantsara io ihany no anambaran'i Matio ny Mpaminany Isaià, ho filazalazana ny momba ny fidiran'i Jesôsy tamin'ny fomba manetriketrika tao Jerosalema: «Lazao amin'i Ziona zanakavavy; Indro, ny Mpanjakanao avy ho anao, Malemy fanahy sady mitaingina boriky, dia zanaky ny boriky miasa» (21:5). Hita taratra teo amin'ny fihetsiny manoloana ireo mahantra, marary isan-karazany, ireo olona nanontany tena momba ny antom-pisiany, eny hatramin'ireo mpitsara sy mpiampanga tsy marina ny fahalemem-panahin'i Jesôsy.

Mitaky ny fahalemem-panahy avy amin'ny mino ny fahalemem-panahin'ny Tompo. Mianatra ny hijoro hatrany manoloana ny fahasaratam-piainana ity voalohany, ary tsy hamela ny tenany ho kivy. Na izany aza, tokony ho toetry ny kristianina, mpianatr'i Jesôsy Kristy, ny fahalemem-panahy, kanefa tsy tokony hisaraka velively amin'ny fahazavan-tsaina, ny fahaiza-mitsara ary indrindra ny faniriana hijoro ho vavolombelona momba ireo fahagagana ataon'Andriamanitra eo amin'ny fiainana izany fahalemem-panahy izany.

• Fahalemem-panahy sy fifanoheran-kevitra

Tsy midika ho fahalemena tsy akory ny toetra malemy fanahy!

Mampirisika ny mpanompon'Andriamanitra i Paoly mba hanana fomba fisaina feno fahalemem-panahy na dia misedra fifanoherana sy fisarahana aza: «*Fa mandava ny fanontaniana adaladala tsy misy antony, satria fantatrao fa mahatonga ady izany. Ary tsy mety raha miady ny mpanompon' ny Tompo, fa ho malemy fanahy amin' ny olona rehetra, mahay mampianatra, mahalefitra, mananatra ny mpanohitra amin' ny fahamoram-panahy; fa angamba Andriamanitra hanome azy fibebahana hahalalany tsara ny marina, ka hody ny sainy ho afaka amin' ny fandriry ny devoly, izay nanao azy sambo-belona hanao ny sitrapony*». - 2 Tim. 2:23-26.

Midika izany fa tokony handositra ny adihevitra, eritreritra na resaka hafa feno fifanoherana ny Kristianina. Ny mifanohitra amin'izany no tokony hataony dia ny mamolavola fahaizana mandinika, sy toe-tsaina mahay mandanjalanja (lavitry ny toe-tsaina tia mitsikera). Ny angatahin'ny apôstôly amin'i Timoty, ilay zazalahy mpiaramiasa aminy, dia ny hisintaka tanteraka amin'ny resaka tsy misy fotony, izay tsy mitondra ho amin-javatra azo tsapain-tanana raha toa ka hiteraka fialamboly, fihenjanana, izany hoe mety hiteraka fifanolanana sy fisarahana izany. Ho hita taratra amin'ny fomba fandraisantsika anjara amin'ny adihevitra, ampahibemaso na tsia izany, raha toa ka vokatry ny fanahy na tsia ny fahalemem-panahy. Miara-mikatsaka foto-kevitra ho fanorenana, amin'ny fanajana ny maha-izy azy ny tsirairay, ny fahaiza-manaony, sy amin'ny fanomezana fahafahana mitovy ho an'ny tsirairay isika.

Tsapan'ny apôstôly Jakôba tsara izany ary izany indrindra no antony nampirisihany ireo mpino mba hanaraka ny voalazan'ny tenin'Andriamanitra, dia ao anatin'izany fahafahana mifampihaino izany, ho fampandrosoana ny fiaraha-monina: «*Fantatrareo izany, ry rahalahy malalako. Kanefa aoka ny olona rehetra halady hihaino, ho malai-miteny, ho malain-ko tezitra; fa ny fahatezeran'ny olona tsy ahefana izay marina eo imason'Andriamanitra. Koa ario ny fahalotoana sy ny lolompo rehetra, ary ekeo amin'ny fahalemem-panahy ny teny nambolena, izay mahavonjy ny fanahinareo. Fa aoka ho mpankatô ny teny hianareo, fa aza mpihaino fotsiny ihany ka mamitaka ny tenanareo. Fa raha misy mpihaino ny teny, nefa tsy mpankatô, dia toy ny olona mizaha ny tarehiny eo amin'ny fitaratra izy; fa mijery ny tenany izy, dia lasa, ary miaraka amin'izay dia hadinony ny tarehiny*» - Jak. 1:19-24. Manjary manana ny rafitra azy manokana izany fahalemem-panahy izany satria ahafahana maneho fahiratan-tsaina, fandrosoana ary fanehoana ny tena zava-misy.

Mitondra hery miasa mangina feno fahalemem-panahy ao am-po ny tenin'Andriamanitra ary hita taratra amin'ny alalan'ny asa izany. Noho izany, ny mpino rehetra dia hianatra ny hitondra tena amim-pahalemem-panahy. Tsy midika tsy akory izany fa tsy ho tezitra na oviana na oviana ilay mpino, na koa tsy hisy na inona na inona hanorisory na hanafintohina azy. Fihetseham-po voajanahary ny hatezerana, kanefa manentana antsika tsy hihoatra ny fefy izay mitondra ny hatezerana ho any amin'ny fahotana ny Baiboly. Sekoly natao hanazarantsika izany ny tokantrano (...) Ny fiangonana koa!

• Famelan-keloka sy fahalemem-panahy

Lehibe tany amin'ny Nosy Maorisy ny tenako, izay ahitana fomba fanao (toy ny any amin'ny sasantsasany amin'ireo nosy manerana ny Ranomasimbe Indianina) toy ny fihinanana manga manta na vao manomboka mihamasaka, atao lasary, miaraka amin'ny sira sy sakay kely (hafa kely izany, sa ahoana hoy ianao!). Mba hanalefahana izany anefa dia matetika no ampiana voamadilo nandrahoina na mananasy kely izany. Raha tsy izany, dia asiana siramamy kely fotsiny ary manome toky anareo aho fa tena matsiro tokoa. Matihanina amin'izany avokoa na ny anabaviko, na ny zanaky ny iray tam-po amiko eny hatramin'ny zanako vavy matoa, ary na aiza na aiza toerana ihaonanay, dia mahafaly anay ny manavao izany fanandramana izany hatrany - azonao atao ihany koa ny manandrana izany! Mampahatsiahy ahy ny ampahany amin'ilay vokatry ny fanahy izany: ilaina ny fisian'ny fanalefahana manoloana ny fifangaroana saro-devonina na sarotra ampidirina eo amin'ny lafiny fifandraisana.

Araka ny hitantsika, dia misy fifandraisana tsy azo ihodivirana eo amin'ny famelan-keloka sy ny tsirairay amin'ireo vokatry ny fanahy. Koa satria porofon'ny fahalemem-panahy koa ny vokatry ny fanahy, noho izany, fomba mahatalanjona hahafahantsika mifandray amin'ny hafa - Andriamanitra na ny olombelona - ny famelan-keloka. Fifandraisana mitaky fahiratan-tsaina sy fahatokiana, fanetren-tena ary fitiavana izany. Tokony hihazona izany fanomezana avy amin'Andriamanitra izany sy ny fankasitrahany eo amin'ny fiainantsika andavanandro isika. Fomba iray ahafahantsika manolo-tena ho amin'ny fanarahana izay lazain'i Jesôsy amintsika izany: «*Ary mamela ny helokay tahaka ny namelanay izay meloka taminay. Ary aza mitondra anay ho amin' ny fakam-panahy, fa manafaha anay amin'ny ratsy. Fa raha mamela ny fahadisoan'ny olona hianareo, dia mba hamela ny anareo kosa ny Rainareo Izay any andanitra*» - Mat. 6:12-14.

Araka ny hitantsika ao amin'ny fampidirana, dia manentana ny Kristiana mba hifandray amim-pahalemem-panahy sy amim-panetren-tena i Paoly, haneho faharetana ary indrindra hifamela heloka raha tojo fifandirana. Manamora ny fanazarana ny fifamelana, mikolokolo azy ary tonga fanafody manasitrana ny lolompo sy ny otripo ny fahalemem-panahy. Toy ny lasary manga miaraka amin'ireo fangaro maro samihafa dia ilaina ny fanalefahana mba hampifanaraka tsara ny fifandraisan'ny olombelona. Tonga lalana tsy maintsy diavina eo amin'ny ankohonana tsirairay na ny mambran'ny fiangonana izany fifandraisana ety eo amin'ny fahalemem-panahy sy ny fanazarana ny fifamelana izany. Tsy azo saintsainina akory izany atao hoe vondrona mpino tsy ahitana fahalemem-panahy izany. Kanefa mahira-tsaina sy mahafantatra tsara ny zava-misy i Paoly; fantany tsara fa mateti-pitranga eo anivon'ny fiaraha-monin'ny mpino ny fifandirana sy ny disadisa. Noho izany, manentana ny tsirairay izy mba hanana izany fahalemem-panahy, fanetren-tena sy faharetana izany, ka afaka ny hifanohana sy hifamela amin'ny fotoana ilana izany.

Raha fintinina, ny Baiboly dia miangavy antsika mba haneho fahalemem-panahy raha toa ka tsapantsika fa rahonan'ny fifandisoan-dresaka sy ny fahatsapana tsy mampivelatra ny fifandraisan'ny samy olombelona. Raha toa ka mamaritra ny fiaraha-monina ho toeran'ny fifamelana i Paoly, midika izany fa misy ny toerana-fotoana hahatsapan'ny lehilahy sy ny vehivavy ny fifaliana amin'ny fandraisana ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra ka handraisany ny adidy ny amin'ny tokony hampiharany izany eo amin'ny fifandraisany maro samihafa amin'ireo mpiara-belona aminy. Tsy azo isalasalana fa midika ho fanomezana ho avy ho an'ny fifandraisan'ny olombelona ny fifamelana sy ny fifampitondrana amim-pahalemem-panahy (...) Toa ireo olona mahery sy ny malala-tanana ihany no mora mamela heloka. Tsy afaka ny hivoaka avy ao am-pon'ireo mandà ny fiasan'ny fanahy ny fahalemem-panahy!

• Fahalemem-panahy ao anatin'ny fanantenana

Mampirisika ny famaliana amim-pahalemem-panahy ireo izay mangataka ny anton'ny fanantenana kristianina ny apôstôly Petera. Azo antoka fa niaina fiovam-po tanteraka izy, ilay ambaran'ny filazantsara ho olona mora misendaotra. Nazava taminy fa manambara tsara kokoa an'i Jesôsy Kristy, mihoatra noho ny hery sy ny fahasiahana, ny fahalemem-panahy.

«Fa raha tãhiny mitondra fahoriana noho ny fahamarinana hianareo, dia sambatra; ary aza matahotra tahaka azy, ary aza mangorohoro hianareo; fa manamasina an'i Kristy ho Tompo ao am-ponareo; ary aoka ho vonona mandrakariva hianareo hamaly izay manontany anareo ny amin'ny anton'ny fanantenana ao anatinareo, nefa amin'ny fahalemem-panahy sy ny fanajana, ka manàna fieritreretana tsara, mba ho menatra izay manaratsy ny fitondran-tenanareo tsara ao amin'i Kristy, dia izay anendriken-drehana anareo. Fa raha sitrapon'Andriamanitra, dia tsaratsara kokoa ny hitondra fahoriana amin'ny fanaovan-tsoa noho ny amin'ny fanaovan-dratsy» - 1 Pet. 3:14-17.

Aoka isika hitandrina! Tsy mampirisika ny Kristianina handalo fijaliana anefa izany fanambarana izany, izay midika ho fampahoriana asehon'ny Kristianina sasantsasany. Matetika ireto farany no mihevitra fa ny fahoriana iainana na notanterahina dia maneho kokoa ny finoana. Ambaran'i Petera mazava fa ahitana tsy fifankahazoana, fanesoana, eny hatramin'ny fanenjehana aza ny finoana. Matetika no miatrika fandavana mahery vaika ny finoana noho ny fisian'ny finoana mifototra amin'ny fahalalana, ny tsy finoana an'Andriamanitra, ary ny hevitra mifanaraka amin'ny ara-tsiansa. Ho setrin'izany, ny Kristianina dia tsy maintsy maneho fandeferana, toe-tsaina mivelatra, mihevitra ny maha-olona, izany hoe fahiratan-tsaina feno fahalemem-panahy ary haneho ny vokatry ny fanahy eo anivon'izao tontolo izao!

• Sambatra ny malemy fanahy

Nandritra ny toriteny teo an-tendrombohitra no nanambaran'i Jesôsy ny fahasambarana ananany. Mampiditra ny fahalemem-panahy, dia ilay toetra fara tampony ananan'ireo handray valisoa, ao amin'ny teniny Izy. Hoy Izy: *«Sambatra ny malemy fanahy; fa izy no handova ny tany» - Mat. 5:5.*

Ambaran'i Jesôsy etoana fa dieny izao no hiomanana ho amin'ny fiainana mandrakizay ary mila fanazarana ny fahalemem-panahy sy ny fanetren-tena izany. Tsy azo tafiana toy ny sarontava ireo endriky ny fanandramana kristianina roa ireo. Tsy azontsika atao ny mampifangaro ny fahalemem-panahy amin'ny teny mamy, ny fanekena misolelaka na ny fihatsarambelatsihy. Tsy tokony haneho endrika fanetren-tena sandoka koa ny fanetren-tena (izay mety ho endriky ny fieboeboana ihany). Toetra mampiavaka ny fitondran-tena kristianina ny fahalemem-panahy lazaina eto. Ho fanomezana toromarika mazava momba ny tokony ho fihetsiky ny mpianany no antony nanambaran'i Jesôsy izany. Fanetren-tena sy hery anaty manoloana ny fahasiahana, ny tsy rariny, ny fitondrana mitanila, ary ny fahadisoam-panantenana no mety ahazoana ny atao hoe fahalemem-panahy. Irin'ny Tompo ny hiainan'ny mpianany fifandraisana feno fahasambarana, sy filaminana ary tanteraka miaraka amin'ireo mpiara-belona aminy. Fanehoana ny fanekena ny foto-kevitra ijoroan'ny fanjakan'Andriamanitra ny fahalemem-panahy.

Zava-dehibe noho izany ny mianatra sy mizatra ilay antsoina hoe «Fahalemem-panahy misaina tsara». Mariho fa tsy tokony heverina ho toy ny fahalemena na tsy fahalalana ilay fahalemem-panahy ambaran'i Jesôsy. Marobe ireo Kristianina mampifangaro ny fahalemem-panahy sy ny fanafoanana ny tena. Ny olona malemy fanahy dia ireo izay tsy mana herisetra ary ny tsy fanaovana herisetra dia tsy midika ho fanarahan-drenirano na tsy firaharaha. Hanampy ny Kristianina hiaina hifanaraka amin'ny tenin'Andriamanitra ny fahalemem-panahy, raha toa ka ampiasaina amim-pisainana tsara izany. Azoko atao ny ho tonga hentitra kanefa tsy tezitra na maneho herisetra.

Azoko atao ny ho tonga hentitra kanefa tsy mihenjana. Mitondra fileferana ny fahalemem-panahy kanefa tsy mitarika ho amin'ny tsy firaharahana na ny fahosana. Tsindriantsika hatrany ny tsy fitovian'ny fahalemem-panahy amin'ny fahalemena. Naneho fahalemem-panahy hentitra sy misaina tsara i Jesôsy, indrindra mahakasika ireo foto-kevitra tsy azo iadian-kevitra.

Noho izany, tokony hianatra ny haneho fahalemem-panahy isika Kristianina eo amin'ny fifandraisantsika ao an-tokantrano sy ao am-piangonana. Mandritra ny adihevitra tsy mitovy koa no tokony handrosoantsika amin'ny fihainoana ireo fanehoan-kevitra ny hafa manoloana ny antsika. Mety hisy olona tsy hitovy hevitra amintsika koa, na ao an-tokantrano na any am-piangonana, kanefa tsy tokony hanelingelina ny fifandraisantsika izany. Manana olan'ny fitiavan-tena sy fanambonian-tena aho raha toa ka miakatra ny hatezerako rehefa tsy ekena ny hevitra. Tsy azoko atao ny hanome tsiny ny hafa noho ny tsy fitoviany hevitra amiko. Sambatra ny malemy fanahy, fa izy no eo an-dàlana ho any amin'ny mandrakizay!

Famintinana

Manasa antsika haneho fahalemem-panahy i Jesôsy satria malemy fanahy sady tsy miavona am-po Izy. Tsy misy zava-miaina manodidina izany endriky ny vokatra ny fanahy izany. Manoloana zava-misy izay matetika no tsy tazantsika isika: tsy nanana safidy hafa ankoatra ny famolavolana toe-tsaina feno fahalemem-panahy ny mpianatr'i Jesôsy Kristy. Tsy mora izany fomba fiasa izany manoloana ny sotasota sy ny tsy rariny, kanefa mangataka antsika ny Tompo mba hikolokolo fahalemem-panahy. Tsy maintsy mianatra avy Aminy isika raha maniry ny handresy.

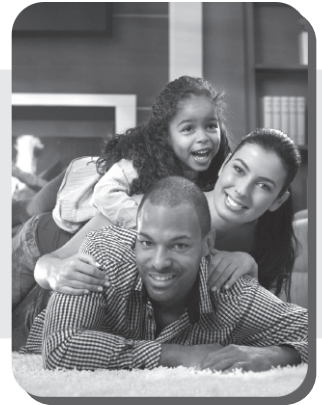
Ho tsapanao fa hitondra fanovana tanteraka, tsy eo amin'ny fiainan-tokantrano ihany, fa eo amin'ny fiainana ao amin'ny fiangonana misy anao, ny fisian'izany ampahany amin'ny vokatra ny fanahy izany.

Fa ny vokatra ny fanahy dia (...) fahalemem-panahy!

Resy lahatra ve ianao fa maniry ny hisian'ny toerana manan-danja ho an'ny fahalemem-panahy eo amin'ny teny sy ny fihetsika ataonao ny Tompo? Raha mino izany ianao, dia manasà olona telo ao am-piangonana hiara-mivavaka aminao mba ho hita taratra eo amin'ny sahan'ny Tompo izany ampahany amin'ny vokatra ny fanahy izany. Aza hadinoina ny manolotra voankazo iray (na ampahany) ho fanoharana izany fahalemem-panahy izany (...)

Hosaintsainina:

1. Manana famaritana manokana ny atao hoe fahalemem-panahy ve ianao?
2. Ahoana ny fomba hifehezanao ny hatezerana sy ny fahasosorana?
3. Ahoana no ampifandraisanao ny fahalemem-panahy amin'ny fanetren-tena?
4. Inona no hevitrao mahakasika ny tsy fanaovana herisetra?
5. Mahafantatra olona manana izany ampahany amin'ny vokatra ny fanahy izany eo amin'ny manodidina anao ve ianao?

«Tandrema ny fonao mihoatra noho izay rehetra tokony hotandremana;
Fa avy ao aminy no ihavian'ny aina» - Ohab. 4:23.

Ny ampahany farany amin'ny vokatry ny fanahy no hodinihintsika dia ny fifehezan-tena! Mitondra ny anarana hoe fahononam-po koa izany. Ampahany farany kanefa tsy ny kely indrindra, satria tsy maneho ny endrika mora indrindra amin'ny fitondran-tena kristianina izany. Raha toa ka manomboka amin'ny fitiavana ary miafara amin'ny fifehezan-tena ireo ampahany sivy amin'ny vokatry ny fanahy dia midika izany fa miitatra hatrany amin'ny fifehezan-tena koa ny fitiavana.

• Mamaritra ny atao hoe fifehezan-tena

Hery avy ao anaty ny fifehezan-tena!

Manery ny tsirairay avy amintsika hiresaka momba ny tena, hiseho eo anoloan'ny tena, ny filazana ny atao hoe fifehezan-tena. Lalana tsy maintsy diavina eo amin'ny fanandramana kristianina ny fifehezan-tena, ary amin'ny alalan'ny fiasan'ny Fanahy Masina eo amin'ny fiainantsika no ahitana ny heviny. I Paoly dia mampiasa ny teny grika *engkrateia*, «matanjaka anaty», mba hanondroana ity endriky ny fomba fiaina kristianina fahasivy ity. Ahitana ny litera *en* (izay vakina hoe «enn») izany teny izany «en» na «ao amin'ny» sy ny hoe *kratos* «mahery», «matanjaka», «manjakazaka». Midika hoe «mifehy», «manana fahefana amin'ny», «manana fifehezana», «mamoritra» ny matoanteny *krateo*, izay antony hampiharana ny hevitra hilazana ny olona iray ho «matanjaka», «mahafehy», «mahay mifehy», sns.

Manome halehibe manokana ny vokatry ny fanahy izany endriky ny fanandramana ara-panahy izany, satria izy irery ihany no hany mahakasika ny mpino amin'ny fifandraisany amin'ny tenany, mialoha ny hitarany amin'ny fifandraisany amin'ny hafa. Tsy latsa-danja tsy akory ny endrika fara tampon'izany vokatra izany, satria hery iray antenaina na vokarin'ny fanahy eo amin'ny fiainan'ny mpino rehetra izany, mba hiarovan-tena amin'ny fakampanahy mifandraika amin'ny fialamboly na faniriana sasantsasany. Ny fifehezan-tena no hatsaran-toetra ananan'izay mahay mihazona ny filany, indrindra ny filan'ny nofo, eo ambany fifehezan'ny faniriany, kanefa faniriana milefitra eo ambany Fanahy Masina!

Tsy fampiasa matetika ao amin'ny Baiboly ny teny hoe «fifehezan-tena», kanefa ankatoavina amin'ny andalan-teny maro izany. Tsy indray mandeha monja no ahitana ny andian-teny hoe «fifehezan-tena» ao amin'ny Testamenta Taloha, ao amin'ny Ohab. 25:28: «*Tanàna rava tsy misy mända ny lehilahy izay tsy mahatsindry ny fanahiny*» (adika arabakiteny hoe «tsy mahay mihazona ny fanahiny»).

Hita matetika ao amin'ny Testamenta Vaovao ny hevitra ny fifehezan-tena. Hatsaran-toetra manan-danja no dikan'ny hoe fifehezan-tena amin'ny foto-pisainana grika. I Platon, Aristote, ireo stoisianina, Philon, sy ireo Esenianina ary ireo olona maro hafa dia nihevitra ny fifehezan-tena ho hatsaran-toetra lehibe indrindra. Tsy mahagaga noho izany raha toa ka miresaka momba io lohahevitra io matetika i Paoly tao anaty taratasy nosoratany, indrindra nandritra ny fampirisihany ny Galatianina⁵.

Mampiasa indroa ny matoanteny *egkrateuomai* i Paoly rehefa mitodika amin'ny Kristianina tany Korinto, izay efa fampiasa ao amin'ny Baiboly Grika «Septante⁶». Mampiasa foto-kevitra mahazatra ireo olona nandray ny taratasy nosoratany, ao anatin'ny tontolon'ny Grika, ny Apôstôly. Ao amin'ny epistily voalohany, ao amin'ny toko fahafito ka ny andininy fahasivy, no ampiasainy ny andalan-teny midika hoe «fifadiana» na «famerana» eo amin'ny lafiny firaisana ara-nofo, izay dikan-teny ara-dalana amin'ny teny grika. Manery ireo izay tsy manana fifehezana amin'io lafiny io izy mba hanambady. Ao anatin'io foto-kevitra io ihany no hanoroany hevitra ny mpivady mba tsy hifadian'izy ireo ny firaisana ara-nofo, satria mety hitarika ny tsy manana fifehezan-tena ho amin'ny fijangajangana ny famoretana maharitra (1 Kôr. 7:5). Ho fisorohana fa tsy ho famoretana tsy akory ny torohevitra nomen'ny Apôstôly. Tsy maneho fandrarana izy, satria tsy misy afaka mifehy ny falalahan'ny mpino sy ny faniriany handika izay voarara na misy aza ny fandrarana (...) Mampirisika ny fananana fifehezan-tena izy ho fampianarana; maniry izy ny mba hananan'ny mpino fifandraisana amin'ny mpiara-belona aminy. Azo atao ny miresaka momba ny fahalalana onony, kanefa mifandraika manokana amin'ny lafiny zava-pisotro misy alikaola izany, izay hamafisin'ny teny grika *nêphalios*, ilay

5 Marihina fa tsy maneho mivantana ilay fanontaniana ny Baiboly. Na ny teny *engkrateia* ao amin'ny Testamenta Vaovao aza dia tsy hita afa-tsy ao amin'ny Gal. 5:22; Asa. 24:25 ary 2 Pet. 1:6.

6 Dikan-teny grika ao amin'ny Testamenta Taloha. Jereo ny Gen. 43:31; 1 Sam. 13:12; Isa. 5:10.

teny mihoatra ny dikan'ny fahononam-po eo amin'ny fitondran-tena (Jereo ny 1 Tim. 3:2,3,11; Tit. 2:2. Mampirisika ny fananana fihetsika tony eo anivon'ny fiaraha-monin'ny finoana sy ny mpiara-belona, eo amin'ny fifandraisan'ny olombelona ny Apôstôly).

Mifanentana tsara amin'ny mpitarika ny Fiangonana izany hatsaran-toetra izany (na fitondran-tena tsara izany) (Tit. 1:8; 2 Pet. 1:6). Zavatra tena ilaina tokoa amin'ny fanandramana ara-panahy, noho izany, ny fifehezan-tena.

• Mahakasika ny fihetsika

Ny fiezahana no handrefesana ny fahafahana handeha lavitra!

Ao amin'ny epistily voalohany ho an'ny Kôrintianina, dia miseho amin'ny endrika fitsipi-pifehezana ho an'ny mpanao fanatanjahan-tena ny fifehezan-tena nananan'i Paoly. Iza no nolazainy: «Ary ny mpihazakazaka rehetra dia mahonon-tena amin'ny zavatra rehetra. Kanefa ireny dia mitady satro-boninahitra mety ho lô ihany, fa isika kosa ny tsy mety ho lô. Raha izaho ary, dia mihazakazaka, nefa tsy toy ny manao kitoatoa; ary mamely totohondry aho, nefa tsy toy ny mamely ny rivotra; fa asiako mafy ny tenako ho mangana ka andevoziko, fandrao, na dia efa nitory tamin'ny sasany aza aho, dia holavina kosa ny tenako» - 1 Kôr. 9:25-27. Mihatra amin'ny mpino koa izany zavatra takina amin'ny mpihazakazaka, izay maniry hahazo amboara, izany. Kanefa, aoka isika hitandrina fa tsy mikatsaka ny hiditra ao amin'ny fanjakan'Andriamanitra amin'ny alalan'ny herin'ny tenany ny mpino ary tsy manao ezaka mba handray valisoa avy amin'ny fanomezana ny fiainana mandrakizay. Natolotr'i Kristy azy izany fiainana izany ary mandray izany amim-pinoana izy.

Azo antoka tokoa ny tian'i Paoly lazaina eto fa manoloana fihaihana ny mpino mba hanaanany fiaretana, tsy fiovaovana ary fanoherana ireo fakam-panahin'ny fanaovana an-tsirambina, ny fitoniana manoloana na ny fandikana izay efa voarara. Mihazona ny mpino rehetra ny faniriana hitoetra eo amin'izay efa ananany, eny fa na ny mpihazakazaka aza dia voatarik'izany hihevitra tsindraindray fa afaka ny tsy hanao fanazaran-tena, hiala amin'ny fahazarana aratsakafo na koa hanao an-tsirambina ny ora fatoriany (...) kanefa hitoetra ho mahomby hatrany⁷.

Ao amin'ny andalan-teny voalaza etsy ambony izy dia mampitaha ny fifehezan-tena ananan'ny Kristianina amin'izay ananan'ny mpanao tolona. Mitaky fitsipi-pifehezana, fahiratan-tsaina ary fiambenana izany. Aoka tsy ho maika ny handray lesona isika fa nitory fiainana henjana sy feno fihafiana, feno faneriterena sy tsy fiahiana ny tena i Paoly. Tsy hoe tsy fiahiana ny tena tsy akory ny fifehezan-tena, na tsy firaharaha ny momba ny olona iray, dia ilay mpino manokana. Hery ho an'ny olombelona izany fa tsy fahalemena: loharanon'ny fampivelarana avy amin'ny fandrindrana ny safidim-piainana, izay lavitra tanteraka ny fitokantokanana na tsy fananana fahafahana mitondra ho amin'ny fahasorenana izany!

Ahoana ny amin'ny fahatsapantsika/feon'ny fieritreretantsika?

Mihaino hatrany ireo rehetra izay vonona ny hihaino Andriamanitra (...)

Miainga avy amin'ny fahazoana ny tian'Andriamanitra holazaina amintsika ny fifehezan-tena. Mila feon'ny fieritreretana mazava isika handraisantsika ny tsindrimandry ilaina hanavahana ny tsara sy ny ratsy sy hampiharana ny fifehezan-tena amin'ny fotoana ilàna izany. Noho izany, ilaina ny manavaka ny feon'ny fieritreretana na ny fahatsapana amin'ny maha toe-java-mitranga ao an-tsaina mifandraika amin'ny fahaiza-mandinika sy ny fampivelarana ara-tsaina azy, ahitana ny fahatsapana eo amin'izao tontolo izao mifandray amin'ny fahaiza-mandinika ny fiaraha-monina ivelany, ny zava-manan'aina eo amin'ny manodidina sy eo anivon'ny fiaraha-monina (ny hafa) sy ny fahatsapan'ny tena manokana ary izay miseho ao an-tsain'ny olona: fahaiza-mandinika avy ao anaty (ny tena manokana), endriky ny toetra sy ny fihetsika (famantarana ny tena manokana, hetsika tanterahin'ny saina, fiheverana na fisainana) ary ny fahatsapan-tena ara-môraly, napetraka noho ny lalan'ny fitsipi-pitondran-tena.

Maro ireo famaritana ny teny hoe *fahatsapana/fahatsiarovan-tena*, araka ny toe-javatra ampiasana azy, kanefa mipetraka eo anoloan'ity zava-misy mahakasika ny fifandraisan'ny lanitra amin'ny fanahintsika ity isika. Ekena mazana ny manavaka ny atao hoe fahatsiarovan-tena ara-tsaina, izay mitovy dika amin'ny *hazavana* sy ny feon'ny fieritreretana, fantatra amin'ny *feo* «manazava» antsika ny voalohany, fa ny faharoa kosa «miresaka» amintsika. Ny feon'ny fieritreretana no maneho ny fahatsapana ao anaty ny fenitry ny tsara sy ny ratsy izay milaza amintsika ny fomba hankasitrahana ny fitondran-tenan'ny olombelona, na isika izany na ny hafa.

Ambaran'i Jean-Jacques Rousseau fa karazana fahendrena voajanahary izany, mariky ny fahalalahantsika, raha toa ka mihaino azy tokoa isika na tsia: «Feon'ny fieritreretana! Feon'ny fieritreretana! fahendrena avy amin'Andriamanitra, tsy mety maty ary feo avy any an-danitra; mpanoro lalana ilay voary tsy mahalala na inona na inona na voafetra, kanefa manan-tsaina sy manana fahafahana, mpitsara tsy mety diso ny tsara sy ny ratsy, izay mahatonga ny olombelona hitovy amin'Andriamanitra; ianao no mahatonga ny hatsaran'ny endriny sy ny fitsipi-pitondran-tenany; raha tsy eo ianao dia tsy mahatsapa na inona na inona ato amiko aho, izay manandratra ahy mihoatra noho ny biby, fa tahaka ny tombontsoa mampalahelo hitarika ho amin'ny fahadisoana hatrany hatrany amin'ny alalan'ny fahatakarana tsy misy fepetra sy ny fiheverana tsy misy fitsipika»⁸.

7 Izay mampirisika ny sasany handainga amin'ny tenany amin'ny fampiasana singa tsy ara-dalàna. Mampalahelo ny mahita ny fanimban'ny faniriana mihoa-pampana ny fanatanjahan-tena ... izay manova ny olombelona ho tonga fitaovana hahazoam-bola.

8 *Ibid.* Émile, Boky 17

Karazana toerana itobian'ny ny rafi-pitatitra ny feon'ny fieritreretana, toerana hanatanterahana ny fitsarana, ilay fitsarana anaty na «for intérieur» amin'ny teny vahiny (adika ara-bakiteny hoe tribonaly anaty)⁹. Mahaliana ny mahafantatra fa mifandray amin'ny olombelona tsirairay Andriamanitra, amin'ny ambaratonga izay mihoatra ny fahatsapana tsotra fotsiny ary miseho amin'ny alalan'ny tsindrimandry, ny faharesen-dahatra, ary ny finoana mahiratra. Raha ny amiko manokana, dia faritako amin'ny fahatsapana ara-panahy tsara ny fahatsiarovan-tena, izany hoe fahatsiarovan-tena nohazavain'ny Fanahy Masina. Tandremo anefa fa azon'ny sain'olombelona atao ny mampiasa famitapitahana sasantsasany, ka mahatonga ny fahatsiarovan-tena hihenjankenjana, mora miforitra. Hita taratra izany rehefa mahavita mampangina ny feo kely izay manazava ny fitsipi-pitondran-tenany ny olona iray ary indrindra rehefa manomboka manavaka ny soatoavina, ka tsy mahita fa mitondra fandrahonana sy tsy mifanaraka amin'ny sitrapon'Andriamanitra ny haratsian-toetra. Mangina ny feon'ny fieritreretana rehefa voafehin'ny foto-kevitsika manokana avy amin'ny fironantsika isika.

Toy ny tondroavaratra very andriamby, na «GPS» (fitaovana fikarohana toerana) tsy manana famantarana avy amin'ny zanabolana ny feon'ny fieritreretana tsy nohazavain'ny hery miasa mangina avy amin'ny Fanahy Masina.

Noho izany, ny fifehezan-tena na ny fahononam-po dia tsy maintsy mandalo amin'ny feon'ny fieritreretana nohazavain'ny Tenin'Andriamanitra, teny izay tonga feon'ny Fanahy ao an-tsaintsika.

• Fiainana voaova

Mitondra fiovana avokoa ny fihaonana rehetra amin'i Jesôsy Kristy!

Rehefa miresaka momba ny fitondran-tenan'ny mpino i Paoly dia manoritsoritra tsy misy fisalasalana ny fihetsika andrasana amin'ireo mpanara-dia an'i Kristy: «*Koa raha niara-natsangana tamin'i Kristy hianareo, (...) dia vonoy ny momba ny tenanareo izay etỳ an-tany, dia fijangajangana, fahalotoana, firehetam-po, fanirian-dratsy ary fieremana, dia fanompoan-tsampy izany. (...) esory izao rehetra izao, dia fahatezerana, fiafonafonana, lolompo, fitenenan-dratsy, teny mahamenatra avy amin'ny vavanareo*» - Kôl. 3:1-8.

Fiainana voalanjanja izany atao hoe fiainana voavan'i Kristy izany. Hita taratra amin'ny safidim-pifandraisana, ny filàna, ny fialamboly, sy ny fitantanana ny fananana ara-bola izany. Hitanareo eto ny maha-zava-dehibe ny fahononam-po, sa tsy izany? Tsy natao hialana izany. Fa ny mifanohitra amin'izany aza no anehoan'ny Apôstôly azy amin'ny fon'ireo natao ho vavolombelon'ny fampianaran'i Kristy.

Eto dia ilaina ny mahatakatra fa tsy toetra nolovana tsy akory ny fifehezan-tena. Mazava ankehitriny fa fanomezam-pahasoavana avy amin'Andriamanitra amin'ny alalan'ny Fanahy Masina izany, satria iray amin'ireo endriky ny vokaty ny fanokanana antsika. Tsy isalasalana fa misy antso hitaona ny finoantsika sy ny fanekentsika hamela ny Fanahin'Andriamanitra hiasa ao anatintsika, ny eritreritsika, ny tenintsika sy ny zavatra ataontsika, izay mandresy lahatra antsika ny ilàna ny fifehezana ny filantsika sy ny faniriantika. Azo tanterahina tokoa izany ary ao anatin'ny olombelona dia ahitana harena izay tsy miandry afa-tsy ny famohazan'ny hery miasa mangina malefaka avy amin'ny Fanahy. Izany no nametrahan'Andriamanitra hery ao anatintsika, fa tsy fahamenarana, fitiavana fa tsy fanaovana tsinontsinona (2 Tim. 1:7). Tsy mahasoana no sady tsy mahomby ny fanomezam-pahasoavana raha toa ka tsy voakarakara, tsy ampiasaina ary tsy ampifanarahina amin'ny sitrapon'ny Tompo. Araka izany, toy ny mpihazakazaka iray, ny Kristianina dia mikolokolo fitsipi-pifehezana ao anatin'ny. Ambara hatrany fa tsy vokaty ny fahefana mandeha irery ananan'ny Kristianina izany fitsipi-pifehezana izany, araka izay namberan'ny filôzôfa grika, fa fifehezana ny tena tahaka ny vokaty ny herin'ny fanovan'ny fitiavan'Andriamanitra eo amin'ny fiainana. Manjary manana ny endriny izany fanandramana izany satria toerana fianarana ihany koa.

• Fiainana voatari-dàlana

Manome lanja ny fiainanao ny fahafantaranao ny tanjona!

Tsy mandeha an-jambany ny Kristianina mpitondra ny vokaty ny Fanahy satria mbola eo am-pianarana izy. Izany no antony maha-zava-dehibe ny fametrahana tanjona eo amin'ny fiainana. Lasa mahaliana sy mahafinaritra kokoa ny làlana diavin'ny olombelona rehefa mahalala ny toerana alehany, ny tiany tanterahina ary ny fitaovana entiny hahombiazana ny olona iray.

Tsy namorona ny olona mba hamela azy hirenireny tsy misy tanjona eto ambonin'ny tany tsy akory Andriamanitra. Maro ny olona ankehitriny no maniry hahafantatra ny hoaviny, ka miantso mpanandro, mpahita na «marabouts» hafa (zavatra iray ivavahana). Samy mahita ny momba azy ny tsirairay, kanefa izany ve no fomba tsara indrindra hahalalana ny antom-pisiana? Izany no hanokafan'ny tenin'Andriamanitra fomba fijery hafa ho an'ny olombelona. Tamin'ny alalan'ny molotr'i Jeremia no nilazan'Andriamanitra hoe: «*Fa Izaho mahalala ny hevitra iheverako anareo, hoy Jehovah, dia hevitra hahatonga fiadanana, fa tsy loza, mba hanome anareo fanantenana ny amin'ny farany. Ary hiantso Ahy hianareo ka handeha sy hivavaka amiko, dia hihaino anareo Aho. Ary hitady Ahy hianareo, dia ho hitanareo Aho, raha katsahinareo amin'ny fonareo rehetra*» - Jer. 29:11-13.

⁹ Amin'ny teny latina, ny fototeny «for», avy amin'ny hoe *forum*, dia midika hoe «fifanarahana» avy amin'ny dikan-teny «làlana». Aorian'izay, ny andalan-teny nipoitra tamin'ny taonjato faha-XVII dia nandray indray izany teny izany entina hilazana ny fahefana ananan'ny Fiangonana amin'ny feon'ny fieritreretana ny olona iray. Ankehitriny isika dia mampiasa azy mba ahafahana mandray fanapahan-kevitra (fitsarana) na fandresen-dahatra manokana.

Fantatrao ve fa fiainana tsy misy dikany ny fiainana tsy misy an'Andriamanitra? Tandremo anefa: tsy milaza aho fa nahazo tombontsoa sy mahalala ny dikan'ny fiainana avokoa ny mpino rehetra. Maro ireo mpino izay miaina ao anaty fomba mahazatra na mamela ny tenany hiaina na hotarihin'ny fahazarana na fombafomba, kanefa tsy nahatakatra ny tena tanjon'ny fiainany. Ny tiako hahatongavana dia ny tokony hitoeran'ny tena dikan'ny fiainana marina eo ambonin'izay rehetra mety hitondra soa eto ambonin'ny tany. Aoka isika tsy hanafangaro ny zava-tsoa ara-materialy sy ny antom-pisiana. Ny fahombiazana mandritra ny fiainana dia tsy voatery hidika ho fahombiazana amin'ny fiainana!

Mametraha tanjona ary ataovy izay rehetra azo atao hanatrarana izany! Angataho Andriamanitra mba hanazava aminao ny tena anton'ny fiainana, ny fiainanao marina, fa ho hitanao amin'ny andro vaovao ny tantaram-piainanao manokana. Hahatsikaritra fiovana ianao, izay miavaka amin'ny famoazana sy ny fandrosoan'ny vokatry ny Fanahy.

Aoka tsy hanasaro-javatra: endriky ny fifehezan-tena ny fananana tanjona. Karazana fahatsiarovan-tena ny amin'izay tokony hatao izany, ary araka ny voalaza matetika hoe izay rehetra tokony hatao dia tokony atao tsara.

Manampy anao hahafantatra ny momba ny tenanao, ny tianao sy ny tsy tianao, ny tokony hatao sy ny tsy tokony hatao ny fananana tanjona. Hazavain'ny fiasan'ny Fanahy ao aminao ny fomba fihevitrao ary mianatra mandinika ny tsara, ny rariny, ny marina ary ny zavatra ilaina ianao. Ho hitanao ny fahasamihafana misy eo amin'ny tena manan-danja sy ny heverina ho manan-danja, ny laharam-pahamehana sy ny aorian'izay (...)

• Ny fahononam-po

Fanamby lehibe ity ampahany fahasivy amin'ny vokatry ny fanahy ity, na amin'ny fahatakarana azy izany na amin'ny fampiharana azy. Tsy famoizam-po na finoana ny anjara tsy akory no ambara eto. Tsy midika ho famoizana ny toetra sy fiainana ao anaty faharatsian'ny maha-olombelona tsy akory ny famolavolana toe-tsaina feno fahononam-po. Ary vao maika aza tsy fiantsoana ho amin'ny hakamoana na ny tsy fanaovana na inona na inona izany.

Tsy azo isalasalana fa fanekena sy fankatoavana no atao hoe fahononam-po ho an'ny Kristianina. Ny maha-olombelona antsika dia manosika antsika hanome laharam-pahamehana ny fanirantsika sy ny filan'ny nofontosika. Mora amintsika matetika ny misendaotra fa tsy miasa kanefa tsy mitondra fampivoarana manokana ho antsika sy ho an'ny fifandraisantsika amin'ny mpiara-belona amintsika izany.

Tonga fahaizana mitantana ny fiainana, amin'ny alalan'ny fanazarana ara-panahy ny fifehezan-tena, amin'ny alalan'ny tsy famelana ny hotaomin'ny hevitra sy filan'ny nofo isan-karazany. Mariho ity zavatra iray ity: tsy famoretana tsy akory ny fahononam-po, fa fitantanana voalalanjanja ny zavatra rehetra amin'ny fiainantsika.

Manova antsika ny fahamarinana nampiroboroboin'ny Fanahy. Manana ny fahefana hametraka ny fizotran'ny fitomboana ara-panahy, izay mifanaraka amin'ny fahamasinana, teny ara-teknika tsy fampiasa an-davanandro kanefa milaza ny lafin-javatra ianarantsika amin'ny fahamasinana, ny fitondran-tena ary ny fahatokiana amin'ny fanoloran-tenantsika amin'ny maha-mpianatr'i Jesôsy Kristy ny fahamarinana, entin'ny tenin'Andriamanitra. Na izany aza, ny fifehezan-tena dia tondro hita maso amin'ny fanandraman'ny fahamasinana. Ho fanampin'izany, dia i Jesôsy tenany mihitsy no nangataka ny Rainy noho ny faniriany hahita ny fandrosoana ara-panahin'ireo mpianany: «Manamasina azy amin'ny fahamarinana; ny teninao no fahamarinana» - Jao. 17:17.

Miteraka fahononam-po ny fahamasinana. Noho izany, ny saina voaova dia mianatra hanao safidy hendry amin'ny lafiny fialamboly, faniriana sy fahafinaretana hafa. Ny atao hoe saina voaova dia saina nohamasinina, notsidihin'ny fahamarinana, ary ny Fanahy Masina dia maniry ny hanazava ny saintsika amin'ny alalan'ny fampianarana fonosin'ny Baiboly.

Ambaran'i Paoly fa «ny Soratra Masina dia mampahendry (...) Nomen'ny tsindrimandrin'Andriamanitra izany ho fitaizana ny mpianatra amin'ny fahamarinana, mba ho tanteraka ny olon'Andriamanitra, ho vonona tsara ho amin'ny asa tsara rehetra». (2 Tim. 3:15-17)

Noho izany, ny olona tsirairay, izay matoky an'Andriamanitra, dia mahita fa tsy manam-paharoa ny Soratra Masina. Tsy literatiora na antontan-taratasy tsy misy dikany firy amintsika tsy akory izany. Mifanohitra amin'izany, ny tenin'Andriamanitra ao amin'ny Baiboly dia manana fahefana hanova fiainana, izay tsy azon'ny teny na fampanantenan'olombelona hafa atao. Ny herin'ny tenin'Andriamanitra dia avy amin'ny fahafantarana fa mihoatra noho ny fampianarana ara-pinoana ny Baiboly. Koa satria fototry ny famoronana izao tontolo izao ny Teny, dia mitondra fiainana izany, mamorona finoana, mahatonga fisintaham-bavaka sy fiderana, miteraka fiovana, mampihozongozona ny devoly, manainga fahagagana, manasitrana ny ratra ary manampy amin'ny fikolokoloana ny fihetseham-po. Mamolavola ny toetra izy, manova ny toe-java-mitranga, mampita hafaliana, manampy amin'ny fandresena ny fahavalo, manohitra ny fakam-panahy, mitondra fanantenana ao am-po, manosika ny hery avy any an-danitra, manadio ny fisainantsika, mampisy ny zavatra tsy misy ary manome toky ny hoavintsika mandrakizay ao amin'i Jesôsy.

Tsy zavatra kisendrasendra tsy akory ny fifehezan-tena. Mila fanampiana isika handresentsika ny *avonavona*, ny fiheveran-tena ho zavatra ary ny fieboeboana izay matetika mitafy ny fihetsik'olombelona maro. Tsy maintsy manaiky ny fanampiana avy amin'Andriamanitra izay tiany omena antsika isan'andro isika raha te handresy, amin'ny alalan'ny fiasan'ny Fanahy ao amintsika sy ireo torohevitra sy fampanantenana maro ao amin'ny Baiboly.

• Mandresy ny fahazaran-dratsy

Noho izany, tanteraka ny fahononam-po rehefa misintaka amin'ny fahazarany na fomba fanao tsy mifanaraka amin'ny tenin'Andriamanitra ny olona tsirairay. Anjarany ny manaiky fa manova azy hamantatra ny fahamarinana amin'ny lainga, ny marina amin'ny tsara ny Fanahy. Hanaisotra azy amin'ny fanaovana sekta na ny fanarahandalana mibirioka izay hitoeran'ny mpino maro loatra nandritra ny taonjato maro izany. Mahita ny dikany sy ny antom-pisiany ny fahononam-po rehefa manana fihevitra tsara, mijery lafy tsaran-javatra ary miroborobo.

Inona no fahazaran-dratsy fanaonao, na dia izay mety heverinao ho tsy mampidi-doza, tsy misy dikany, an'ny tena manokana, nentim-paharazana, na ara-kolontsaina aza? Azo ampandalovina eo anoloan'ny ampahan'ny vokatry ny fanahy ve izany sa ao anatinao lalina indrindra kosa ka na Andriamanitra aza dia tsy omenao lalana handamina izany?

Mety namolavola fahazaran-dratsy ve ny fiangonana na ny federasiona misy anao ka nahatonga azy hanorina foto-kevitra izay mila fanavaozana avy amin'ny Fanahy Masina? Manàna hevitra ara-panahy tsara; aza sakanana ny lalan'ny Fanahy Masin'Andriamanitra; aza manidy ny varavaran'ny fonao tsy hidirany, mba tsy ho diso anjara amin'ny fitahiana mahafinaritry ny fitomboana ianao. Mitaky fifehezan-tena koa ny vokatry ny Fanahy, dia ilay hery mangina mitaky fanetren-tena sy fanokanan-tena. Avelao ny tenanao hotarihin'ny Fanahy; tsara kokoa noho ny anao ny fitarihany!

Aoka isika hitandrina tsy ho azon'ny tsy fifankahazoana momba ny fahononam-po na ny fifehezan-tena. Tsy midika ho fifadiana na fifehezan-kibo tsy akory ny fahononam-po. Tsy midika ho fandavana na fiforetana ny fahononam-po. Tsy midika ho fanaperana na fitokanan-tena tanteraka. Tsy midika ho firehetam-po diso tafahoatra ihany koa, indrindra amin'ny lafiny sakafo sy fitafiana. Azo atao ny ho mahonom-po sy sambatra, milamina, be fitiavana ary mandray tsara. Tsy ho hain'ny Kristianina mahonom-po ny tsy handefitra sy hitsikera, hitsara ny fitondran-tenan'ny hafa ary hilaza izay olona hovanjena na tsia (...)

Manaraka ny lalan'ny fanetren-tena ny fifehezan-tena. Izany fanetren-tena izany no manova tsikelikely ny fo, ka manome azy ny fahamarin'Andriamanitra izay iainany. Tsy maintsy misy asa anaty tanterahina eo amin'ny fiainan'ny Kristianina tsirairay mba ahitana izany ampahan'ny vokatry ny Fanahy izany.

Ny fahadiovam-po, avy amin'ny fanetren-tena sy ny hatsaram-panahy, dia tsy azo raha tsy amin'ny alalan'ny ady maharitra amin'ny tena, amin'ny avonavona, amin'ny fianteherana amin'ny fahamarinan'ny tena, ary amin'ny sitrapony izay tiany hamafisina mafy. Tsy azo oharina amin'ny tolona ataon'ny mpihazakazaka iray nandresy tamin'ny fifaninanana noho ny harena ara-batana sy ny talentany izany tolona izany. Tsy ho tanteraka ny fifehezan-tena raha tsy amin'ny fanahafana an'i kristy. Izy no môdely tokony harahin'ny mpino tsirairay. Nahazo ny fandresena teo ambony hazo fijaliana i Jesôsy Kristy, tamin'ny endrika faharesena sy fahalemena, tamin'ny fanekena ny fandavana ny tena, ny fijaliana ary indrindra ny fanetren-tena (Jereo Isa. 53; Fil. 2:5-8, sns).

Mianatra mandamina ny tenany ny mpino, mandresy ny filany sy ny fakam-panahy mitarika azy hiala amin'ny lalan'ny finoana sy ny fanantenana izay atolotr'Andriamanitra azy. Eto angamba no fihaikana tena izy, satria, amin'ny maha-olombelona antsika dia tiantsika ny manjaka amin'ny toe-java-misy, mitady hifehy ny zava-drehetra mba hahafaly antsika na hahatanteraka ny fanirantsika maro isan-karazany. Noho izany dia miova ny laharam-pahamehana eo amintsika. Miova koa ny fijery momba ny hafa, noho ny tsy fikatsahantsika ny tombontsoa antsika manokana. Mampiharihary ny fiasan'ny vokatry ny Fanahy izany fomba fiasa izany.

Jereo ny fiaraha-monina ankehitriny izay andaniansika ny fotoantsika, ny volantsika ary ny herintsika. Hitovy hevitra amiko ianao ny amin'ny ilana ny fifehezana mba tsy hoentiny fantsona mandalo rehetra. Ny tontolo misy antsika, izay marary noho ny ataon'ny tenany ihany, noho ny tsy fananany, sy ny tsy fitandremany, ary ny tsy fitovian-keviny, dia mihiaka amin'ny heriny manontolo rehefa misy ny habetsahana diso tafahoatra, ny fahafenoana diso tafahoatra ary ilaina ny mahay «manangana ny tongotra», mampihena ny hazakazaky ny fihinanana diso tafahoatra, mampiato ny fanimbana ny natiora, sy ny fampihenana ny harena voajanahary eto amin'ity tany ity (...)

Mihoatra noho ny fanamby, ny fifehezan-tena (na fahononam-po) dia filana. Misy zavatra tsy ahitan'ny olona sasany olana toy ny alikaola, ny paraky na sigara, ny zava-mahadomelina, ny karazan-tsakafo tsy mahasalama, ny teny manimba, ny faniriana hamitaka na hangalatra, sns. Amin'ireny tranga mazava ireny dia ilaina ny mifady tanteraka. Ho an'ny olona hafa dia somary sarotra kokoa ary ady mafy kokoa ho azy ny manohitra ny fiankinan-doha amin'ny firaisana ara-nofo, ny fijerena sary vetaveta, ny fiankinan-doha amin'ny zava-mahadomelina, ny fisotroan-toaka, ny lalao «vidéo», ny filokana ary fahazarana hafa (...) Azo antoka fa tsy afa-mandositra amin'ny herin'ny tenany ny olombelona, izay matetika no feheziny ny fitsiriritana sy ny fieboeboana. Raha miverina any aloha, mijery ny atao hoe fandrosoana, dia ilaina ny herim-po sy ny fahafoizan-tena, ny fanetren-tena koa. Tsy azonao heverina ny mahita ny Mpanjakavavy Elizabeth II avy any Angletera mandao ny lapan'i Buckingham ka honina ao amin'ny trano kely iray ahitana efitrano miisa telo, sa tsy izany! Tsy tanteraka ao anatin'ny fampanenoana rantsan-tanana tsy akory izany. Matetika no miatrika safidy mahatsiravina, kanefa azo resena ny mpino nihaona tamin'i Kristy, satria Kristy tenany no manome antoka ny fandresena. Mitaky faharetana sy fahaizana mametra-panontaniana ny fifehezan-tena, na dia mety hampietry ny fahamendrehantsika, sy ny fiadanana ara-nofo sy ara-pihetseham-po.

Famintinana

Azo inoana fa ny fifehezan-tena no fanamby tsara indrindra amin'ny vokatry ny Fanahy (...) Tsy mora izany, afa-tsy amin'ny alalan'ny teôria irery ihany. Misy fanabeazana goavana tokony hatao, izay ny Tompo irery ihany no afaka manampy antsika handresy ny faniriana, ny filan'ny nofo, ny fanahiana, ny hatendan-kanina, izany hoe izay rehetra mety hanakana ny famolavolana ny fifandraisana tsara sy masina amin'Andriamanitra sy ny mpiara-belona amintsika. Tsy tokony hihevi-tena isika fa ao anatin'ny indray mipi-maso dia ho foana ireo fakam-panahy izay manenjika antsika isan'andro. Manoloana ireo fakam-panahy sasany, ny finoantsika dia mitondra antsika ho amin'ny fifadiana tanteraka amin'izay rehetra manimba ny fanoloran-tenantsika, izay rehetra manalavitra antsika amin'ny fanekena an'i Jesôsy Kristy. Fa ny fifehezan-tena dia mitovy dika amin'ny fahononam-po ary hianarana isan'andro izany.

Tsy ao amin'ny tsy fahampiana, ny fifadiana tanteraka, ny fifehezan-kibo na ny fahasorenana no ahitana izany fandanjanjana izany. Kanefa tsy ao amin'ny hatendan-kanina, ny fahafaham-po, ny tsy fahalalana onony amin-tsakafo ihany koa. Fomba fijery mahiratra sy voafehy ny fahononam-po, manoloana ireo fitakiana an'arivony rehetra eto ambonin'ny tany (...)

Raha manaiky ny foto-kevitra ny fahononam-po na ny fifehezan-tena ianao, dia angataho ny Tompo hanampy anao hampihatra izany eo amin'ny fiainanao. Mitadiava olona telo manodidina anao hifanakalo hevitra amina sy hametraka izany ho antom-bavaka marina. Mizarà voankazo amin'izy ireo, ho mariky ny fahononana, ny fitomoerana tsara, ary ny fahononam-po. Mety hanova zavatra maro ao amin'ny fianakavianao sy ny fiangonana misy anao izany. Te hahita izany ampahany amin'ny vokatra ara-panahy izany ao amin'ny sahany ny Tompo (...)

Hosaintsainina:

Ahoana no hamaritanao ny fiainanao ankehitriny?

Inona no mahatonga ny olona ho sambatra?

Inona no tena sakana tsy ahazoana fahasambarana?

Mino ve ianao fa fanomezana avy amin'Andriamanitra ny fahasambarana?

Inona no mampiavaka ny filana sy ny fahasambarana?

